

മഹാഭാരതം - 42

മഹാഭാരതം 42

വ്യാസമഹർഷി

അധ്യായം 26 - 50

താളിലക്കം
2020

പേര്: മഹാഭാരതം 42

ഭാഷ: Malayalam

വിഭാഗം: മഹാകാവ്യം

രചന: വ്യാസമഹർഷി

പ്രസാധകർ: താളിളക്കം

ഡിസംബർ 2020

Layout Design: പ്രവീൺ വർമ്മ

Copyleft:

ലാടെക്കിൽ നിർമ്മിച്ചതാണിത്.
ഓൺലൈൻ വായനയ്ക്ക് വേണ്ടി.
ഉബുണ്ടു ഓപ്പറേറ്റിങ്ങ് സിസ്റ്റത്തിലൂടെ.
കുടപ്പാട്: വികിപ്പീഡിയ.

അധ്യായം 26

1 [ദൂർ]

അയം തേ കർണ സാരഥ്യം മദ്രാജഃ കരിഷ്യതി
കൃഷ്ണാദ് അഭ്യധികോ യന്താ ദേവേന്ദ്രസ്യേവ മാതലിഃ
2 യഥാ ഹരിഹരയൈർ യുക്തം സംഗ്രഹ്ണാതി സ മാതലിഃ
ശല്യസ് തവ തഥാദ്യായം സംയന്താ രഥവാജിനാം
3 യോധേ ത്വയി രഥസേഥ ച മദ്രാജേ ച സാരഥൗ
രഥശ്രേഷ്ഠോ ധ്രുവം സംഖ്യേ പാർഥോ നാഭിഭവിഷ്യതി

4 [സ്]

തതോ ദുര്യോധനോ ഭൂയോ മദ്രാജം തരസ്വിനം
ഉവാച രാജൻ സംഗ്രാമേ സംയച്ഛന്തം ഹയോത്തമാൻ
5 ത്വയാഭിഗൃഹ്ണോ രാധേയോ വിജേഷ്യതി ധനഞ്ജയം
ഇത്യ ഉക്തോ രഥം ആസ്ഥായ തഥേതി പ്രാഹ ഭാരത
6 ശല്യേ ഫദ്യുപഗതേ കർണഃ സാരഥിം സുമനോബ്രുവിത്
സ്വം സൂത സ്യന്ദനം മഹ്യം കൽപയേത്യ് അസക്തത് ത്വരൻ
7 തതോ ജൈത്രം രഥവരം ഗന്ധർവനഗരോപമം
വിധിവത് കൽപിതം ഭർത്രേ ജയേത്യ് ഉക്ത്വാ ന്യവേദയത്
8 തം രഥം രഥിനാം ശ്രേഷ്ഠഃ കർണോ ഫദ്യുർച്യ യഥാവിധി
സമ്പാദിതം ബ്രഹ്മവിദാ പൂർവം ഏവ പുരോധസാ
9 കൃത്വാ പ്രദക്ഷിണം യന്താദ് ഉപസ്ഥായ ച ഭാസ്കരം
സമീപസഥം മദ്രാജം സമാരോപയദ് അഗ്രതഃ
10 തതഃ കർണസ്യ ദൂർധർഷം സ്യന്ദനപ്രവരം മഹത്
ആരുരോഹ മഹാതേജാഃ ശല്യഃ സിംഹ ഇവാചലം
11 തതഃ ശല്യാസഥിതം രാജൻ കർണഃ സ്വരഥം ഉത്തമം
അധ്യതിഷ്ഠദ് യഥാഭോദം വിദ്യുത്പന്തം ദിവാകരഃ
12 താവ് ഏകരഥം ആരൂഢാവ് ആദിത്യാഗ്നിസമതിഷ്ഠ
വ്യഭ്രാജേതാം യഥാ മേഘം സൂര്യാഗ്നി സഹിതൗ ദിവി
13 സംസ്തുയമാനൗ തൗ വീരൗ തദാസ്താം ദൃതിമത്തരൗ
ഋതിക് സദസ്യേർ ഇന്ദ്രാഗ്നീ ഹൃയമാനാവ് ഇവാധരേ
14 സ ശല്യ സംഗ്രഹീതാശ്ചേ രഥേ കർണഃ സ്ഥിതോ ഫഭവത്
ധനർ വിസ്താരയൻ ഘോരം പരിവേഷിവ ഭാസ്കരഃ
15 ആസ്ഥിതഃ സ രഥശ്രേഷ്ഠം കർണഃ ശരഗസ്തിമാൻ
പ്രബഭൗ പുരുഷവ്യാഘ്രോ മന്ദരസഥ ഇവാംശുമാൻ

16 തം രഥസ്ഥം മഹാവിരം യാന്തം ചാമിതതേജസം

ദുര്യോധനഃ സു രാധേയം ഇദം വചനം അബ്രവീത്

17 അക്രതം ദ്രോണ ഭീഷ്മാഭ്യാം ദുഷ്കരം കർമ്മ സംയുഗ്ലേ

കരുഷ്യാധിരഥേ വീര മിഷതാം സർവധന്വിനാം

18 മനോഗതം മമ ഹ്യ് ആസീദ് ഭീഷ്മദ്രോണൗ മഹാരഥൗ

അർജുനം ഭീമസേനം ച നിഹന്താരാവ് ഇതി ധ്രുവം

19 താഭ്യാം യദ് അക്രതം വീര വീരകർമ്മ മഹാമൃധേ

തത് കർമ്മ കരു രാധേയ വജ്രപാണിർ ഇവാപരഃ

20 ഗൃഹാണ ധർമ്മരാജം വാ ജഹി വാ ത്വം ധനഞ്ജയം

ഭീമസേനം ച രാധേയ മാദ്രീപുത്രൗ യമാവ് അപി

21 ജയശ് ച തേ ിസ്തു ഭദ്രം ച പ്രയാഹി പുരുഷർഷഭ

പാണ്ഡുപുത്രസ്യ സൈന്യാനി കരു സർവാണി ഭസ്മസാത്

22 തതസ് തുര്യസഹസ്രാണി ഭേരീണാം അയുതാനി ച

വാദ്യമാനാന്ത് അരോചന്ത മേഘശബ്ദാ യഥാ ദിവി

23 പ്രതിഗൃഹ്യ തു തദ് വാക്യം രഥസേഥാ രഥസത്തമഃ

അഭ്യഭാഷന്ത രാധേയഃ ശല്യം യുദ്ധവിശാദരം

24 ചോദയാശ്യാൻ മഹാബാഹോ യാവദ് ധന്വി ധനഞ്ജയം

ഭീമസേനം യമൗ ചോഭൗ രാജാനം ച യുധിഷ്ഠിരം

25 അദ്യ പശ്യതു മേ ശല്യ ബാഹുവീര്യം ധനഞ്ജയഃ

അസ്യതഃ കങ്കപത്രാണാം സഹസ്രാണി ശതാനി ച

26 അദ്യ ക്ഷേപ്ത്വാമ്യ് അഹം ശല്യ ശരാൻ പരമതേജനാൻ

പാണ്ഡവാനാം വിനാശായ ദുര്യോധന ജയായ ച

27 [ഷല്യ]

സുതപുത്ര കഥം ന ത്വം പാണ്ഡവൻ അവമന്യസേ

സർവാസൃജ്ഞാൻ മഹേഷ്യാസാൻ സർവാൻ ഏവ മഹാരഥാൻ

28 അനിവർതിനോ മഹാഭാഗാൻ അജേയാൻ സത്യവിക്രമാൻ

അപി സഞ്ജനയേയുർ യേ ഭയം സാക്ഷാച് ഛരതക്രതോഃ

29 യദാ ശ്രോഷ്യസി നിർഘോഷം വിസ്ഫുർജിതം ഇവാശനേഃ

രാധേയ ഗാണധിവസ്യാജൗ തദാ നൈവം വദിഷ്യസി

30 [സ]

അനാദൃത്യ തു തദ് വാക്യം മദ്രരാജേന ഭാഷിതം

ദ്രക്ഷ്യസ്ത് അദ്യേത്യ് അവോചദ് വൈ ശക്യം കർണോ നരേശ്വര

31 ദൃഷ്ട്വാ കർണം മഹേഷ്യാസം യുയുത്സും സമവസ്ഥിതം

ചക്രശ്ച: കരവ: സർവേ ഹൃഷ്ടരൂപാ: പരന്തപ
 32 തതോ ദുന്ദഭിഘോഷേണ ഭേരീണാം നിനദേന ച
 ബാണശബ്ദൈശ്ച വിവിധൈർ ഗർജ്ജിതൈശ്ച തരസ്വിനാം
 നിര്യയുസ് താവകാ യുദ്ധേ മൃത്യും കൃത്യാ നിവർത്തനം
 33 പ്രയാതേ തു തത: കർണേ യോധേഷു മുദിതേഷു ച
 ചചാല പൃഥിവി രാജൻ രാസ ച സുവിസ്വരം
 34 നിശ്ചരന്തോ വ്യദൃശ്യന്ത സൂര്യാത് സപ്ത മഹാഗ്രഹാ:
 ഉൽകാ പാതശ്ച സഞ്ജജേത ദിശാം ദാഹസ് തഥൈവ ച
 തഥാശന്യശ്ച സന്വേതുർ വവുർ വാതാശ്ച ദാരുണാ:
 35 മൃഗപക്ഷിഗണാശ്ച ചൈവ ബഹുശ: പുതനാം തവ
 അപസവ്യം തദാ ചക്രൂർ വേദയന്തോ മഹദ് ഭയം
 36 പ്രസമിതസ്യ ച കർണസ്യ നിപേതസ് തുരഗാ ഭൂവി
 അസമി വർഷം ച പതിതം അന്തരീക്ഷാദ് ഭയാനകം
 37 ജജ്വലുശ്ച ചൈവ ശസ്ത്രാണി ധ്വജാശ്ച ചൈവ ചക്വവിരേ
 അശ്രുണി ച വ്യമുഞ്ചന്ത വാഹനാനി വിശാം പതേ
 38 ഏതേ ചാന്യേ ച ബഹവ ഉത്പാതാസ് തത്ര മാരിഷ
 സമുത്പേതുർ വിനാശായ കൗരവാണാം സുദാരുണാ:
 39 ന ച താൻ ഗണയാം ആസു: സർവേ തേ ദൈവമോഹിതാ:
 പ്രസമിതം സൂതപുത്രം ച ജയേത്യ് ഊച്ചുർ നരാ ഭൂവി
 നിർജിതാൻ പാണ്ഡവാംശ്ച ചൈവ മേനിരേ തവ കൗരവാ:
 40 തതോ രഥസന്ദ: പരവീര ഹന്താ: ഭീഷ്മദ്രോണാവ് ആത്തവീര്യൗ നിരീക്ഷ്യ
 സമജ്വലദ് ഭാരത പാവകാഭോ: വൈകർത്തനോ ഽസൗ രഥകണ്ഠരോ വൃഷ:
 41 സ ശല്യം ആഭാഷ്യ ജഗാദ വാക്യം: പാർഥസ്യ കർമാപ്രതിമം ച ദൃഷ്ട്യാ
 മാനേന ദർപേണ ച ദഹ്യമാന:; ക്രോധേന ദീപ്യന് ഇവ നി:ശ്വസിത്യാ
 42 നാഹം മഹേന്ദ്രാദ് അപി വജ്രവാണേ:; ക്രുദ്ധാദ് ബിഭേമ്യ് ആത്തയന്ത
 രഥസന്ദ:
 ദൃഷ്ട്യാ തു ഭീഷ്മ പ്രമുഖാഞ്ച് ശയാനാൻ; ന ത്വ് ഏവ മാം സ്ഥിരതാ സഞ്ജഹാതി
 43 മഹേന്ദ്ര വിഷ്ണുപ്രതിമാവ് അനിന്ദിതൗ; രഥാശ്വനാഗപ്രവര പ്രമാമിനൗ
 അവധ്യകർതൗ നിഹതൗ യദാ പരൈസ്; തതോ മമാദ്യാപി രണേ ഽസ്തി
 സാധ്യസം
 44 സമീക്ഷ്യ സംഖ്യേ ഽതിബാലാൻ നരാധിപൈർ; നരാശ്വമാതംഗരഥാഞ്ച്
 ശരൈർ ഹതാൻ
 കഥം ന സർവാൻ അഹിതാൻ രണേ ഽവധിൻ; മഹാസ്തുവിദ് ബ്രാഹ്മണപുംഗവോ

ഗുരുഃ

45 സ സംസ്കരൻ ദ്രോണ ഹവം മഹാഹവേഃ ബ്രവീമി സത്യം കരവോ നിബോധത

ന വോ മദ് അന്യഃ പ്രസഹേദ് രണേ റ്റർജ്ജനഃ ക്രമാഗതം മൃത്യും ഇവോഗ്രരൂപിണം

46 ശിക്ഷാ പ്രസാദശ് ച ബലം ധൃതിശ് ചഃ ദ്രോണേ മഹാസ്താനി ച സംനതിശ് ച

സ ചേദ് അഗാൻ മൃത്യുവശം മഹാത്മാഃ സർവാൻ അന്യാൻ ആതുരാൻ അദ്യമന്യേ

47 നേഹ ധ്രുവം കിം ചിദ് അപി പ്രചിന്ത്യഃ വിദുർ ലോകേ കർമണോ റ്റനിത്യയോഗാത്

സുര്യോദയേ കോ ഹി വിമുക്തസംശയോഃ ഗർവം കർവീതാദ്യ ഗുരൗ നിപാതിതേ

48 ന നൃനം അസ്താനി ബലം പരാക്രമഃ ക്രിയാ സുനീതം പരമായുധാനി വാ അലം മനുഷ്യസ്യ സുഖായ വർതിതും തഥാ ഹി യുദ്ധേ നിഹതഃ പരൈർ ഗുരുഃ

49 ഹൃതാശനാദിത്യ സമാനതേജസഃ പരാക്രമേ വിഷ്ണുപുരന്ദരോപമം നയേ ബൃഹസ്പത്യശനഃ സമം സദാഃ ന ചൈനം അസ്തം തദ് അപാത് സുദഃസഹം

50 സമ്പ്രകൃഷ്ണേ അദിതസ്തീ കമാരേഃ പരാഭൃതേ പൗരുഷേ ധാർതരാഷ്ട്രേ മയാ കൃത്യം ഇതി ജാനാമി ശല്യഃ പ്രയാഹി തസ്മാദ് ദ്വിഷതാം അനീകം

51 യത്ര രാജാ പാണ്ഡവഃ സത്യസന്ധോഃ വ്യവസ്ഥിതോ ഭീമസേനാർജ്ജുനൗ ച വാസുദേവഃ സൃഞ്ജയഃ സാത്യകിശ് ചഃ യമൗ ച കസ് തൗ വിഷഹേൻ മദ് അന്യഃ

52 തസ്മാത് ക്ഷിപ്രം മദ്രപതേ പ്രയാഹിഃ രണേ പാണ്ഡാലാൻ പാണ്ഡവാൻ സൃഞ്ജയാംശ് ച

താൻ വാ ഹനിഷ്യാമി സമേത്യ സംഖ്യേഃ യാസ്യാമി വാ ദ്രോണ മൂഖായ മന്യേ

53 ന ത്വ് ഏവാഹം ന ഗമിഷ്യാമി മധ്യഃ തേഷാം ശൂരാണാം ഇതി മാ ശല്യവിദ്ധി

മിത്രദ്രോഹോ മർഷണീയോ ന മേ റ്റയഃ ത്യക്ത്വാ പ്രാണാൻ അന്യായാസ്യാമി ദ്രോണം

54 പ്രാജ്ഞസ്യ മൃഡസ്യ ച ജീവിതാന്തേഃ പ്രാണപ്രമോക്ഷോ റ്റനകവക്ത്രഗസ്യ അതോ വിദ്വന് അഭിയാസ്യാമി പാർഥഃ ദിഷ്ടം ന ശക്യം വ്യതിവർതിതും വൈ

55 കല്യാണ വൃത്തഃ സതതം ഹി രാജൻഃ വൈചിത്രവീര്യസ്യ സുതോ മമാസീത് തസ്യാർഥസിദ്ധ്യർഥം അഹം ത്യജാമിഃ പ്രിയാൻ ഭോഗാൻ ദുസ്സ്വജം ജീവിതം ച

56 വൈയാലോചർമാണം അകുജനാക്ഷഃ ഹൈമത്രികോശം രജതത്രിവേണം

രഥപ്രബർഹം തുരഗപ്രബർഹൈരീ; യുക്തം പ്രാദാൻ മഹ്യം ഇദം ഹി രാമഃ
57 ധന്തംഷി ചിത്രാണി നിരീക്ഷ്യ ശല്യ; ധ്വജം ഗദാം സായകാംഗ് ചോഗ്രത്ര
പാൻ

അസിം ച ദീപ്തം പരമായുധം ച; ശംഖം ച ശൂദ്രം സ്വനവന്തം ഉഗ്രം
58 പതാകിനം വജ്രനിപാത നിസ്വനം; സിതാശ്വയുക്തം ശുഭ്രേണ ശോഭിതം
ഇമം സമാസ്ഥായ രഥം രഥർഷഭം; രണേ ഹനിഷ്യാമ്യ് അഹം അർജുനം
ബലാത്

59 തം ചേൻ മൃത്യുഃ സർവഹരോ ഫഭിരക്ഷതേ; സദാ പ്രമത്തഃ സമരേ പാണ്ഡുപു
ത്രം

തം വാ ഹനിഷ്യാമി സമേത്യ യുദ്ധേ; യാസ്യാമി വാ ഭീഷ്മ മൂഖോ യമായ
60 യമ വരണ കഞ്ചേര വാസവാ വാ; യദി യുഗപത് സഗണാ മഹാഹവേ
ജ്ജഗുപിഷവ ഇഹൈത്യ പാണ്ഡവം; കിം ഉ ബഹുനാ സഹ തൈർ ജയാമി തം
61 ഇതി രണരഭസസ്യ കത്ഥതസ്; തദ് ഉപനിശമ്യ വചഃ സ മദ്രാട്

അവഹസദ് അവമന്യ വിദ്യവാൻ; പ്രതിഷിഷിയേ ച ജാഗദ ചോത്തരം
62 വിരമ വിരമ കർണ കത്ഥനാദ്; അതിരഭസോ ഫസ്യതി ചാപ്യ് അയുക്തവാക്
ക്വ ച ഹി നരവരോ ധനഞ്ജയഃ; ക്വ പുനർ ഇഹ ത്വം ഉപാരമാബുധ

63 യദസദനം ഉപേദ്ര പാലിതം; ത്രിദിവം ഇവാമര രാജരക്ഷിതം
പ്രസഭം ഇഹ വിലോക്യ കോ ഹരേത്; പുരുഷവരാവരജാം ഋതേ ഫർജുനാത്

64 ത്രിഭുവന സൃജം ഈശ്വരേശ്വരം; ക ഇഹ പുമാൻ ഭവം ആഹവയേദ് യുധി
മൃഗവധ കലഹേ ഋതേ ഫർജുനാത്; സുരപതിവീര്യസമപ്രഭാവതഃ

65 അസൂരസൂരമഹോരഗാൻ നരാൻ; ഗരുഡ പിശാച സയക്ഷരാക്ഷസാൻ
ഇഷ്ടഭീർ അജയദ് അഗ്നിഗൗരവാത്; സ്വഭിലഷിതം ച ഹവിർ ദദൗ ജയഃ

66 സൂരസി നന യദാ പരൈർ ഹൃതഃ; സ ച ധൃതരാഷ്ട്ര സുതോ വിമോക്ഷിതഃ
ദിനകരജ നരോത്തമൈർ യദാ; മരുഷ്യ ബഹുൻ വിനിഹത്യ താൻ അരീൻ

67 പ്രഥമം അപി പലായിതേ ത്വയി; പ്രിയ കലഹാ ധൃതരാഷ്ട്ര സുനവഃ
സൂരസി നന യദാ പ്രമോചിതാഃ; ഖചര ഗണാൻ അവജിത്യ പാണ്ഡവൈഃ

68 സമുദിത ബലവാഹനാഃ പുനഃ; പുരുഷവരേണ ജിതാഃ സ്ഥ ഗോഗ്രഹേ
സഗുരു ഗുരു സുതാഃ സഭീഷ്ടകാഃ; കിം ഉ ന ജിതഃ സ തദാ ത്വയാർജുനഃ

69 ഇദം അപരം ഉപസ്ഥിതം പുനസ്; തവ നിധനായ സുയുധം അദ്യ വൈ
യദി ന രിപുഭയാത് പലായസേ; സമരഗതോ ഫദ്യ ഹതോ ഫസി സുതജ

70 [സ]

ഇതി ബഹു പരഷം പ്രഭാഷതി; പ്രമനസി മദ്രപതൗ രിപുസ്തവം
ദൃശം അതിരുഷിതഃ പരം വൃഷഃ; കരു പുതനാ പതിർ ആഹ മദ്രപം

71 ഭവതു ഭവതു കിം വികത്വസേ; നന്ദ മമ തസ്യ ച യുദ്ധം ഉദ്യതം
 യദി സ ജയതി മാം മഹാഹവേ; തത ഇദം അസ്തു സുകത്ഥിതം തവ
 72 ഏവം അസ്ത്വ് ഇതി മദ്രേശ ഉക്ത്യാ നോത്തരം ഉക്തവാൻ
 യാഹി മദ്രേശ ചാപ്യ് ഏനം കർണഃ പ്രാഹ യുയുത്സയാ
 73 സ രമഃ പ്രയയാ ശത്രുൺ ശ്വേതാശഃ ശല്യ സാരഥിഃ
 നിഘ്നന് അമിത്രാൻ സമരേ തമോ ഘ്നൻ സവിതാ യഥാ
 74 തതഃ പ്രായാത് പ്രീതിമാൻ വൈ രഥേന; വൈയാഘ്രേണ ശ്വേതയുജാഥ
 കർണഃ
 സ ചാലോക്യ ധ്വജിനീം പാണ്ഡവാനാം; ധനഞ്ജയം ത്വരയാ പര്യപ്ലുച്ഛത്

അധ്യായം 27

1 [സ]

പ്രയാൻ ഏവ തദാ കർണോ ഹർഷയൻ വാഹിനീം തവ
 ഏകൈകം സമരേ ദൃഷ്ട്വാ പാണ്ഡവം പര്യപ്ലുത
 2 യോ മമാദ്യ മഹാത്മാനം ദർശയേച്ഛേവേത വാഹനം
 തസ്മൈ ദദ്യാം അഭിപ്രേതം വരം യം മനസേച്ഛതി
 3 സ ചേത് തദ് അഭിമന്യേത തസ്മൈ ദദ്യാം അഹം പുനഃ
 ശക്തം രത്നസമ്പൂർണം യോ മേ ബ്രൂയാദ് ധനഞ്ജയം
 4 സ ചേത് തദ് അഭിമന്യേത പുരുഷോ ഫർജ്ജന ദർശിവാൻ
 അന്യം തസ്മൈ പുനർ ദദ്യാം സൗവർണം ഹസ്തിഷഡ്ഗവം
 5 തഥാ തസ്മൈ പുനർ ദദ്യാം സ്ത്രീണാം ശതം അലക്രതം
 ശ്യാമാനാം നിഷ്കകണ്ഠീനാം ഗീതവാദ്യ വിപശ്ചിതാം
 6 സ ചേത് തദ് അഭിമന്യേത പുരുഷോ ഫർജ്ജന ദർശിവാൻ
 അന്യം തസ്മൈ വരം ദദ്യാം ശ്വേതാൻ പഞ്ച ശതാൻ ഹയാൻ
 7 ഹേമഭാജസ പരിച്ഛന്നാൻ സുമൃഷ്ടമണികണ്ഡലാൻ
 സുദാന്താൻ അപി ചൈവാഹം ദദ്യാം അഷ്ട ശതാൻ പരാൻ
 8 രഥം ച ശുഭ്രം സൗവർണം ദദ്യാം തസ്മൈ സ്വലക്രതം
 യുക്തം പരമകാംബോജൈർ യോ മേ ബ്രൂയാദ് ധനഞ്ജയം
 9 അന്യം തസ്മൈ വരം ദദ്യാം കണ്ഠരാണാം ശതാനി ഷട്
 കാഞ്ചനൈർ വിവിധൈർ ഭാജൈർ ആച്ഛന്നാൻ ഹേമമാലിനഃ
 ഉത്പന്നാൻ അപരാന്തേഷു വിനീതാൻ ഹസ്തിശിക്ഷകൈഃ
 10 സ ചേത് തദ് അഭിമന്യേത പുരുഷോ ഫർജ്ജന ദർശിവാൻ
 അന്യം തസ്മൈ വരം ദദ്യാം യം അസൗ കാമയേത് സ്വയം
 11 പുത്രദാരാൻ വിഹാരാംശ് ച യദ് അന്യദ് വിത്തം അസ്തി മേ
 തച്ഛ ച തസ്മൈ പുനർ ദദ്യാം യദ് യത് സ മനസേച്ഛതി
 12 ഹത്വാ ച സഹിതൗ കൃഷ്ണൗ തയോർ വിത്താനി സർവശഃ
 തസ്മൈ ദദ്യാം അഹം യോ മേ പ്രബ്രൂയാത് കേശവർജ്ജന
 13 ഏതാ വാചഃ സുബഹുശഃ കർണ ഉച്ചാരയൻ യുധി
 ദധൂൗ സാഗരസംഭ്രതം സുസ്വനം ശംഖം ഉത്തമം
 14 താ വാചഃ സുതപത്രസ്യ തഥായുക്താ നിശമ്യ തു
 ദുര്യോധനോ മഹാരാജ പ്രഹൃഷ്ടഃ സാന്തഗോ ഫഭേവത്
 15 തതോ ദുന്ദിനിർഘോഷോ മൃദംഗാനാം ച സർവശഃ
 സിംഹനാദഃ സവാദിത്രഃ കണ്ഠരാണാം അനിസ്വനഃ

16 പ്രാദുരാസീത് തദാ രാജംസ് ത്വത് സൈന്യേ ഭരതർഷഭേ
യോധാനാം സമ്പ്രഹൃഷ്ടാനാം തഥാ സമഭവത് സ്വനഃ
17 തഥാ പ്രഹൃഷ്ടേ സൈന്യേ തു പ്രവമാനം മഹാരഥം
വികത്ഥമാനം സമരേ രാധേയം അരീകർശനം
മദ്രരാജഃ പ്രഹസ്ത്യേവം വചനം പ്രഥ്യഭാഷത
18 മാ സുതപത്ര മാനേന സൗവർണം ഹസ്തിഷഡ്ഗവം
പ്രയച്ഛ പൃഷ്ഠായാദ്യ ദ്രക്ഷ്യസി ത്വം ധനഞ്ജയം
19 ബാല്യാദ് ഇവ ത്വം ത്യജസി വസു വൈശ്രവണോ യഥാ
അയത്തേനൈവ രാധേയ ദ്രഷ്ടാസ്യാത് അദ്യ ധനഞ്ജയം
20 പരാസൃജസി മിഥ്യാ കിം കിം ച ത്വം ബഹു മൂഢവത്
അപാത്ര ദാനേ യേ ദോഷാസ് താൻ മോഹാൻ നാവബുധ്യസേ
21 യത് പ്രവേദയസേ വിത്തം ബഹുത്വേന ഖലു ത്വയാ
ശക്യം ബഹുവിധൈർ യജ്ഞൈർ യഷ്ടം സുത യജസ്വ തൈഃ
22 യച് ച പ്രാർഥയസേ ഹന്തും കൃഷ്ണൗ മോഹാൻ മൃഷ്ണൈവ തത്
ന ഹി ശുശ്രൂമ സംമർദ്ദേ ക്രോഷ്ടാ സിംഹൗ നിപാതിതൗ
23 അപ്രാർഥിതം പ്രാർഥയസേ സുഹൃദോ ന ഹി സന്തി തേ
യേ ത്വം ന വാരയന്ത്യ് ആശു പ്രപതന്തം ഹതാശനേ
24 കാലകാര്യം ന ജാനീഷേ കാലപക്ഷോ ിസ്യ് അസംശയം
ബഹുബദ്ധം അകർണീയം കോ ഹി ബൃയാജ് ജീജീവിഷഃ
25 സമുദ്രതരണം ദോർദ്ഭ്യം കണ്ഠേ ബദ്ധ്യാ യഥാ ശിലാം
ശിര്യഗ്രാദ് വാ നിപതനം താദൃക് തവ ചികീർഷിതം
26 സഹിതഃ സർവയോധൈസ് ത്വം വ്യൂഢാനീകൈഃ സുരക്ഷിതഃ
ധനഞ്ജയേന യുധ്യസ്വ ശ്രേയശ് ചേത് പ്രാപ്തം ഇച്ഛസി
27 ഹിതാർഥം ധാർതരാഷ്ട്രസ്യ ബ്രവീമി ത്വം ന ഹിംസയാ
ശ്രദ്ധസ്തൈവതൻ മയാ പ്രോക്തം യദി തേ ിസ്തി ജീജീവിഷാ
28 [കർണ്ണ]
സ്വവീര്യേ ിഹം പരാശ്വസ്യ പ്രാർഥയാമ്യ് അർജുനം രണേ
ത്വം തു മിത്ര മുഖഃ ശത്രുർ മാം ഭീഷയിതും ഇച്ഛസി
29 ന മാം അസ്മാദ് അഭിപ്രായാത് കശ് ചിദ് അദ്യ നിവർതയേത്
അപിന്ദ്രോ വജ്രം ഉദ്യമ്യ കിം ന മർത്യഃ കരിഷ്യതി
30 [സ]
ഇതി കർണസ്യ വാക്യാന്തേ ശല്യഃ പ്രാഹോത്തരം വചഃ
ചുകോപയിഷ്ഠർ അത്യർഥം കർണം മദ്രേശ്വരഃ പുനഃ

31 യദാ വൈ ത്യാം ഫൽഗുന വേഗനനാ; ജ്യോ ചോദിതാ ഹസ്തവതാ വിസൃഷ്ടാഃ
അന്വേതാരഃ കങ്കപത്രാഃ ശിതാഗ്രാസഃ; തദാ തപ്തസ്യ അർജുനസ്യാഭിയോഗാത്

32 യദാ ദിവ്യം ധനൗർ ആദായ പാർഥഃ; പ്രഭാസയൻ പൃതനാം സവ്യസാചീ
ത്യാം അർദയേത നിശിന്തൈഃ പൃഷ്ഠത്കൈസ്; തദാ പശ്ചാത് തപ്തസേ സൃതപ
ത്ര

33 ബാലശ് ചന്ദ്രം മാതുർ അങ്കേ ശയാനോ; യഥാ കശ് ചിത് പ്രാർഥയതേ
പഹർതുഃ

തദ്വൻ മോഹാദ് യതമാനോ രഥസ്ഥസ്; ത്യാം പ്രാർഥയസ്യ അർജുനം അദ്യ
ജേതുഃ

34 ത്രിശൂലം ആശ്ലിഷ്യ സുതീക്ഷ്ണധാരം; സർവാണി ഗാത്രാണി നിഘർഷസി
ത്യാം

സുതീക്ഷ്ണധാരോപമ കർമ്മണാ ത്യാം; യുയുത്സസേ യോ ഫർജ്ജനേനാദ്യ കർണ

35 സിദ്ധം സിംഹം കേസരിണം ബൃഹന്തം; ബാലോ മുഃഃ ക്ഷുദ്രഗൃഹസ് തരസി
സമാഹൃയേത് തദ്വദ് ഏതത് തവാദ്യ; സമാഹ്വാനം സൃതപത്രാർജുനസ്യ

36 മാ സൃതപത്രാഹൃയ രാജപത്രം; മഹാവിദ്യം കേസരിണം യഥൈവ
വനേ സൃഗാലഃ പിശിതസ്യ തൃപ്തോ; മാ മാർഥം ആസാദ്യ വിനക്ഷ്യസി ത്യാം

37 ഇൗഷാദന്തം മഹാനാഗം പ്രദിനകരടാ മുഖം
ശശക ആഹൃയസേ യുദ്ധേ കർണ പാർഥം ധനഞ്ജയം

38 ബിലസഥം കൃഷ്ണസർപം ത്യാം ബാല്യാത് കാഷ്ഠേന വിധ്യസി
മഹാവിഷം പൂർണകോശം യത് പാർഥം യോദ്ധും ഇച്ഛസി

39 സിംഹം കേസരിണം ക്രുദ്ധം അതിക്രമ്യാഭിനർദസി
സൃഗാല ഇവ മുഃഃത്യാൻ നൃസിംഹം കർണ പാണ്ഡവം

40 സുപർണം പതഗശ്രേഷ്ഠം വൈനതേയം തരസിനം
ലട് ഏവാഹൃയസേ പാതേ കർണ പാർഥം ധനഞ്ജയം

41 സർവാംഭോ നിലയം ഭീമം ഉഗർമിമന്തം രധഷായതം
ചന്ദ്രോദയേ വിവർതന്തം അപ്സവഃ സന്തിതീർഷസി

42 ഋഷഭം ദുന്ദിഗ്രീവം തീക്ഷ്ണശ്രംഗം പ്രഹാരിണം
വത്സ ആഹൃയസേ യുദ്ധേ കർണ പാർഥം ധനഞ്ജയം

43 മഹാഘോഷം മഹാമോഘം ദർദുരഃ പ്രതിനർദസി
കാമതോയ പ്രദം ലോകേ നരപർജന്യം അർജുനം

44 യഥാ ച സ്വഗൃഹസ്ഥഃ ശ്യാ വ്യാഘ്രം വനഗതം ഭഷേത്
തഥാ ത്യാം ഭഷസേ കർണ നരവ്യാഘ്രം ധനഞ്ജയം

45 സൃഗാലോ ഫപി വനേ കർണ ശശൈഃ പരിവൃതോ വസൻ

മന്യതേ സിംഹം ആത്മാനം യാവത് സിംഹം ന പശ്യതി
 46 തഥാ ത്വം അപി രായേയ സിംഹം ആത്മാനം ഇച്ഛസി
 അപശ്യത് ശത്രുദമനം നരവ്യാഘ്രം ധനഞ്ജയം
 47 വ്യാഘ്രം ത്വം മന്യസേ *ff*ത്മാനം യാവത് കൃഷ്ണ ന പശ്യസി
 സമാസ്ഥിതാവ് ഏകരഥേ സൂര്യചന്ദ്രമസാവ് ഇവ
 48 യാവദ് ഗാണധീവനിർഘോഷം ന ശൃണോഷി മഹാഹവേ
 താവദ് ഏവ ത്വയാ കർണ ശക്യം വജ്രം യഥേച്ഛസി
 49 രഥശബ്ദധനഃ ശബ്ദൈർ നാദയന്തം ദിശോ ദശ
 നർദന്തം ഇവ ശാർദ്ദൂലം ദൃഷ്ട്വാ ക്രോഷ്യാ ഭവിഷ്യസി
 50 നിത്യം ഏവ സ്വഗാജസ് ത്വം നിത്യം സിംഹോ ധനഞ്ജയഃ
 വീര പ്രദേഷണാൻ മൃഗ നിത്യം ക്രോഷ്യേവ ലക്ഷ്യസേ
 51 യഥാഖ്യഃ സ്യാദ് ബിഡാലശ് ച ശ്യാ വ്യാഘ്രശ് ച ബലാബലേ
 യഥാ സ്വഗാലഃ സിംഹശ് ച യഥാ ച ശശകഞ്ജരഃ
 52 യഥാനൃതം ച സത്യം ച യഥാ ചാപി വൃഷാമൃതേ
 തഥാ ത്വം അപി പാർഥശ് ച പ്രഖ്യാതാവ് ആത്മകർമ്മദിഃ
 53 [സ്]
 അധിക്ഷിപ്തസ് തു രായേയഃ ശല്യേനാമിത തേജസാ
 ശല്യം ആഹ സുസങ്കുലോ വാക്ശല്യം അവധാരയൻ
 54 ഗുണാൻ ഗുണവതഃ ശല്യ ഗുണവാൻ വേത്തി നാഗുണഃ
 ത്വം തു നിത്യം ഗുണൈർ ഹീനഃ കിം ജ്ഞാസ്യസ് അഗുണോ ഗുണാൻ
 55 അർജുനസ്യ മഹാസ്താണി ക്രോധം വീര്യം ധനഃ ശരാൻ
 അഹം ശല്യാഭിജാനാമി ന ത്വം ജാനാസി തത് തഥാ
 56 ഏവം ഏവാത്മനോ വീര്യം അഹം വീര്യം ച പാണ്ഡവേ
 ജാനന് ഏവാഹവേ യുദ്ധേ ശല്യ നാഗ്നിം പതംഗവത്
 57 അസ്തി ചായം ഇഷ്ടഃ ശല്യ സുപുംഖോ രഥഭോജനഃ
 ഏകതൂണീ ശയഃ പത്നീ സുധൗതഃ സമലക്രതഃ
 58 ശേതേ ചന്ദനപൂർണേന പൂജിതോ ബഹുലഃ സമാഃ
 ആഹേയോ വിഷവാൻ ഉഗ്രോ നരാശ്വദഗ്നിപസംഘഹാ
 59 ഏകവീരോ മഹാരൗദ്രസ് തന്ത്രാസ്ഥി വിദാരണഃ
 നിർഭിന്ദ്യാം യേന രഷ്ട്രോ *f*ഹം അപി മേരും മഹാഗിരിം
 60 തം അഹം ജാതു നാസ്യേയം അന്യസ്മിൻ ഹൽഗുനാദ് ഭൃതേ
 കൃഷ്ണാദ് വാ ദേവകീപുത്രാത് സത്യം ചാത്ര ശൃണാഷ്യ മേ
 61 തേനാഹം ഇഷ്ടണാ ശല്യ വാസുദേവധനഞ്ജയൗ

യോത്യേ പരമസക്രമസ് തത് കർമ്മ സദൃശം മമ
 62 സർവേഷാം വാസുദേവാനാം കൃഷ്ണേ ലക്ഷ്മിഃ പ്രതിഷ്ഠിതാ
 സർവേഷാം പാണ്ഡുപുത്രാണാം ജയഃ പാർഥേ പ്രതിഷ്ഠിതഃ
 ഉഭയം തത് സമാസാദ്യ കോ ിതിവർതിതും അർഹതി
 63 താവ് ഏതൗ പുരുഷവ്യാഹ്ലൗ സമേതൗ സ്യന്ദനേ സ്ഥിതൗ
 മാം ഏകം അഭിസംയാതൗ സുജാതം ശല്യ പശ്യ മേ
 64 പിതൃഷ്യസാ മാതുലജൗ ഭ്രാതരാവ് അപരാജിതൗ
 മണി സൂത്ര ഇവ പ്രോക്തൗ ദൃഷ്ട്യാസി നിഹതൗ യഥാ
 65 അർജുനേ ഗാണ്ടിവം കൃഷ്ണേ ചക്രം താർക്ഷ്യ കപിധ്വജൗ
 ഭീരൂണാം ത്രാസജനനൗ ശല്യ ഹർഷകരൗ മമ
 66 ത്വം തു ദൃഷ്ടകൃതിർ മൃഡോ മഹായുദ്ധേഷ് അകോവിദഃ
 ഭയാവതീർണഃ സന്ത്രാസാദ് അബദ്ധം ബഹു ഭാഷസേ
 67 സംസ്തൗഷി ത്വം തു കേനാപി ഹേതുനാ തൗ കദേശജ
 തൗ ഹത്യാ സമരേ ഹന്താ ത്വാം അദ്ധാ സഹബാസവം
 68 പാപദേശജ ദുർബ്ബദ്ധേ ക്ഷുദ്രക്ഷത്രിയപാംസന
 സുഹൃദ് ഭൂത്യാ രീപഃ കിം മാം കൃഷ്ണാഭ്യാം ഭീഷയന് അസി
 69 തൗ വാ മമാദ്യ ഹന്താരൗ ഹന്താസ്മി സമരേ സ്ഥിതൗ
 നാഹം ബിഭേമി കൃഷ്ണാഭ്യാം വിജാനന് ആത്മനോ ബലം
 70 വാസുദേവ സഹസ്രം വാ ഫൽഗുനാനാം ശതാനി ച
 അഹം ഏകോ ഹനിഷ്യാമി ജോഷം ആസ്ത്വ കദേശജ
 71 സ്ത്രിയോ ബാലാശ് ച വൃദ്ധാശ് ച പ്രായഃ ക്രീഡാ ഗതാ ജനാഃ
 യാ ഗാഥാഃ സന്ദ്രഗായന്തി കർവന്തോ ിധ്യയനം യഥാ
 താ ഗാഥാഃ ശൃണു മേ ശല്യ മദ്രകേഷു ദുരാത്മസു
 72 ബ്രാഹ്മണൈഃ കഥിതാഃ പൂർവം യഥാവദ് രാജസംനിധൗ
 ശ്രുത്യാ ചൈകമനാ മൃഗ ക്ഷമ വാ ബ്രൂഹി വോത്തമം
 73 മിത്രധൃൻ മദ്രകോ നിത്യം യോ നോ ദ്വേഷ്മി സ മദ്രകഃ
 മദ്രകേ സംഗതം നാസ്തി ക്ഷുദ്രവാക്യേ നരാധമേ
 74 ദുരാത്മാ മദ്രകോ നിത്യം നിത്യം ചാന്തതികോ ിനൃജുഃ
 യാവദന്തം ഹി ദൗരാത്ഥ്യം മദ്രകേഷ് ഇതി നഃ ശ്രുതം
 75 പിതാ മാതാ ച പുത്രശ് ച ശ്വശ്രൂ ശ്വശൂര മാതുലാഃ
 ജാമാതാ ദുഹിതാ ഭ്രാതാ നപ്താ തേ തേ ച ബാസവഃ
 76 വയസ്യാഭ്യാഗതാശ് ചാന്യേ ദാസീദാസം ച സംഗതം
 പുംഭിർ വിമിശ്രാ നാര്യശ് ച ജ്ഞാതാജ്ഞാതാഃ സ്വയേച്ഛയാ

77 യേഷാം ഗൃഹേഷു ശിഷ്യാനാം സജ്ജ മന്മാശിനാം സദാ
 പീത്യാ സീധും സഗോ മാംസം നർദന്തി ച ഹസന്തി ച
 78 യാനി ചൈവാപ്യ് അബദ്ധാനി പ്രവർത്തന്തേ ച കാമതഃ
 കാമപ്രലാപിനോ ിന്യോന്യം തേഷു ധർമ്മഃ കഥം ഭവേത്
 79 മദ്രകേഷു വില്പ്ലേഷു പ്രഖ്യാതാശ്ച കർമ്മസു
 നാപി വൈരം ന സൗഹാർദം മദ്രകേഷു സമാചരേത്
 80 മദ്രകേ സംഗതം നാസ്തി മദ്രകോ ഹി സചാപലഃ
 മദ്രകേഷു ച ദുഃസ്വർശം ശൗചം ഗാന്ധാരകേഷു ച
 81 രാജയാജക യാജ്യേന നഷ്ടം ദന്തം ഹവിർ ഭവേത്
 82 ശുഭ്ര സംസ്കാരകോ വിപ്രോ യഥാ യാതി പരാഭവം
 തഥാ ബ്രഹ്മ ദിഷോ നിത്യം ഗച്ഛതീഹ പരാഭവം
 83 മദ്രകേ സംഗതം നാസ്തി ഹതം വൃശ്ചികതോ വിഷം
 ആഥർവണേന മന്ത്രേണ സർവാ ശാന്തിഃ കൃതാ ഭവേത്
 84 ഇതി വൃശ്ചിക ദഷ്ടസ്യ നാനാ വിഷഹതസ്യ ച
 കർവന്തി ഭേഷജം പ്രാജ്ഞാഃ സത്യം തച് ചാപി ദൃശ്യതേ
 ഏവം വിദ്വന്ത് ജോഷം ആസ്തു ശൃണു ചാത്രോത്തരം വചഃ
 85 വാസാംസ്യ് ഉത്സൃജ്യ നൃത്യന്തി സ്ത്രീയോ യാ മദ്യ മോഹിതാഃ
 മിഥുനേ ിസംയതാശ് ചാപി യഥാ കാമചരാശ് ച താഃ
 താസാം പുത്രഃ കഥം ധർമ്മം മദ്രകോ വജ്രം അർഹതി
 86 യാസ് തിഷ്ണത്യഃ പ്രമേഹന്തി യഥൈവോഷ്ടീ ദശേരകേ
 താസാം വിദ്രവ്യലജ്ജാനാം നിർലജ്ജാനാം തതസ് തതഃ
 ത്വം പുത്രസ് താദൃശീനാം ഹി ധർമ്മം വജ്രം ഇഹേച്ഛസി
 87 സുവീരകം യാച്യമാനാ മദ്രകാ ക്ഷന്തി സ്തിജൗ
 അദാതു കാമാ വചനം ഇദം വദതി ദാരുണം
 88 മാ മാ സുവീരകം കശ് ചിദ് യാചതാം ദധിതോ മമ
 പുത്രം ദദ്യാം പ്രതിപദം ന തു ദദ്യാം സുവീരകം
 89 നാര്യോ ബൃഹത്യോ നിർഹ്രീകാ മദ്രകാഃ കംബലാവൃതാഃ
 ഘസ്തൂരാ നഷ്ടശൗചാശ് ച പ്രായ ഇത്യ് അനുശശ്രുഥ
 90 ഏവമാദി മയാന്യൈർ വാ ശക്യം വജ്രം ഭവേദ് ബഹു
 ആ കേശാഗ്രാൻ നഖാഗ്രാച് ച വക്തവ്യേഷു കവർത്മസു
 91 മദ്രകാഃ സിന്ധുസൗവീരാ ധർമ്മം വിദ്യുഃ കഥം ത് ഇഹ
 പാപദേശോദ്ഭവാ മ്ലേഷാ ധർമാണം അവിചക്ഷണാഃ
 92 ഏഷ മുഖ്യതമോ ധർമ്മഃ ക്ഷത്രിയസ്യേതി നഃ ശ്രുതം

യദ് ആജു നിഹതഃ ശേതേ സദ്ഭിഃ സമഭിപുജിതഃ
 93 ആയുധാനാം സമ്പരായേ യൻ മുച്യേയം അഹം തതഃ
 ന മേ സ പ്രഥമഃ കൽപോ നിധനേ സ്വർഗം ഇച്ഛതഃ
 94 സോ ഹം പ്രിയഃ സഖാ ചാസ്തി ധർതരാഷ്ട്രസ്യ ധീമതഃ
 തദർഥേ ഹി മമ പ്രാണാ യച് ച മേ വിദ്യതേ വസു
 95 വ്യക്തം ത്വം അപ്യ് ഉപഹിതഃ പാണ്ഡവൈഃ പാപദേശജ
 യഥാ ഹ്യ് അമിത്രവത് സർവം ത്വം അസ്സാസു പ്രവർതസേ
 96 കാമം ന ഖലു ശക്യോ ഹം ത്വദ്രിധാനാം ശന്തൈർ അപി
 സംഗ്രാമാദ് വിമുഖഃ കർതും ധർമ്മജ്ഞ ഇവ നാസ്തികൈഃ
 97 സാരംഗ ഇവ ഘർമാർതഃ കാമം വിലപ ശുഷ്യ ച
 നാഹം ഭീഷയിതും ശക്യഃ ക്ഷത്രവൃത്തേ വ്യവസ്ഥിതഃ
 98 തന് ത്യജാം നൃസിംഹാനാം ആഹവേഷ് അനിവർതിനാം
 യാ ഗതിർ ഗുരുണാ പ്രാങ് മേ പ്രോക്താ രാമേണ താം സ്മര
 99 സ്വേഷാം ത്രാണാർഥം ഉദ്യക്തം വധായ ദ്വിഷതാം അപി
 വിദ്ധി മാം ആസ്ഥിതം വൃത്തം പൗരൂരവ സമുത്തമം
 100 ന തദ് ഭൂതം പ്രപശ്യാമി ത്രിഷു ലോകേഷു മദ്രക
 യോ മാം അസ്സാദ് അഭിപ്രായാദ് വാരയേദ് ഇതി മേ മതിഃ
 101 ഏവം വിദ്വന്ത് ജോഷം ആസ്സ ത്രാസാത് കിം ബഹു ഭാഷസേ
 മാ ത്വാ ഹത്യാ പ്രദാസ്യാമി ക്രവ്യാദ്ഭ്യോ മദ്രകായമ
 102 മിത്ര പ്രതീക്ഷയാ ശല്യ ധർതരാഷ്ട്രസ്യ ചോഭയോഃ
 അപവാദതിതീക്ഷ്ണഭിസ് ത്രിഭിർ ഏതൈർ ഹി ജീവസി
 103 പുനശ് ചേദ് ഈദൃശം വാക്യം മദ്രരാജവദിഷ്യസി
 ശിരസ് തേ പാതയിഷ്യാമി ഗദയാ വജ്രകൽപയാ
 104 ശ്രോതാരസ് ത് ഇദം അദ്യേഹ ദ്രഷ്ടാരോ വാ കദേശജ
 കർണം വാ ജഘ്ലതുഃ കൃഷ്ണൗ കർണോ വാപി ജഘ്ലാന തൗ
 105 ഏവം ഉക്ത്വാ തു രായേയഃ പുനർ ഏവ വിശാം പതേ
 അബ്രവീൻ മദ്രരാജാനം യാഹി യാഹിത്യ് അസംഭ്രമം

അധ്യായം 28

1 [സ്]

മാരിഷാധിരഥേഃ ശ്രുത്വാ വചോ യുദ്ധാഭിനന്ദിനഃ
ശല്യോ fബ്രവീത് പുനഃ കർണം നിദർശനം ഉദാഹരൻ
2 യഥൈവ മത്തോ മദ്യേന ത്വം തഥാ ന ച വാ തഥാ
തഥാഹം ത്വാം പ്രമാദ്യന്തം ചികിത്സാമി സുഹൃത്തായാ
3 ഇമാം കാകോപമാം കർണ പ്രോച്യമാനാം നിബോധ മേ
ശ്രുത്വാ യഥേഷ്ടം കര്യാസ് ത്വം വിഹീനകലപാംസന
4 നാഹം ആത്മനി കിം ചിദ് വൈ കീൽബിഷം കർണ സംസ്മരേ
യേന ത്വം മാം മഹാബാഹോ ഹന്തും ഇച്ഛസ്യ് അനാഗസം
5 അവശ്യം തു മയാ വാച്യം ബുധ്യതാം യദി തേ ഹിതം
വിശേഷേതോ രഥസേഥന രാജന്തം ചൈവ ഹിതൈഷിണാ
6 സമം ച വിഷമം ചൈവ രഥിനസ് ച ബലാബലം
ശ്രമഃ ഖേദം ച സതതം ഹയാനാം രഥിനാ സഹ
7 ആയുസ്യ പരിജ്ഞാനം ഭതം ച മൃഗപക്ഷിണാം
ഭാരം ചാപ്യ് അതിഭാരം ച ശല്യാനാം ച പ്രതിക്രിയാ
8 അസ്മയോഗം ച യുദ്ധം ച നിമിത്താനി തഥൈവ ച
സർവം ഏതൻ മയാ ജേതയം രഥസ്യാസ്യ ക്കുംബിനാ
അതസ് ത്വാം കഥയേ കർണ നിദർശനം ഇദം പുനഃ
9 വൈശ്യഃ കില സമുദ്രാന്തേ പ്രഭൃതയനധാന്യവാൻ
യജ്യാ ദാനപതിഃ ക്ഷാന്തഃ സ്വകർമ്മസേഥാ fഭവച് ഛുചിഃ
10 ബഹുപുത്രഃ പ്രിയാപത്യഃ സർവഭൂതാനുകമ്പകഃ
രാജേന്താ ധർമ്മപ്രധാനസ്യ രാഷ്ട്രേ വസതി നിർഭയഃ
11 പുത്രാണാം തസ്യ ബാലാനാം കമാരാണാം യശസ്വിനാം
കാകോ ബഹുനാം അഭവദ് ഉച്ഛിഷ്ട കൃതഭോജനഃ
12 തസ്മൈ സദാ പ്രയച്ഛന്തി വൈശ്യ പുത്രാഃ കമാരകാഃ
മാംസൗദനം ദധി ക്ഷീരം പായസം മധുസർപിഷി
13 സ ചോച്ഛിഷ്ട ഭൃതഃ കാകോ വൈശ്യ പുത്രൈഃ കമാരകൈഃ
സദൃശാൻ പക്ഷിണോ ദൃപ്തഃ ശ്രേയസം ചാവമന്യതേ
14 അഥ ഹംസാഃ സമുദ്രാന്തേ കദാ ചിദ് അഭിപാതിതഃ
ഗന്ധസ്യ ഗതൗ ഇല്യാം ചക്രാംഗാ ഹൃഷ്ടചേതസഃ
15 കമാരകാസ് തതോ ഹംസാൻ ദൃഷ്ട്വാ കാകം അഥാബ്രുവൻ
ഭവാൻ ഏവ വിശിഷ്ടോ ഹി പതന്ത്രിഭ്യോ വിഹംഗമ

16 പ്രതാര്യമാണസ് തു സ തൈർ അൽപബുദ്ധിഭിർ അബധജഃ
 തദ് വചഃ സത്യം ഇത്യ ഏവ മൗർഖ്യാദ് ദർപാച് ച മന്യതേ
 17 താൻ സോ ിഭിപത്യ ജിജ്ഞാസുഃ ക ഏഷാം ശ്രേഷ്ഠ ഭാഗ് ഇതി
 ഉച്ഛിഷ്യ ദർപിതഃ കാകോ ബഹുനാം ദൂരപാതിനാം
 18 തേഷാം യം പ്രവരം മേനേ ഹംസാനാം ദൂരപാതിനാം
 തം ആഹവയത ദൂർബുദ്ധിഃ പതാമ ഇതി പക്ഷിണാം
 19 തച് ശൂത്യാ പ്രാഹസൻ ഹംസാ യേ തത്രാസൻ സമാഗതാഃ
 ഭാഷതോ ബഹു കാകസ്യ ബലിനഃ പതതാം വരാഃ
 ഇദം ഉഘൃശ് ച ചക്രാംഗാ വചഃ കാകം വിഹംഗമാഃ
 20 വയം ഹംസാഗ് ചരാമേമാം പൃഥിവീം മാനസൗകസഃ
 പക്ഷിണാം ച വയം നിത്യം ദൂരപാതേന പുജിതാഃ
 21 കഥം ന ഹംസം ബലിനം വജ്രാംഗം ദൂരപാതിനം
 കാകോ ഭൂത്യാ നിപതനേ സമാഹ്വായസി ദൂർമതേ
 കഥം ത്വം പതനം കാക സഹാസ്മാഭിർ ബ്രവീഷി തത്
 22 അഥ ഹംസവചോ മൃഗഃ ക്ഷസയിത്യാ പുനഃ പുനഃ
 പ്രജഗാദോത്തരം കാകഃ കത്ഥനോ ജാതിലാഘവാത്
 23 ശതം ഏകം ച പാതാനാം പതിതാസ്മി ന സംശയഃ
 ശതയോജനം ഏകൈകം വിചിത്രം വിവിധം തഥാ
 24 ഉഡ്ഡീനം അവഡീനം ച പ്രഡീനം ഡീനം ഏവ ച
 നിഡീനം അഥ സബധീനം തിര്യക് ചാതിഗതാനി ച
 25 വിഡീനം പരിഡീനം ച പരാഡീനം സുഡീനകം
 അതിഡീനം മഹാഡീനം നിഡീനം പരിഡീനകം
 26 ഗതാഗത പ്രതിഗതാ ബഹുഗീശ് ച നികഡീനികാഃ
 കർതാസ്മി മിഷതാം വോ ിദ്യ തതോ ദ്രക്ഷ്യഥ മേ ബലം
 27 ഏവം ഉഷേത ഇ കാകേന പ്രഹസ്യേകോ വിഹംഗമഃ
 ഉവാച ഹംസസ് തം കാകം വചനം തൻ നിബോധ മേ
 28 ശതം ഏകം ച പാതാനാം ത്വം കാകപതിതാ ശ്രുവം
 ഏകം ഏവ ഇ യേ പാതം വിദുഃ സർവേ വിഹംഗമാഃ
 29 തം അഹം പതിതാ കാകനാന്യം ജാനാമി കം ചന
 പത ത്വം അപി രക്താക്ഷ യേന വാ തേന മന്യസേ
 30 അഥ കാകാഃ പ്രജഹസുർ യേ തത്രാസൻ സമാഗതാഃ
 കഥം ഏകേന പാതേന ഹംസഃ പാതശതം ജയേത്
 31 ഏകേനൈവ ശതസ്യൈകം പാതേനാഭിഭവീഷ്യതി

ഹംസസ്യ പതിതം കോകോ ബലവാൻ ആശു വിക്രമഃ
 32 പ്രപേതതുഃ സ്തർധയാമ തതസ് തൗ ഹംസവായസൗ
 ഏകപാതീ ച ചക്രാംഗഃ കാകഃ പാതശതേന ച
 33 പേതിവാൻ അഥ ചക്രാങ്കഃ പേതിവാന മ വായസഃ
 വിസിന്ധാപയിഷ്ടഃ പാതൈർ ആചക്ഷാണോ *ff*ത്ഥനഃ ക്രിയാം
 34 അഥ കാകസ്യ ചിത്രാണി പതിതാനീതരാണി ച
 ദൃഷ്ട്വാ പ്രമുദിതാഃ കാകാ വിനേദൂർ അഥ തൈഃ സ്വദൈഃ
 35 ഹംസാംശ് ചാവഹസന്തി സ്തു പ്രാവദന് അപ്രിയാണി ച
 ഉത്പത്യോത്പത്യ ച പ്രാഹുർ മുഹൂർത്തം ഇതി ചേതി ച
 36 വൃക്ഷാഗ്രേഭ്യഃ സ്ഥലേഭ്യശ് ച നിപതന്ത്യ് ഉത്പതന്തി ച
 കർവാണാ വിവിധാൻ രാവാൻ ആശംസന്തസ് തദാ ജയം
 37 ഹംസസ് തു മൃദുകേനൈവ വിക്രാന്തം ഉപചക്രമേ
 പ്രത്യഹീയത കാകാച് ച മുഹൂർത്തം ഇവ മാരിഷ
 38 അവമന്യ രയം ഹംസാൻ ഇദം വചനം അബ്രുവിത്
 യോ *f*സാവ് ഉത്പതിതോ ഹംസഃ സോ *f*സാവ് ഏവ പ്രഹീയതേ
 39 അഥ ഹംസഃ സ തച് ശ്രുത്വാ പ്രാപതത് പശ്ചിമാം ദിശം
 ഉപര്യ് ഉപരി വേഗേന സാഗരം വരണാലയം
 40 തതോ ഭീഃ പ്രാവിശത് കാകം തദാ തത്ര വിചേതസം
 ദ്വീപദ്രുമാൻ അപശ്യന്തം നിപതന്തം ശ്രമാന്വിതം
 നിപതേയം ക്വ ന ശ്രാന്ത ഇതി തസ്മിണ് ജലാർണവേ
 41 അവിഷഹ്യഃ സമുദ്രോ ഹി ബഹു സത്ത്വഗണാലയഃ
 മഹാഭൂതശതോദ്ഭാസീ നഭസോ *f*പി വിശിഷ്യതേ
 42 ഗാംഭീര്യാദ് ധി സമുദ്രസ്യ ന വിശേഷഃ കലായമ
 ദിഗ് അംബരാംഭസാം കർണ സമുദ്രസ്ഥാ ഹി ദൂർജയാഃ
 വിദൂര പാതാത് തോയസ്യ കിം പുനഃ കർണ വായസഃ
 43 അഥ ഹംസോ *f*ഭ്യതിക്രമ്യ മുഹൂർത്തം ഇതി ചേതി ച
 അവേക്ഷമാണസ് തം കാകം നാശക്ലോദ് വ്യപസർപിതം
 അതിക്രമ്യ ച ചക്രാംഗഃ കാകം തം സമുദൈക്ഷത
 44 തം തഥാ ഹീയമാനം ച ഹംസോ ദൃഷ്ട്വാബ്രുവിദ് ഇദം
 ഉജ്ജിഹീർഷൂർ നിമജ്ജന്തം സ്മരൻ സത്പുരുഷവ്രതം
 45 ബഹുനി പതനാനി ത്വം ആചക്ഷാണോ മുഹൂർ മുഹൂഃ
 പതന്ത്യ് അവ്യാഹരംശ് ചേദം ന നോ ഗുഹ്യം പ്രഭാഷസേ
 46 കിംനാമ പതനം കായയത് ത്വം പതസി സാന്വൃതം

ജലം സൃശസി പക്ഷാഭയാം തുണ്ഡേന ച പുനഃ പുനഃ
 47 സ പക്ഷാഭയാം സൃശസ് ആർതസ് തുണ്ഡേന ജലം അർണവേ
 കാകോ ദൃശം പരിശ്രാന്തഃ സഹസാ നിപപാത ഹ
 48 [ഹമ്സ]

ശതം ഏകം ച പാതാനാം യത് പ്രഭാഷസി വായസ
 നാനാവിധാനീഹ പുരാ തച് ചാന്തതം ഇഹാദ്യ തേ
 49 [കാക]

ഉച്ഛിഷ്യ ദർപിതോ ഹംസ മന്യേ *ff*ത്മാനം സുപർണവത്
 അവമന്യ ബഹുദം ചാഹം കാകാൻ അന്യാം ച പക്ഷിണഃ
 പ്രാണൈർ ഹംസപ്രപദ്യേ ത്വം ദ്വിപാതം പ്രാപയസ്വ മാം
 50 യദ്യ് അഹം സ്വസ്തിമാൻ ഹംസസ്വദേശം പ്രാപ്തയാം പുനഃ
 ന കം ചിദ് അവമന്യേയം ആപദോ മാം സമുദ്ധര
 51 തം ഏവം വാദിനം ദീനം വിലപന്തം അചേതനം
 കാകകാകേതി വാശന്തം നിമജ്ജന്തം മഹാർണവേ
 52 തഥൈത്യ വായസം ഹംസോ ജലക്ലിന്നം സുദുർദശം
 പദ്ഭ്യോ ഉത്ക്ഷിപ്യ വേപന്തം പൃഷ്ഠം ആരോപയച് ഛരൈഃ
 53 ആരോപ്യ പൃഷ്ഠം കാകം തം ഹംസഃ കർണ വിചേതസം
 ആജഗാമ പുനർ ദ്വിപം സ്സർധയാ പേതതുർ യതഃ
 54 സംസ്ഥാപ്യ തം ചാപി പുനഃ സമാശ്വാസ്യ ച ഭേചരം
 ഗതോ യഥേച്ഛിതം ദേശം ഹംസോ മന ഇവാശ്രുശഃ
 55 ഉച്ഛിഷ്യ ഭോജനാത് കാകോ യഥാ വൈശ്യ കലേ തു സഃ
 ഏവം ത്വം ഉച്ഛിഷ്യ ഭൂതോ ധാർതരാഷ്ട്രൈർ ന സംശയഃ
 സദൃശാഞ് ശ്രേയസസ് ചാപി സർവാൻ കർണാതിമന്യസേ
 56 ദ്രോണ ദ്രൗണികൃപൈർ ഗുപ്തോ ഭീഷ്മേണാണൈശ് ച കൗരവൈഃ
 വിരാടനഗരേ പാർഥം ഏകം കിം നാവധീസ് തദാ
 57 യത്ര വൃസ്താഃ സമസ്താശ് ച നിർജിതാഃ സമ കീരീടീനാ
 സൃഗാലാ ഇവ സിംഹേന ക്വ തേ വീര്യം അഭൂത് തദാ
 58 ഭ്രാതരം ച ഹതം ദൃഷ്ട്വാ നിർജിതഃ സവ്യസാചിനാ
 പശ്യതാം കരുവീരാണാം പ്രഥമം ത്വം പലായഥഃ
 59 തഥാ ദൈവതവനേ കർണ ഗന്ധർവൈഃ സമഭിദ്രുതഃ
 കരൂൻ സമഗ്രാൻ ഉന്ത്യജ്യ പ്രഥമം ത്വം പലായഥഃ
 60 ഹത്യാ ജിത്യാ ച ഗന്ധർവാം ചിത്രസേനമുഖാൻ രണേ
 കർണദുര്യോധനം പാർഥഃ സഭാര്യം സമമോചയത്

61 പുനഃ പ്രഭാവഃ പാർഥസ്യ പുരാണഃ കേശവസ്യ ച
 കഥിതഃ കർണ രാമേണ സഭായാം രാജസംസദി
 62 സതതം ച തദ് അശ്രൗഷീർ വചനം ദ്രോണ ഭീഷ്മയോഃ
 അവധ്യൗ വദതോഃ കൃഷ്ണൗ സംനിധൗ വൈ മഹീക്ഷിതാം
 63 കിയന്തം തത്ര വക്ഷ്യാമി യേന യേന ധനഞ്ജയഃ
 ത്വത്തോ fതിരിക്തഃ സർവേഭ്യോ ഭൂതേഭ്യോ ബ്രാഹ്മണോ യഥാ
 64 ഇദാനീം ഏവ ദ്രഷ്ടാസി പ്രധനേ സ്യന്തേ സ്ഥിതൗ
 പുത്രം ച വസുദേവസ്യ പാണ്ഡവം ച ധനഞ്ജയം
 65 ദേവാസുരമനുഷ്യേഷു പ്രഖ്യാതൗ യൗ നരർഷഭൗ
 പ്രകാശേനാഭിവിഖ്യാതൗ ത്വം തു ഖദ്യോതവൻ നൃഷു
 66 ഏവം വിദ്വാൻ മാവമംസഥഃ സൂതപുത്രാച്യുതാർജ്ജുനൗ
 നൃസിംഹൗ തൗ നരശ്ചാ ത്വം ജോഷം അസ്ത്വ വികത്ഥന

അധ്യായം 29

1 [സ്]

മദ്രാധിപസ്യാധിരഥിസ് തദൈവം; വചോ നിശ്ചയാപ്രിയം അപ്രതീതഃ
ഉവാച ശല്യം വിദിതം മമൈതദ്; യഥാവിധാവ് അർജുന വാസുദേവൗ
2 ശൗരേ രഥം വാഹയതോ ഫർജ്ജനസ്യ; ബലം മഹാസ്താണി ച പാണ്ഡവസ്യ
അഹം വിജാനാമി യഥാവദ് അദ്യഃ; പരോക്ഷഭൂതം തവ തത് തു ശല്യൽ
3 തൗ ചാപ്രയുഷ്യൗ ശസ്ത്രദതാം വരിഷ്ഠൗ; വ്യപേതഭീർ യോധയിഷ്യാമി കൃഷ്ണൗ
സന്താപയത്യ് അഭ്യധികം തു രാമാച്; ഛാപോ ഫദ്യ മാം ബ്രാഹ്മണസത്തമാച്
ച
4 അവാത്സം വൈ ബ്രാഹ്മണച് ഛദ്മനാഹം; രാമേ പുരാ ദിവ്യം അസ്ത്രം
ചികീർഷഃ
തത്രാപി മേ ദേവരാജേന വിഘ്നോ; ഹിതാർഥിനാ ഫൽഗുനസ്യൈവ ശല്യ
5 കൃതോ ഫവദേദേന മമോരം ഏത്യഃ; പ്രവിശ്യ കീടസ്യ തനം വിരൂപാം
ഗുരോർ ഭയാച് ചാപി ന ചേലിവാൻ അഹം; തച് ചാവബുദ്ധോ ദദുശേ സ വിപ്രഃ
6 പൃഷ്ഠഗ് ചാഹം തം അവോചം മഹർഷിം; സൂതോ ഫഹം അസ്മീതി സ മാം
ശശാപ
സൂതോപധാവ് ആപ്തം ഇദം ത്വയാസ്ത്രം; ന കർമകാലേ പ്രതിഭാസ്യതി ത്വാം
7 അന്യത്ര യസ്മാത് തവ മൃത്യുകാലാദ്; അബ്രാഹ്മണേ ബ്രഹ്മ ന ഹി ധ്രുവം
സ്യാത്
തദ് അദ്യ പദ്യാപ്തം അതീവ ശസ്ത്രം; അസ്മിൻ സംഗ്രാമേ തുമുലേ താത ഭീമേ
8 അപാം പതിർ വേഗവാൻ അപ്രമേയോ; നിമജ്ജയിഷ്യൻ നിവഹാൻ പ്രജാ
നാം
മഹാനഗം യഃ കരുതേ സമുദ്രം; വേലൈവ തം വാരയത്യ് അപ്രമേയം
9 പ്രമുഞ്ചന്തം ബാണസംഘാൻ അമോഘാൻ; മർമച് ഛിദോ വിര ഹണഃ
സപത്രാൻ
കന്തീപുത്രം പ്രതിയോത്സ്യാമി യുദ്ധേ; ജ്യോ കർഷിണാം ഉത്തമം അദ്യ ലോകേ
10 ഏവം ബലേനാതിബലം മഹാസ്ത്രം; സമുദ്രകൽപം സുദുരാപം ഉഗ്രം
ശരൗഘിണം പാർഥിവാൻ മജ്ജയന്തം; വേലൈവ പാർഥം ഇഷ്ടഭിഃ സംസഹി
ഷ്യേ
11 അദ്യാഹവേ യസ്യ ന തുല്യം അന്യം; മന്യേ മനുഷ്യം ധന്വർ ആദദാനം
സുരാസുരാൻ വൈ യുധി യോ ജയേതഃ; തേനാദ്യ മേ പശ്യ യുദ്ധം സുഘോരം
12 അതിമാനീ പാണ്ഡവോ യുദ്ധകാമോ; അമാനഷൈർ ഏഷ്യതി മേ മഹാസ്ത്രൈഃ
തസ്യാസ്ത്രം അസ്സൈർ അഭിഹത്യ സംഖ്യേ; ശരോത്തമൈഃ പാതയിഷ്യാമി

പാർഥം

13 ദിവാകരേണാപി സമം തപനം; സമാപ്തശ്ശിം യശസാ ജലന്തം
 തമോനദം മോല ഇവാതിമാത്രോ; ധനഞ്ജയം ഛാദയിഷ്യാമി ബാണൈഃ

14 വൈശ്യാനരം ധൃമശിഖം ജലന്തം; തേജസിനം ലോകം ഇമം ദഹന്തം
 മേഘോ ഭൂത്യാ ശരവർഷൈർ യഥാഗ്നിഃ; തഥാ പാർഥം ശമയിഷ്യാമി യുദ്ധേ

15 പ്രമാഥിനം ബലവന്തം പ്രഹാരിണം; പ്രഭഞ്ജനം മാതരിശ്യാനം ഉഗ്രം
 യുദ്ധേ സഹിഷ്യേ ഹിമവാൻ ഇവാചലോ; ധനഞ്ജയം ക്രുദ്ധം അമൃഷ്യമാണം

16 വിശാരദം രഥമാർഗേഷ്ഠ് അസക്തം; ധൃത്യം നിത്യം സമരേഷു പ്രവീരം
 ലോകേ വരം സർവധനർധരാണാം; ധനഞ്ജയം സംയുഗേ സംസഹിഷ്യേ

17 അദ്യാഹവേ യസ്യ ന തുല്യം അന്യം; മധ്യേ മനുഷ്യം ധനൻ ആദദാനം
 സർവം ഇമാം യഃ പൃഥിവീം സഹേതഃ; തഥാ വിദ്വാൻ യോത്സ്യമാനോ *f*സ്തി
 തേന

18 യഃ സർവഭൂതാനി സദേവകാനി; പ്രസ്ഥേ *f*ജയത് ഖാണ്ഡവേ സവ്യസാചി
 കോ ജീവിതം രക്ഷമാണോ ഹി തേന; യുയുത്സതേ മാം ഋതേ മാനഷോ *f*ന്യഃ

19 അഹം തസ്യ പൗരൂഷം പാണ്ഡവസ്യഃ; ബ്രൂയാം ഹൃഷ്ടഃ സമിതൗ ക്ഷത്രിയാ
 ണാം

കിം ത്വം മൂർഖഃ പ്രഭഞ്ജൻ മൂഢ ചേതാ; മാം അവോചഃ പൗരൂഷം അർജുനസ്യ

20 അപ്രിയോ യഃ പരഷോ നിഷ്കരോ ഹി; ക്ഷുദ്രഃ ക്ഷേപ്താ ക്ഷമിണശ് ചാക്ഷമാ
 വാൻ

ഹന്യാം അഹം താദൃശാനാം ശതാനി; ക്ഷമാമി ത്വാം ക്ഷമയാ കാലയോഗാത്

21 അവോചസ് ത്വം പാണ്ഡവാർഥേ *f*പ്രിയാണി; പ്രധർഷയൻ മാം മൂഢവത്
 പാപകർമൻ

മയ്യ് ആർജവേ ജിഹ്വഗതിർ ഹതസ് ത്വം; മിത്രദ്രോഹീ സപ്ത പദം ഹി മിത്രം

22 കാലസ് ത്വ് അയം മൃത്യുമയോ *f*തിദാരുണോ; ദുര്യോധനോ യുദ്ധം ഉപാഗമദ്
 യത്

തസ്യാർഥസിദ്ധിം അടികാങ്ക്ഷമാണസ്; തം അഭ്യേഷ്യേ യത്ര നൈകാന്ത്യം
 അസ്തി

23 മിത്രം മിദേർ നന്ദതഃ പ്രിയതേർ വാ; സന്ത്രായതേർ മാനദ മോദതേർ വാ
 ബ്രവീതി തച് ചാമൃത വിപ്ര പൂർവാത്; തച് ചാപി സർവം മമ ദുര്യോധനേ *f*സ്തി

24 ശത്രുഃ ശഭഃ ശാസതഃ ശായതേർ വാ; ശൃണാതേർ വാ ശ്യാതേർ വാപി
 സർഗേ

ഉപസർഗാദ് ബഹുധാ സുദതേശ് ച; പ്രായേണ സർവം ത്വയി തച് ച മഹ്യം

25 ദുര്യോധനാർഥം തവ ചാപ്രിയാർഥം; യശോർഥം ആത്മാർഥം അപിശ്യാരർ

ഥം

തസ്യാദ് അഹം പാണ്ഡവ വാസുദേവൗ; യോത്യേ യത്താത് കർമ്മ തത് പശ്യ മേ
fദ്യ

26 അസ്ത്യാണി പശ്യാദ്യ മമോത്തമാനി; ബ്രാഹ്മാണി ദിവ്യാന്യ് അഥ മാനുഷാണി
ആസാദയിഷ്യാമ്യ് അഹം ഉഗ്രവീര്യം; ദ്വിപോത്തമം മത്തം ഇവാഭിമത്തഃ

27 അസ്തം ബ്രാഹ്മം മനസാ തദ് ധൃജയുഃ; ക്ഷേപ്തേ പാർഥയാപ്രതിമം ജയായ
തേനാപി മേ നൈവ മുച്യേത യുദ്ധേ; ന ചേത് പതേദ് വിഷമേ മേ fദ്യ ചക്രം

28 വൈവസ്വതാദ് ദണ്ഡഹസ്താദ് വരണാദ് വാപി പാശിനഃ
സഗദാദ് വാ ധനപതേഃ സവർജാദ് വാപി വാസവാത്

29 നാന്യസ്താദ് അപി കസ്താച് ചിദ് ബിഭിമോ ഹ്യ് ആതതായിനഃ
ഇതി ശല്യ വിജാനീഹി യഥാ നാഹം ബിഭേമ്യ് അഭിഃ

30 തസ്യാദ് ഭയം ന മേ പാർഥാൻ നാപി ചൈവ ജനാർദനാത്
അദ്യ യുദ്ധം ഹി താഭ്യം മേ സമ്പരായേ ഭവിഷ്യതി

31 ശ്വദ്രേ തേ പതതാം ചക്രം ഇതി മേ ബ്രാഹ്മണോ fവദത്
യുധ്യമാനസ്യ സംഗ്രാമേ പ്രാപ്തസ്യൈകായനേ ഭയം

32 തസ്യാദ് ബിഭേമി ബലവദ് ബ്രാഹ്മണ വ്യാഹൃതാദ് അഹം
ഏതേ ഹി സോമരാജാന ഈശ്വരാഃ സുഖദഃഖയോഃ

33 ഹോമധേന്വ്യാ വത്സം അസ്യ പ്രമത്ത ഇഷ്ടണാഹനം
ചരന്തം അജനേ ശല്യ ബ്രാഹ്മണാത് തപസോ നിധേഃ

34 ഇൗഷാദന്താൻ സപ്തശതാൻ ദാസീദാസ ശതാനി ച
ദദതോ ദ്വിജമുഖ്യായ പ്രസാദം ന ചകാര മേ

35 കൃഷ്ണാനാം ശ്വേതവത്സാനാം സഹസ്രാണി ചതുർദശ
ആഹരൻ ന ലഭേ തസ്യാത് പ്രസാദം ദ്വിജസത്തമാത്

36 ലുദ്ധം ഗേഹം സർവകാമൈർ യച് ച മേ വസു കിം ചന
തത് സർവം അസ്മൈ സത്കൃത്യ പ്രയച്ഛാമി ന ചേച്ഛതി

37 തതോ fബ്രവീൻ മാം യാചന്തം അപരാധം പ്രയത്തഃ
വ്യാഹൃതം യൻ മയാ സുത തത് തഥാ ന തദ് അന്യഥാ

38 അന്ത്രതോക്തം പ്രജാ ഹന്ത്യാത് തതഃ പാപം അവാപ്തയാത്
തസ്യാദ് ധർമാഭിരക്ഷാർഥം നാന്തതം വക്തും ഉത്സഹേ

39 മാ ത്വം ബ്രഹ്മ ഗതിം ഹിംസ്യഃ പ്രായശ്ചിത്തം കൃതം ത്വയാ
മദ്യാക്യം നാന്തതം ലോകേ കശ് ചിത് കര്യാത് സമാപ്തഹി

40 ഇത്യ് ഏതത് തേ മയാ പ്രോക്തം ക്ഷിപ്തേനാപി സുഹൃത്തയാ

ജാനാമി ത്യാധിക്ഷിപന്തം ജോഷം ആസ്സോത്തരം ശൃണു

അധ്യായം 30

1 [സ്]

തതഃ പുനർ മഹാരാജ മദ്രരാജം അരിന്ദമം
അഭ്യഭാഷത രാധേയഃ സംനിവാര്യോത്തരം വചഃ
2 യത് ത്വം നിദർശനാർഥം മാം ശല്യ ജൽപിതവാൻ അസി
നാഹം ശക്യസ് ത്വയാ വാചാ വിഭീഷയിതും ആഹവേ
3 യദി മാം ദേവതാഃ സർവാ യോധയേയുഃ സവാസവാഃ
തഥാപി മേ ഭയം ന സ്യാത് കിം ഉ പാർഥാത് സകേശവാത്
4 നാഹം ഭീഷയിതും ശക്യോ വാൻ മാത്രേണ കഥം ചന
അന്യം ജാനീഹി യഃ ശക്യസ് ത്വയാ ഭീഷയിതും രണേ
5 നീചസ്യ ബലം ഏതാവത് പാരുഷ്യം യത് ത്വം ആത്മ മാം
അശക്തോ ഽസ്മദ് ഗുണാൻ പ്രാപ്തം വൽഗസേ ബഹു ദുർമതേ
6 ന ഹി കർണഃ സമുദ്ഭൂതോ ഭയാർഥം ഇഹ മാരിഷ
വിക്രമാർഥം അഹം ജാതോ യശോർഥം ച തഥൈവ ച
7 ഇദം തു മേ ത്വം ഏകാഗ്രഃ ശൃണു മദ്രജനാധിപ
സംനിയൗ യുതരാഷ്ടസ്യ പ്രോച്യമാനം മയാ ശ്രുതം
8 ദേശാംഗ് ച വിവിധാംഗ് ചിത്രാൻ പൂർവവൃത്താംഗ് ച പാർഥിവാൻ
ബ്രാഹ്മണാഃ കഥയന്തഃ സ്യ യുതരാഷ്ടം ഉപാസതേ
9 തത്ര വൃദ്ധഃ പുരാവൃത്താഃ കഥാഃ കാശ് ചിദ് ദ്വിജോത്തമഃ
ബാഹ്ലീക ദേശം മദ്രാംഗ് ച കത്സയൻ വാക്യം അബ്രവീത്
10 ബാഹ്ലീകൃതാ ഹിമവതാ ഗംഗയാ ച തിരസ്കൃതാഃ
സരസ്വത്യാ യമുനയാ കരുക്ഷേത്രേണ ചാപി യേ
11 പഞ്ചാനാം സിന്ധുഷ്യാനാം നദീനാം യേ ഽന്തർ ആശ്രിതാഃ
താൻ ധർമ്മബാഹ്യാൻ അശ്രുചീൻ ബാഹ്ലീകാൻ പരിവർജയേത്
12 ഗോവർധനോ നാമ വടഃ സുഭാണധം നാമ ചത്വരം
ഏതദ് രാജകലദ്വാരം ആകുമാരഃ സ്മരാമ്യ് അഹം
13 കാര്യേണാത്യർഥ ഗാഢേന ബാഹ്ലീകേഷുഷിതം മയാ
തത ഏഷാം സമാചാരഃ സംവാസാദ് വിദിതോ മമ
14 ശാകലം നാമ നഗരം ആപഗാ നാമ നിമ്നഗാ
ജർതികാ നാമ ബാഹ്ലീകാസ് തേഷാം വൃത്തം സുനിന്ദിതം
15 ധാനാ ഗൗഡാസവേ പീത്യാ ഗോമാംസം ലഠുനൈഃ സഹ
അപൂപ മാംസവാദ്യാനാം ആശിനഃ ശീലവർജിതാഃ
16 ഹസന്തി ഗാന്തി നൃത്യന്തി സ്ത്രീഭിർ മത്താ വിവാസസഃ

നഗരാഗാര വപ്രേഷു ബഹിർ മാല്യാനലേപനാഃ
 17 മത്താവഗീതൈർ വിവിധൈഃ ഖരോഷ്ട്രനിനദോപമൈഃ
 ആഹൂർ അന്യോന്യം ഉക്താനി പ്രബ്രുവാണാ മദോത്കടാഃ
 18 ഹാഹതേ ഹാഹതേത്യ് ഏവ സ്വാമിഭർതുഹതേതി ച
 ആക്രോശന്ത്യഃ പ്രന്തുത്യന്തി മന്ദാഃ പർവസ്വ് അസംയതാഃ
 19 തേഷാം കിലാവലിപ്താനാം നിവസൻ കരുജാംഗലേ
 കശ് ചിദ് ബാഹ്ലീക മുഖ്യാനാം നാതിഹൃഷ്ടമനാ ജഗൗ
 20 സാ നൃനം ബൃഹതി ഗൗരീ സൂക്ഷ്മകംബലവാസിനി
 മാം അനുസ്മരതീ ശേതേ ബാഹ്ലീകം കരു വാസിനം
 21 ശതദ്രുക നദീം തീർത്യാ താം ച രമ്യാം ഇരാവതീം
 ഗത്വാ സ്വദേശം ദ്രക്ഷ്യാമി സ്മൃലശംഖാഃ ശുഭാഃ സ്ത്രീയഃ
 22 മനഃശീലോജ്ജ്വലാപാംഗാ ഗൗര്യസ് ത്രികകദാഞ്ജനാഃ
 കേവലാജിനസംവീതാഃ കൂർദന്ത്യഃ പ്രിയദർശനാഃ
 23 മൃദംഗാനക ശംഖാനാം മർദ്ദലാനാം ച നിസ്വന്തൈഃ
 ഖരോഷ്ട്രാശ്വതദൈശ് ചൈവ മത്താ യാസ്യാമഹേ സുഖം
 24 ശമീ പീലു കരിരാണാം വനേഷു സുഖവർത്ഥസു
 അപ്സപാൻ സജ്ജ പിണ്ഡീശ് ച ഖാദന്തോ മഥിതാനിതാഃ
 25 പഥിഷു പ്രബലാ ഭൂത്വാ കദാസ മൃദിതേ ിധനി
 ഖലോപഹാരം കർവാണാസ് താഡയിഷ്യാമ ഭൂതസഃ
 26 ഏവം ഹീനേഷു വ്രാത്യേഷു ബാഹ്ലീകേഷു ദുരാത്ഥസു
 കശ് ചേതയാനോ നിവസേൻ മുഹൂർതം അപി മാനവഃ
 27 ഈദൃശാ ബ്രാഹ്മണേനോക്താ ബാഹ്ലീകാ മോഘചാരിണഃ
 യേഷാം ഷഡ്ഭാഗഹർതാ ത്വം ഉഭയോഃ ശുഭപാപയോഃ
 28 ഇത്യ് ഉക്ത്വാ ബ്രാഹ്മണഃ സാധുർ ഉത്തരം പുനർ ഉക്തവാൻ
 ബാഹ്ലീകേഷ് അവിനീതേഷു പ്രോച്യമാനം നിബോധത
 29 തത്ര സു രാക്ഷസീ ഗാതി സദാ കൃഷ്ണ ചതുർദശീം
 നഗരേ ശാകലേ സ്തീതേ ആഹത്യ നിശി ദുന്ദഭിം
 30 കദാ വാ ഘോഷികാ ഗാഥാഃ പുനർ ഗാസ്യന്തി ശാകലേ
 ഗവ്യസ്യ തൃപ്താ മാംസസ്യ പീത്വാ ഗൗഡം മഹാസവം
 31 ഗൗരീഭിഃ സഹ നാരിഭിർ ബൃഹതിഭിഃ സ്വലക്രതാഃ
 പലാബ്ധു ഗാബ്ധുഷ യുതാൻ ഖാദന്തേ ചൈഡകാൻ ബഹുദൻ
 32 വാരാഹം കൗക്കടം മാംസം ഗവ്യം ഗാർദ്ദഭം ഔഷ്കം
 ഐഡം ച യേ ന ഖാദന്തി തേഷാം ജന്മ നിരർഥകം

33 ഇതി ഗായന്തി യേ മത്താഃ ശീധുനാ ശാകലാവതഃ
 സബാലവൃദ്ധാഃ കൂർദന്തസ് തേഷു വൃത്തം കഥം ഭവേത്
 34 ഇതി ശല്യ വിജാനീഹി ഹന്ത ഭൂയോ ബ്രവീമി തേ
 യദ് അന്യോ fപ്യ് ഉക്തവാൻ അസ്താൻ ബ്രാഹ്മണഃ കരുസംസദി
 35 പഞ്ച നദ്യോ വഹന്ത്യ് ഏതാ യത്ര പീലു വനാന്യ് അപി
 ശതദ്രുശ് ച വിപാശാ ച തൃതീയേരാവതീ തഥാ
 ചന്ദ്ര ഭാഗാ വിതസ്താ ച സിന്ധുഷഷ്ടാ ബഹിർ ഗതാഃ
 36 ആരട്ടാ നാമ തേ ദേശാ നഷ്ടധർമാൻ ന താൻ വ്രജേത്
 വ്രാത്യാനാം ദാസമീയാനാം വിദേഹാനാം അയജ്ഞാനാം
 37 ന ദേവാഃ പ്രതിഗൃഹ്ണന്തി പിതരോ ബ്രാഹ്മണാസ് തഥാ
 തേഷാം പ്രനഷ്ടധർമാണാം ബാഹ്ലികാനാം ഇതി ശ്രുതിഃ
 38 ബ്രാഹ്മണേന തഥാ പ്രോക്തം വിദുഷാ സാധു സംസദി
 കാഷ്ടകണ്യേഷു ബാഹ്ലികാ മൃണയേഷു ച ഭൃണജതേ
 സജ്ജ വാദ്യാവലിപ്ലേഷു ശ്വാദി ലീലേഷു നിർഹൃണഃ
 39 ആവികം ചൗഷ്ഠികം ചൈവ ക്ഷീരം ഗാർദ്ദഭം ഏവ ച
 തദ് വികാരാംശ് ച ബാഹ്ലികാഃ ഖാദന്തി ച പിബന്തി ച
 40 പുത്ര സങ്കരിണോ ജാൽമാഃ സർവാൻ നക്ഷീര ഭോജനാഃ
 ആരട്ടാ നാമ ബാഹ്ലികാ വർജനീയാ വിപശ്ചിതാ
 41 ഉത ശല്യ വിജാനീഹി ഹന്ത ഭൂയോ ബ്രവീമി തേ
 യദ് അന്യോ fപ്യ് ഉക്തവാൻ സദ്യോ ബ്രാഹ്മണഃ കരുസംസദി
 42 യുഗം ധരേ പയഃ പിത്വാ പ്രോഷ്യ ചാപ്യ് അച്യുതസ്ഥലേ
 തദ്ദ്വദ് ഭൂതിലയേ സ്താത്യാ കഥം സ്വർഗം ഗമീഷ്യതി
 43 പഞ്ച നദ്യോ വഹന്ത്യ് ഏതാ യത്ര നിഃസൃത്യ പർവതാത്
 ആരട്ടാ നാമ ബാഹ്ലികാ ന തേഷ് ആര്യോ ദ്യഹം വസേത്
 44 ബഹിശ് ച നാമ ഹ്ലീകശ് ച വിപാശായാം പിശാചകൗ
 തയോർ അപത്യം ബാഹ്ലികാ നൈഷാ സൃഷ്ടിഃ പ്രജാപതേഃ
 45 കാരഃ കരാൻ മഹിഷകാൻ കലിംഗാൻ കീകടാടവീൻ
 കർകോടകാൻ വീരകാംശ് ച ദുർധർമാംശ് ച വിവർജയേത്
 46 ഇതി തീർഥാനസർതാരം രാക്ഷസീ കാ ചിദ് അബ്രവീത്
 ഏകരാത്രാ ശമീ ഗേഹേ മഹോലുഖല മേഖലാ
 47 ആരട്ടാ നാമ തേ ദേശാ ബാഹ്ലികാ നാമ തേ ജനാഃ
 വസാതി സിന്ധുസൗവീരാ ഇതി പ്രായോ വികത്സിതാഃ
 48 ഉത ശല്യ വിജാനീഹി ഹന്ത ഭൂയോ ബ്രവീമി തേ

ഉച്യമാനം മയാ സമ്യക് തദ് ഏകാഗ്രമനാഃ ശൃണു
 49 ബ്രാഹ്മണഃ ശിൽപിനോ ഗേഹം അഭ്യഗച്ഛത് പുരാതിഥിഃ
 ആചാരം തത്ര സന്വേഷ്യ പ്രീതഃ ശിൽപിനം അബ്രവീത്
 50 മയാ ഹിമവതഃ ശൃംഗം ഏകേനാധ്യക്ഷിതം ചിരം
 ദൃഷ്ട്വാശ് ച ബഹവോ ദേശാ നാനാധർമ്മസമാകലാഃ
 51 ന ച കേന ച ധർമ്മേണ വിര്യയുതേ പ്രജാ ഇമാഃ
 സർവേ ഹി തേ fബ്രുവൻ ധർമ്മം യഥോക്തം വേദപാരഗൈഃ
 52 അടതാ ഇ സദാ ദേശാൻ നാനാധർമ്മസമാകലാൻ
 ആഗച്ഛതാ മഹാരാജ ബാഹ്ലികേഷു നിശാമിതം
 53 തത്രൈവ ബ്രാഹ്മണോ ഭൂത്വാ തതോ ഭവതി ക്ഷത്രീയഃ
 വൈശ്യഃ ശൂദ്രശ് ച ബാഹ്ലികസ് തതോ ഭവതി നാപിതഃ
 54 നാപിതശ് ച തതോ ഭൂത്വാ പുനർ ഭവതി ബ്രാഹ്മണഃ
 ദ്വിജോ ഭൂത്വാ ച തത്രൈവ പുനർ ദാസോ fപി ജായതേ
 55 ഭവത്യ് ഏകഃ കലേ വിപ്രഃ ശിഷ്യാന്യേ കാമചാരിണഃ
 ഗാന്ധാരാ മദ്രകാശ് ചൈവ ബാഹ്ലികാഃ കേ fപ്യ് അചേതസഃ
 56 ഏതൻ മയാ ശ്രൂതം തത്ര ധർമ്മസങ്കരകാരകം
 കൃത്സ്നാം അടിത്വാ പൃഥിവീം ബാഹ്ലികേഷു വിപര്യയഃ
 57 ഉത ശല്യ വിജാനീഹി ഹന്ത ഭൂയോ ബ്രവീമി തേ
 യദ് അപ്യ് അന്യോ fബ്രുവീദ് വാക്യം ബാഹ്ലികാനാം വികത്സിതം
 58 സതീ പുരാ ഹൃതാ കാ ചിദ് ആരട്ടാ കില ദസ്യൂഭിഃ
 അധർമ്മതശ് ചോപയാതാ സാ താൻ അഭ്യശപത് തതഃ
 59 ബാലാം ബന്ധുമതീം യൻ മാം അധർമ്മേണോപഗച്ഛഥ
 തസ്താൻ നാര്യോ ഭവിഷ്യന്തി ബന്ധകേ്യോ വൈ കലേഷു വഃ
 ന ചൈവാസ്താത് പ്രമോക്ഷ്യധ്വം ഘോരാത് പാപാൻ നരാധമാഃ
 60 കരവഃ സഹപാഞ്ചാലാഃ ശാല്യാ മത്സ്യഃ സന്നൈമിഷാഃ
 കോസലാഃ കാശയോ fംഗാശ് ച കലിംഗാ മഗധാസ് തഥാ
 61 ചേദയശ് ച മഹാഭാഗാ ധർമ്മം ജാനന്തി ശാശ്വതം
 നാനാദേശേഷു സന്തശ് ച പ്രായോ ബാഹ്യാ ലയാദ് ജതേ
 62 ആ മത്സ്യഭ്യഃ കുന്ദപാഞ്ചാലദേശ്യാഃ ആ നൈമിഷാച് ചേദയോ യേ
 വിശിഷ്യാഃ
 ധർമ്മം പുരാണം ഉപജീവന്തി സന്തോഃ മദ്രാൻ ജതേ പഞ്ച നദാംശ് ച ജിഹ്മാൻ
 63 ഏവം വിദ്വൻ ധർമ്മകഥാംശ് ച രാജംസഃ തുഷ്ണീംഭൂതോ ജഡവച് ഛരല്യ
 ഭൂയാഹ്

ത്വം തസ്യ ഗോപ്താ ച ജനസ്യ രാജാ; ഷഡ്ഭാഗഹർതാ ശുഭദൃഷ്ടതസ്യ
 64 അഥ വാ ദൃഷ്ടതസ്യ ത്വം ഹർതാ തേഷാം അരക്ഷിതാ
 രക്ഷിതാ പുണ്യഭാഗ് രാജാ പ്രജാനാം ത്വം ത്വ് അപുണ്യ ഭാക്
 65 പുജ്യമാനേ പുരാ ധർമ്മേ സർവദേശേഷു ശാശ്വതേ
 ധർമ്മം പാണ്ഡനദം ദൃഷ്ട്യാ ധീഗ് ഇത്യ് ആഹ പിതാമഹഃ
 66 വ്രാത്യാനാം ദാശമീയാനാം കൃതേ ഫപ്യ് അശുഭ കർമ്മണാം
 ഇതി പാണ്ഡനദം ധർമ്മം അവമേനേ പിതാമഹഃ
 സ്വധർമ്മസ്തേമഷു വർണേഷു സോ ഫപ്യ് ഏതം നാഭിപൂജയേത്
 67 ഉത ശല്യ വിജാനീഹി ഹന്ത ഭൂയോ ബ്രവീമി തേ
 കൽമാഷപാദഃ സരസി നിമജ്ജൻ രാക്ഷസോ ഫബ്രവീത്
 68 ക്ഷത്രിയസ്യ മലം ദൈക്ഷം ബ്രാഹ്മണസ്യാനൃതം മലം
 മലം പൃഥിവ്യാ ബാഹ്ലീകാഃ സ്ത്രീണാം മദ്രസ്ത്രീയോ മലം
 69 നിമജ്ജമാനം ഉച്യത്യ കഗ് ചിദ് രാജാ നിശാചരം
 അപ്ച്യത് തേന ചാഖ്യാതമ പ്രോക്തവാൻ യൻ നിബോധ തത്
 70 മാനുഷാണാം മലം മേച്ഛാ മേച്ഛാനാം മൗഷ്ടികാ മലം
 മൗഷ്ടികാനാം മലം ശണ്ഡാഃ ശണ്ഡാനാം രാജയാജകാഃ
 71 രാജയാജക യാജ്യാനാം മദ്രകാണാം ച യൻ മലം
 തദ് ഭവേദ് വൈ തവ മലം യദ്യ് അസ്താൻ ന വിമുഞ്ചസി
 72 ഇതി രക്ഷോപസൃഷ്ടേഷു വിഷവീര്യഹതേഷു ച
 രാക്ഷസം ഭേഷജം പ്രോക്തം സംസിദ്ധം വചനോത്തരം
 73 ബ്രാഹ്മം പാണ്ഡാലാ കൗരവേയാഃ സ്വധർമ്മഃ; സത്യം മത്സ്യാഃ ശൂരസേനാഗ് ച
 യജ്ഞഃ
 പ്രാച്യാ ദാസാ വൃഷലാ ദാക്ഷിണാത്യാഃ; സ്തേനാ ബാഹ്ലീകാഃ സങ്കരാ വൈ
 സുരാഷ്ട്രാഃ
 74 കൃതഘ്നതാ പരവിത്താപഹാരഃ; സുരാ പാനം ഗുര ദാരാവമർശഃ
 യേഷാം ധർമ്മസ് താൻ പ്രതി നാസ്ത്ത് അധർമ്മഃ; ആരട്ടകാൻ പാണ്ഡനദാൻ ധീഗ്
 അസ്തു
 75 ആ പാണ്ഡാലേഭ്യഃ കരവോ നൈമീഷാഗ് ച; മത്സ്യാഗ് ചൈവാപ്യ് അഥ
 ജാനന്തി ധർമ്മം
 കലിംഗകാഗ് ചാംഗകാ മാഗധാഗ് ച; ശിഷ്യാൻ ധർമാൻ ഉപജീവന്തി വൃദ്ധാഃ
 76 പ്രാച്ഛീം ദിശം ശ്രീതാ ദേവാ ജാതവേദഃ പുരോഗമാഃ
 ദക്ഷിണാം പിതരോ ഗുപ്താം യമേന ശുഭകർമ്മണാ
 77 പ്രതീച്ഛീം വരണഃ പാതി പാലയന്ത് അസുരാൻ ബലി

ഉദീചീം ഭഗവാം സോമോ ബ്രഹ്മണ്യോ ബ്രാഹ്മണൈഃ സഹ
 78 രക്ഷഃപിശാചാൻ ഹിമവാൻ ഗുഹ്യകാൻ ഗന്ധമാദനഃ
 ധ്രുവഃ സർവാണി ഭൂതാനി വിഷ്ണുർ ലോകാഞ്ജനാർദനഃ
 79 ഇംഗിതജ്ഞാശ് ച മഗധഃ പ്രേക്ഷിതജ്ഞാശ് ച കോസലഃ
 അർധോക്തഃ കരുപാഞ്ചാലഃ ശാല്യാഃ കൃത്സ്നാനശാസനഃ
 പാർവതീയാശ് ച വിഷമാ യഥൈവ ഗിരയസ് തഥാ
 80 സർവജ്ഞാ യവനാ രാജഞ് ശൂരാശ് ചൈവ വിശേഷതഃ
 മ്ലേച്ഛാഃ സ്വസഞ്ജ്ഞാ നിയതാ നാനക്ത ഇതരോ ജനഃ
 81 പ്രതിരണ്ണാസ് തു ബാഹ്ലീകാ ന ച കേ ചന മദ്രകഃ
 സ ത്വം ഏതാദൃശഃ ശല്യ നോത്തരം വജ്രം അർഹസി
 82 ഏതജ് ജ്ഞാത്വാ ജോഷം ആസ്സ പ്രതീപം മാ സു വൈ കൃഥഃ
 സ ത്വം പൂർവം അഹം ഹത്വാ ഹനിഷ്യേ കേശവാർജുനൗ
 83 [ഷല്യ]
 ആതുരാണാം പരിത്യാഗഃ സ്വദാരസൃത വിക്രയഃ
 അംഗേഷു വർത്തതേ കർണ യേഷാം അധിപതിർ ഭവാൻ
 84 രഥാതിരഥ സംഖ്യായാം യത് ത്വാ ഭീഷ്മസ് തദാബ്രവീത്
 താൻ വിദിത്വാത്മനോ ദോഷാൻ നിർമസ്മൂർ ഭവ മാ ക്രൂധഃ
 85 സർവത്ര ബ്രാഹ്മണഃ സന്തി സന്തി സർവത്ര ക്ഷത്രിയാഃ
 വൈശ്യാഃ ശൂദ്രാസ് തഥാ കർണ സ്ത്രിയഃ സാധ്യശ് ച സുവ്രതഃ
 86 രമന്തേ ചോപഹാസേന പുരുഷാഃ പുരുഷൈഃ സഹ
 അന്യോന്യം അവതക്ഷന്തോ ദേശേ ദേശേ സമൈഥുനഃ
 87 പരവാച്യേഷു നിപുണഃ സർവോ ഭവതി സർവദാ
 ആത്മവാച്യം ന ജാനീതേ ജാനന് അപി വിമുഹ്യതി
 88 [സ്]
 കർണോ fപി നോത്തരം പ്രാഹ ശല്യോ fപ്യ് അഭിമുഖഃ പരാൻ
 പുനഃ പ്രഹസ്യ രാധേയഃ പുനർ യാഹീത്യ് അചോദയത്

അധ്യായം 31

1 [സ്]

തതഃ പരാനീക ഭിദം വ്യൂഹം അപ്രതിമം പരൈഃ
 സമീക്ഷ്യ കർണഃ പാർഥനാം ധൃഷ്ടദ്യുസ്താഭിരക്ഷിതം
 2 പ്രയയാ രഥഘോഷേണ സിംഹനാദ രവേണ ച
 വാദിത്രാണാം ച നിനദൈഃ കമ്പയന് ഇവ മേദിനീം
 3 വേപമാന ഇവ ക്രോധാദ് യുദ്ധശൗണ്ഡഃ പരന്തപഃ
 പതിവ്യൂഹ്യ മഹാതേജോ യഥാവദ് ഭരതർഷഭ
 4 വ്യധമത് പാണ്ഡവീം സേനാം ആസുരീം മഘവാൻ ഇവ
 യുധിഷ്ഠിരം ചാഭിഭവന് അസപവ്യം ചകാര ഹ

5 [ധ്ര]

കഥം സഞ്ജയ രാധേയഃ പ്രത്യവ്യൂഹത പാണ്ഡവാൻ
 ധൃഷ്ടദ്യുമ്മുഖാൻ വീരാൻ ഭീമസേനാഭിരക്ഷിതാൻ
 6 കേ ച പ്രപക്ഷൗ പക്ഷൗ വാ മമ സൈന്യസ്യ സഞ്ജയ
 പ്രവിഭജ്യ യഥാന്യായം കഥം വാ സമവസഥിതാഃ
 7 കഥം പാണ്ഡുസുതൽ ചാപി പ്രത്യവ്യൂഹത മാമകാൻ
 കഥം ചൈതാൻ മഹായുദ്ധം പ്രാവർത്ത സുദാരുണം
 8 ക്വ ച ബീഭത്സുർ അഭവദ് യത് കർണോ ിയാദ് യുധിഷ്ഠിരം
 കോ ഹ്യ് അർജുനസ്യ സാംനിയ്യേ ശക്തോ ിഭ്യേതും യുധിഷ്ഠിരം
 9 സർവഭൂതാനി യോ ഹ്യ് ഏകഃ ഖാണ്ഡവേ ജിതവാൻ പുരാ
 കസ് തം അന്യത്ര രാധേയാത് പ്രതിയുധ്യേജ് ജിജീവിഷുഃ

10 [സ്]

ശൃണു വ്യൂഹസ്യ രചനാം അർജുനശ് ച യഥാഗതഃ
 പരിദായ നൃപം തേഭ്യഃ സംഗ്രാമശ് ചാഭവദ് യഥാ
 11 കൃപഃ ശാരദൃതോ രാജൻ മാഗധശ് ച തരസിനഃ
 സാത്യതഃ കൃതവർമാ ച ദക്ഷിണം പക്ഷം ആശ്രിതാഃ
 12 തേഷാം പ്രപക്ഷേ ശകനിർ ഉല്പകശ് ച മഹാരഥഃ
 സാദിഭിർ വിമലപ്രാസൈസ് തവാനീകം അരക്ഷതാം
 13 ഗാന്ധാരിഭിർ അസംദ്രാഹൈഃ പാർവതീയൈശ് ച ദുർജയൈഃ
 ശലഭാനാം ഇവ വ്രാതൈഃ പിശാചൈർ ഇവ ദുർദ്ദസൈഃ
 14 ചതുസ്ത്രിംശത് സഹസ്രാണി രഥാനാം അനിവർതിനാം
 സംശപ്തകാ യുദ്ധശൗണ്ഡാ വാമം പാർശ്വം അപാലയൻ
 15 സമുച്ഛിതാസ് തവ സുതൈഃ കൃഷ്ണാർജുന ജിഹ്വാസവഃ

തേഷാം പ്രപക്ഷഃ കാംബോജാഃ ശകാശ് ച യവനൈഃ സഹ
 16 നിദേശാത് സുതപുത്രസ്യ സരഥാഃ സാശ്വപത്തയഃ
 ആഹ്വയന്തോ ഫ്രീജുനം തസന്ദഃ കേശവം ച മഹാബലം
 17 മധ്യേ സേനാമുഖം കർണോ വ്യവാതിഷ്ഠത ദംശിതഃ
 ചിത്രവർമാംഗദഃ സ്രഗ്നി പാലയൻ ധ്വജിനീ മുഖം
 18 രക്ഷ്യമാണഃ സുസംരഞ്ചൈഃ പുത്രൈഃ ശസ്ത്രഭൃതാം വരഃ
 വാഹിനീ പ്രമുഖം വീരഃ സന്ദ്രകർഷന് അശോഭത
 19 അയോ ഫരന്തിർ മഹാബാഹുഃ സൂര്യവൈശ്യാനര ദൃതിഃ
 മഹാദിപ സ്തന്ധഗതഃ പിംഗലഃ പ്രിയദർശനഃ
 ദുഃശാസനോ വൃതഃ സൈന്യൈഃ സ്ഥിതോ വ്യൂഹസ്യ പൃഷ്ഠ്യതഃ
 20 തം അന്വയാൻ മഹാരാജ സ്വയം ദുര്യോധനോ നൃപഃ
 ചിത്രാശ്ശൈശ് ചിത്രസംനാഹൈഃ സോദരൈര്യർ അഭിരക്ഷിതഃ
 21 രക്ഷ്യമാണോ മഹാവിര്യൈഃ സഹിതൈർ മദ്രകേകയൈഃ
 അശോഭത മഹാരാജ ദേവൈർ ഇവ ശതക്രതുഃ
 22 അശ്വത്ഥാമാ കുരൂണാം ച യേ പ്രവീരാ മഹാരഥാഃ
 നിത്യമത്താശ് ച മാതംഗാഃ ശൂരൈർ മ്ലേച്ഛൈർ അധിഷ്ഠിതാഃ
 അന്വയുസ് തദ്രഥാനീകം ക്ഷരന്ത ഇവ തോയദാഃ
 23 തേ ധ്വജൈർ വൈജയന്തിഭിർ ജ്വലദ്ഭിഃ പരമായുധൈഃ
 സാദിഭിശ് ചാസഥിതാ രേജുർ ദ്രുമവന്ത ഇവാചലാഃ
 24 തേഷാം പദാതിനാഗാനാം പാദരക്ഷാഃ സഹസ്രശഃ
 പട്ടിശാസി ധരാഃ ശൂരാ ബഭ്രുവുർ അനിവർതിനഃ
 25 സാദിഭിഃ സ്യന്ദനൈർ നാഗൈർ അധികം സമലങ്കൃതൈഃ
 സ വ്യൂഹ രാജോ വിബഭൗ ദേവാസുരചമൃപമഃ
 26 ബാർഹസ്പത്യഃ സുവിഹിതോ നായകേന വിപശ്ചിതാ
 നൃത്യതീവ മഹാവ്യൂഹഃ പരേഷാം ആദൃശ് ഭയം
 27 തസ്യ പക്ഷപ്രപക്ഷേഭ്യോ നിഷ്ഠതന്തി യുധുത്വവഃ
 പത്ത്യശ്വരഥമാതംഗാഃ പ്രാവൃഷീവ ബലാഹകാഃ
 28 തതഃ സേനാമുഖേ കർണം ദൃഷ്ട്വാ രാജാ യുധിഷ്ഠിരഃ
 ധനഞ്ജയം അമിത്രം ഏകവീരം ഉവാച ഹ
 29 പശ്യാർജുന മഹാവ്യൂഹം കർണേന വിഹിതം രണേ
 യുക്തം പക്ഷൈഃ പ്രപക്ഷൈശ് ച സേനാനീകം പ്രകാശതേ
 30 തദ് ഏതദ് വൈ സമാലോക്യ പ്രത്യമിത്രം മഹദ് ബലം
 യഥാ നാഭിഭവത്യ് അസ്മാംസ് തഥാ നീതിർ വിധിയതാം

31 ഏവം ഉഷേതാ fർജ്ജനോ രാജ്ഞാ പ്രാഞ്ജലിർ നൃപം അബ്രവീത്

യഥാ ഭവാൻ ആഹ തഥാ തത് സർവം ന തദ് അന്യഥാ

32 യസ് ത് അസ്യ വിഹിതോ ഘാതസ് തം കരിഷ്യാമി ഭാരത

പ്രധാനവധ ഏവാസ്യ വിനാശസ് തം കരോമ്യ് അഹം

33 [യ്]

യസ്നാത് ത്വം ഏവ രാധേയം ഭീമസേനഃ സുയോഗനം

വൃഷസേനം ച നകലഃ സഹദേവോ fപി സൗബലം

34 ദുഃശാസനം ശതാനികോ ഹാർദിക്യം ശിനിപുംഗവഃ

ധൃഷ്ടദൃസ്തസ് തഥാ ദ്രൗണിം സ്വയം യാസ്യാമ്യ് അഹം കൃപം

35 ദ്രൗപദേയാ ധാർതരാഷ്ട്രാഞ് ശിഷ്ടാൻ സഹ ശിഖണ്യീനാ

തേ തേ ച താംസ് താൻ അഹിതാൻ അസ്താകം ഘ്നതു മാമകാഃ

36 [സ്]

ഇത്യ് ഉഷേതാ ധർമ്മരാജേന തഥേത്യ് ഉക്ത്വാ ധനഞ്ജയഃ

വ്യാദിദേശ സ്വസൈന്യാനി സ്വയം ചാഗാച് ചമുഖുഖം

37 അഥ തം രഥം ആയാന്തം ദൃഷ്ട്വാത്യദ്ഭൂത ദർശനം

ഉവാചാധിരഥിം ശല്യഃ പുനസ് തം യുദ്ധദുർമദം

38 അയം സ രഥ ആയാതി ശ്വേതാശഃ കൃഷ്ണസാരഥിഃ

നിഘ്നന് അമിത്രാൻ കൗന്തേയോ യം യം ത്വം പരിപൃച്ഛസി

39 ശ്രൂയതേ തുമുലഃ ശബ്ദോ രഥനേമി സ്വനോ മഹാൻ

ഏഷ രേണഃ സമുദ്ഭൂതോ ദിവം ആവൃത്യ തിഷ്ഠതി

40 ചക്രനേമി പ്രണന്നാ ച കമ്പതേ കർണ മേദിനീ

പ്രവാത്യ് ഏഷ മഹാവായുർ അഭിതസ് തവ വാഹിനീം

ക്രവ്യാദാ വ്യാഹരന്ത്യ് ഏതേ മൃഗാഃ കുർവന്തി ദൈരവം

41 പശ്യ കർണ മഹാഘോരം ഭയദം ലോമഹർഷണം

കമ്പസം മോഘസങ്കാശം ഭാനം ആവൃത്യ സംസ്ഥിതം

42 പശ്യ യുമൈർ ബഹുവിധൈർ മൃഗാണാം സർവതോദിശം

ബലിഭിർ ദൃപ്തശാർദൂലൈർ ആദിത്യോ fദിനിരീക്ഷ്യതേ

43 പശ്യ കങ്കാംശ് ച ഗൃയാംശ് ച സമവേതാൻ സഹസ്രശഃ

സ്ഥിതാൻ അഭിമുഖാൻ ഘോരാൻ അന്യോന്യം അഭിഘ്നതഃ

44 സിതാശ് ചാശ്വാഃ സമായുക്താസ് തവ കർണ മഹാരഥേ

പ്രദരാഃ പ്രജ്വലന്ത്യ് ഏതേ ധ്വജശ് ചൈവ പ്രകമ്പതേ

45 ഉദിര്യതോ ഹയാൻ പശ്യ മഹാകായാൻ മഹാജവാൻ

പ്ലവമാനാൻ ദർശനീയാൻ ആകാശേ ഗജന്ധാൻ ഇവ

46 ധ്രുവം ഏഷ്യ നിമിത്തേഷ്യ ഭീമിം ആവൃത്യ പാർഥിവാഃ
 സ്വസ്തുന്തി നിഹതാഃ കർണ ശതശോ ിഥ സഹസ്രശഃ
 47 ശംഖാനാം തുമുലഃ ശബ്ദഃ ശ്രൂയതേ ലോമഹർഷണഃ
 ആനകാനാം ച രാധേയ മൃദംഗാനാം ച സർവശഃ
 48 ബാണശബ്ദാൻ ബഹുവിധാൻ നരാശ്വരഥനിസ്വനാ
 ജ്യാതലത്രേഷ്യ ശബ്ദാംശ് ച ശൃണു കർണ മഹാത്മനാം
 49 ഹേമരൂപ്യ പ്രമുഷ്ടാനാം വാസസാം ശിൽപിനിർമ്മിതാഃ
 നാനാവർണാ രഥേ ഭാന്തി ശ്വസനേന പ്രകമ്പിതാഃ
 50 സഹേമ ചന്ദ്ര താരാർകാഃ പതാകാഃ കികിണീ യുതാഃ
 പശ്യ കർണാർജ്ജുനസ്യൈതാഃ സൗദാമിന്യ ഇവാംബുദേ
 51 ധ്വജാഃ കണകണായനേ വാതേനാഭിസമീരിതാഃ
 സപതാകാ രഥാശ് ചാപി പാഞ്ചാലാനാം മഹാത്മനാം
 52 നാഗാശ്വരഥപത്തുഃഘോരം താവകാൻ സമഭിപ്ലുതഃ
 ധ്വജാഗ്രം ദൃശ്യതേ ത് അസ്യ ജ്യാശബ്ദശ് ചാപി ശ്രൂയതേ
 53 അദ്യ ദൃഷ്ടാസി തം വീരം ശ്വേതാശ്വം കൃഷ്ണസാരഥിം
 നിപ്ലുതം ശാന്ത്രവാൻ സംഖ്യേ യം കർണ പരിപ്ലുഷ്ടസി
 54 അദ്യ തൗ പുരുഷവ്യാഘ്രൗ ലോഹിതാക്ഷൗ പരന്തപൗ
 വാസുദേവാർജ്ജുനൗ കർണ ദൃഷ്ട്യാസ്യ് ഏകരഥസ്ഥിതൗ
 55 സാരഥിർ യസ്യ വാർഷ്ണേയോ ഗാണധീവം യസ്യ കാർമുകം
 തം ചേദ് ധന്താസി രാധേയ ത്വം നോ രാജാ ഭവിഷ്യസി
 56 ഏഷ സംശപ്തകാഹുതസ് താൻ ഏവാഭിമുഖോ ഗതഃ
 കരോതി കദനം ചൈഷാം സംഗ്രാമേ ദ്വിഷതാം ബലീ
 ഇതി ബ്രുവാണം മദ്രേശം കർണഃ പ്രാഹാതിമന്യമാൻ
 57 പശ്യ സംശപ്തകൈഃ ക്രുദ്ധൈഃ സർവതഃ സമഭിദ്രുതഃ
 ഏഷ സൂര്യ ഇവാംഭോദൈർശ് ചരണഃ പാർഥോ ന ദൃശ്യതേ
 ഏതദ് അന്തോ ിർജ്ജുനഃ ശല്യ നിമഗ്നഃ ശോകസാഗരേ
 58 [ഷല്യ]
 വരണം കോ ിംഭസോ ഹന്യാദ് ഇന്ധനേന ച പാവകം
 കോ വാനിലം നിഗ്രഹ്ണീയാത് പിബേദ് വാ കോ മഹാർണവം
 59 ഈദൃഗ് രൂപം അഹം മന്യേ പാർഥസ്യ യുധി നിഗ്രഹം
 ന ഹി ശക്യോ ിർജ്ജുനോ ജേതും സേന്ദ്രൈഃ സർവൈഃ സുരാസുരൈഃ
 60 അഥൈവം പരിതോഷസ് തേ വാചോക്ത്വാ സുമനാ ഭവ
 ന സ ശക്യോ യുധാ ജേതും അന്യം കരു മനോരഥം

61 ബാഹുഭ്യോ ഉദ്ധരേദ് ഭൂമിം ദഹേത് ക്രുദ്ധ ഇമാഃ പ്രജാഃ
 പാതയേത് ത്രിദിവാദ് ദേവാൻ യോ ഫർജ്ജനം സമരേ ജയേത്
 62 പശ്യ കന്തിസൃതം വീരം ഭീമം അക്ലിഷ്ടകാരിണം
 പ്രഭാസന്തം മഹാബാഹും സ്ഥിതം മേഠം ഇവാചലം
 63 അമർഷീ നിത്യസംരബ്ധാ ചിരം വൈരം അനുസ്മരൻ
 ഏഷ ഭീമോ ജയ പ്രേപ്സുർ യുധി തിഷ്ഠതി വീര്യവാൻ
 64 ഏഷ ധർമ്മഭൃതാം ശ്രേഷ്ഠോ ധർമ്മരാജോ യുധിഷ്ഠിരഃ
 തിഷ്ഠത്യ് അസുകരഃ സംഖ്യേ പരൈഃ പരപുരഞ്ജയഃ
 65 ഏതൗ ച പുരുഷവ്യാഹ്ലാവ് അഗ്നിനാവ് ഇവ സോദരൗ
 നകലഃ സഹദേവശ് ച തിഷ്ഠതോ യുധി ദുർജയൗ
 66 ദൃശ്യന്ത ഏതേ കാർഷ്ണേയാഃ പഞ്ച പഞ്ചാചലാ ഇവ
 വ്യവസ്ഥിതാ യോത്സ്യമാനാഃ സർവേ ഫർജ്ജന സമാ യുധി
 67 ഏതേ ദ്രുപദപുത്രാശ് ച യൃഷ്യദൃമുപുരോഗമാഃ
 ഹീനാഃ സത്യജിതാ വീരാസ് തിഷ്ഠന്തി പരമൗജസഃ
 68 ഇതി സംവദതോർ ഏവ തയോഃ പുരുഷസിംഹയോഃ
 തേ സേനേ സമസജേജതാം ഗംഗാ യമുനവദ് ദൃഷം

അധ്യായം 32

1 [ധൃ]

തഥാ വ്യൂഷേഷ് അനീകേഷു സംസകേതേഷു ച സഞ്ജയ
സംശ്ലക്ഷാൻ കഥം പാർഥോ ഗതഃ കർണശ് ച പാണ്ഡവൻ
2 ഏതദ് വിസ്തരതോ യുദ്ധം പ്രബ്രൂഹി കശലോ ഹ്യ് അസി
ന ഹി തൃപ്യാമി വീരാണാം ശൃണ്യാനോ വിക്രമാൻ രണേ
3 [സ്]

തത് സ്ഥാനേ സമവസ്ഥാപ്യ പ്രത്യമിത്രം മഹാബലം
അവ്യഹതാർജ്ജുനോ വ്യൂഹം പുത്രസ്യ തവ ദുർനയേ
4 തത് സാദിനാഗകലിലം പദാതിരഥസങ്കലം
ധൃഷ്ടദ്യുമ്മുഖൈർ വ്യൂഢം അശോഭത മഹദ് ബലം
5 പാരാവത സവർണാശ്വശ് ചന്ദ്രാദിത്യ സമദ്യുതിഃ
പാർഷതഃ പ്രബഭൗ ധന്വി കാലോ വിഗ്രഹവാൻ ഇവ
6 പാർഷതം ത്വ് അഭി സന്തസ്ഥുർ ഭൂപദേയാ യുയുത്സവഃ
സാനഗാ ഭീമവപുശശ് ചന്ദ്രം താരാഗണാ ഇവ

7 അഥ വ്യൂഷേഷ് അനീകേഷു പ്രേക്ഷ്യ സംശ്ലക്ഷാൻ രണേ
ക്രൂദ്ധോ ഫർജ്ജുനോ ഫഭിദുദ്രാവ വ്യാക്ഷിപൻ ഗാണ്ഡിവം ധനുഃ

8 അഥ സംശ്ലക്ഷാഃ പാർഥം അഭ്യധാവൻ വധൈഷിണഃ
വിജയേ കൃതസങ്കൽപാ മൃത്യം കൃത്യാ നിവർതനം
9 തദ് അശ്വസംഘ ബഹുലം മത്തനാഗരഥാകലം
പത്തിമച് ഛൂര വിരൗഘൈർ ഭൂതം അർജ്ജുനം ആദ്രവത്

10 സ സമ്പ്രഹാരസ് തുമുലസ് തേഷാം ആസീത് കിരീടിനാ
തസ്യൈവ നഃ ശ്രുതോ യാദൃങ് നിവാതകവചൈഃ സഹ

11 രഥാൻ അശ്വാൻ ധ്വജാൻ നാഗാൻ പത്തിൻ രഥപതിൻ അപി
ഇഷ്ടൻ ധന്തംഷി ഖഡ്ഗാശ് ച ചക്രാണി ച പരശ്വധാൻ

12 സായുധാൻ ഉദ്യതാൻ ബാഹുൻ ഉദ്യതാന്ത് ആയുധാനി ച
ചിച്ഛേദ ദ്വിഷതാം പാർഥഃ ശിരാംസി ച സഹസ്രശഃ

13 തസ്മിൻ സൈന്യേ മഹാവർതേ പാതാലാവർത സംനിഭേ
നിമഗ്നം തം രഥം മത്യാ നേദുഃ സംശ്ലക്ഷാ മൃദാ

14 സ പുരസ്താദ് അരീൻ ഹത്യാ പശ്ചാർധേനോത്തരേണ ച
ദക്ഷിണേന ച ബീഭത്സുഃ ക്രൂദ്ധോ ഭദ്രഃ പശുൻ ഇവ

15 അഥ പാണ്ഡവ ചേദീനാം സൃഞ്ജയാനാം ച മാരിഷ
ത്വദീയൈഃ സഹ സംഗ്രാമ ആസീത് പരമദാരുണഃ

16 കൃപശ് ച കൃതവർമ്മാ ച ശകുനിശ് ചാപി സൗബലഃ
 ഹൃഷ്ടസേനാഃ സുസംരണ്ണാ രഥാനീകൈഃ പ്രഹാരിണഃ
 17 കോസലൈഃ കാശിമത്സ്യൈശ് ച കാത്രുഷൈഃ കേകയൈർ അപി
 ശൂരസേനൈഃ ശൂര വീരൈർ യുധ്യുർ യുദ്ധദുർമദാഃ
 18 തേഷാം അന്തകരം യുദ്ധം ദേഹപാപ്മ പ്രണാശനം
 ശൂദ്ര വിദ് ക്ഷത്രവീരാണാം ധർമ്മ്യം സ്വർഗ്യം യശഃ കരം
 19 ദുര്യോധനോ ിപി സഹിതോ ഭ്രാതൃഭിർ ഭരതർഷഭ
 ഗുപ്തഃ കുരുപ്രവീരൈശ് ച മദ്രാണാം ച മഹാരഥൈഃ
 20 പാണ്ഡവൈഃ സഹപാണ്ഡാലൈശ് ചേദിഭിഃ സാത്യകേന ച
 യുധ്യമാനം രണേ കർണം കുരുവീരോ ിഭ്യുപാലയത്
 21 കർണോ ിപി നിശിതൈർ ബാണൈർ വിനിഹത്യ മഹാചമുഃ
 പ്രമുദ്യ ച രഥശ്രേഷ്ഠാൻ യുധിഷ്ഠിരം അപീഡയത്
 22 വിപത്രായുധ ദേഹാസൂൻ കൃത്യാ ശത്രുൻ സഹസ്രശഃ
 യുക്ത്യാ സ്വർഗയശോഭ്യാം ച സ്വേഭ്യോ മുദം ഉദാവഹത്
 23 [ധ്രു]
 യത് തത് പ്രവിശ്യ പാർഥനാം സേനാം കർവഞ് ജനക്ഷയം
 കർണോ രാജാനം അഭ്യർച്ഛത് തൻ മമാചക്ഷ്യ സഞ്ജയ
 24 കേ ച പ്രവീരാഃ പാർഥനാം യുധി കർണം അവാരയൻ
 കാംശ് ച പ്രമഥ്യാധിരഥിർ യുധിഷ്ഠിരം അപീഡയത്
 25 [സ]
 ധൃഷ്ടദ്യുമ്മുഖാൻ പാർഥാൻ ദൃഷ്ട്വാ കർണോ വ്യവസ്ഥിതാൻ
 സമഭ്യുധാവത് ത്വരിതഃ പാണ്ഡാലാഞ് ശത്രുകർശനഃ
 26 തം ശൂർണം അഭിധാവന്തം പാണ്ഡാലാ ജിതകാശിനഃ
 പ്രത്യദ്യുയുർ മഹാരാജ ഹംസാ ഇവ മഹാർണവം
 27 തതഃ ശംഖസഹസ്രാണാം നിസ്വനോ ഹൃദയംഗമഃ
 പ്രാദുരാസീദ് ഉഭയതോ ഭേരിശബ്ദശ് ച ദാരുണഃ
 28 നാനാ വാദിത്രനാദശ് ച ദ്വിപാശ്വരഥനിസ്വനഃ
 സിംഹനാദശ് ച വീരാണാം അഭവദ് ദാരുണസ് തദാ
 29 സാദ്രി ദ്രുമാർണവാ ഭൂമിഃ സവാതാംബുദം അംബരം
 സാർകേന്ദ്ര ഗ്രഹനക്ഷത്രാ ദ്യൗശ് ച വ്യക്തം വ്യഘ്രർണത
 30 അതി ഭൂതാനി തം ശബ്ദം മേനീരേ ിതി ച വിവൃഥഃ
 യാനി ചാപ്സവ സത്യാനി പ്രായസ് താനി മൃതാനി ച
 31 അഥ കർണോ ദൃശം ക്രുദ്ധഃ ശീഘ്രം അസ്തം ഉദീരയൻ

ജ്വലന പാണ്ഡവിം സേനാം ആസുരീം മഘവാൻ ഇവ
 32 സ പാണ്ഡവരഥാംസ് തൂർണം പ്രവിശ്യ വിസൃജഞ് ശരാൻ
 പ്രഭദ്രകാണാം പ്രവരാൻ അഹനത് സപ്ത സപ്തതിം
 33 തതഃ സുപുംബൈർ നിശിതൈ രഥശ്രേഷ്ഠോ രഥേഷ്ടഭിഃ
 അവധീത് പഞ്ചവിംശത്യാ പാണ്ഡാലാൻ പഞ്ചവിംശതിം
 34 സുവർണപുംബൈർ നാരാചൈഃ പരകായവിദാരഭൈഃ
 ചേദികാൻ അവധീദ് വീരഃ ശതശോ ിഥ സഹസ്രശഃ
 35 തം തഥാ സമരേ കർമ കർവാണം അതിമാനഷം
 പരിവവ്രൂർ മഹാരാജ പാണ്ഡാലാനാം രഥവ്രജാഃ
 36 തതഃ സന്ധായ വിശിഖാൻ പഞ്ച ഭാരത ദുഃസഹാൻ
 പാണ്ഡാലാൻ അവധീത് പഞ്ച കർണോ വൈകർത്തനോ വൃഷഃ
 37 ഭാനദേവം ചിത്രസേനം സേനാ ബിന്ദും ച ഭാരത
 തപനം ശൂരസേനം ച പാണ്ഡാലാൻ അവധീദ് രണേ
 38 പാണ്ഡാലേഷു ച ശൂരേഷു വധ്യമാനേഷു സായകൈഃ
 ഹാഹാകാരോ മഹാൻ ആസീത് പാണ്ഡാലാനാം മഹാഹവേ
 39 തേഷാം സങ്കീര്യമാണാനാം ഹാഹാകാരക്രതാ ദിശഃ
 പുനർ ഏവ ച താൻ കർണോ ജ്വലാനാശു പതന്ത്രിഭിഃ
 40 ചക്രരക്ഷൗ തു കർണസ്യ പുത്രൗ മാരിഷ ദുർജയൗ
 സുഷേണഃ സത്യസേനശ് ച തൃക്ത്വാ പ്രാണാൻ അയുധ്യതാം
 41 പൃഷ്ടഗോപസ് തു കർണസ്യ ജ്യേഷ്ഠഃ പുത്രോ മഹാരഥഃ
 വൃഷസേനഃ സ്വയം കർണം പൃഷ്ടതഃ പര്യപാലയത്
 42 യുഷ്ടദൃക്തഃ സാത്യകിശ് ച ദ്രൗപദേയാ വൃകോദരഃ
 ജനമേജയഃ ശിഖണ്ഡി ച പ്രവീരാശ് ച പ്രഭദ്രകാഃ
 43 ചേദികേകയപാണ്ഡാലാ യമൗ മത്സ്യാശ് ച ദംശിതാഃ
 സമദ്യധാവൻ രാധേയം ജീഘാംസന്തഃ പ്രഹാരിണഃ
 44 ത ഏനം വിവിധൈഃ ശസ്ത്രൈഃ ശരധാരാഭിർ ഏവ ച
 അഭ്യവർഷൻ വിമുദ്നന്തഃ പ്രാവൃഷ്ടിവാംബുദാ ഗിരിം
 45 പിതരം തു പരീപ്ലന്തഃ കർണ പുത്രാഃ പ്രഹാരിണഃ
 ത്വദ്രീയാശ് ചാപരേ രാജൻ വിരാ വിരാൻ അവാരയൻ
 46 സുഷേണോ ഭീമസേനസ്യ ഛിത്താ ഭല്ലേന കാർമുകം
 നാരാചൈഃ സപ്തഭിർ വിദ്ധ്യാ ഹൃദി ഭീമം നനാദ ഹ
 47 അമാന്യദ് ധനർ ആദായ സുദൃഢം ഭീമവിക്രമഃ
 സജ്യം വൃകോദരഃ കൃത്വാ സുഷേണസ്യാച്ഛിനദ് ധനഃ

48 വിവ്യായ ചൈനം നവഭിഃ ക്രുദ്ധോ നൃത്യന് ഇവേഷുഭിഃ
 കർണം ച തൂർണം വിവ്യായ ത്രിസപ്തത്യാ ശിതൈഃ ശരൈഃ
 49 സത്യസേനം ച ദശഭിഃ സാശ്വസൃതധ്വജായുധം
 പശ്യതാം സുഹൃദാം മധ്യേ കർണ പുത്രം അപായത്
 50 ക്ഷുരപ്രണന്നം തത് തസ്യ ശിരശ് ചന്ദ്രനിഭാനനം
 ശുഭദർശനം ഏവാസീൻ നാലഭൃഷ്ടം ഇവാംബുജം
 51 ഹത്യാ കർണസൃതം ഭീമസ് താവകാൻ പുനർ ആർദ്രയത്
 കൃപ ഹാർദിക്യയോഗ് ചരിത്യാ ചാപേ താവ് അപ്യ് അമാർദ്രയത്
 52 ദുഃശാസനം ത്രിഭിർ വിദ്ധ്യാ ശകനിം ഷഡ്ഭിർ ആയസൈഃ
 ഉല്ലകം ച പതത്രീം ച ചകാര വിരഥാവ് ഉഭൗ
 53 ഹേ സുഷേണ ഹതോ fസീതി ബ്രുവന് ആദത്ത സായകം
 തം അസ്യ കർണശ് ചിച്ഛേദ ത്രിഭിശ് ചൈനം അതായത്
 54 അമാന്യം അപി ജഗ്രാഹ സുപർവാണം സുതേജനം
 സുഷേണായാസ്യജദ് ഭീമസ് തം അപ്യ് അസ്യ്യാച്ഛിനദ് വൃഷഃ
 55 പുനഃ കർണസ് ത്രിസപ്തത്യാ ഭീമസേനം രഥേഷുഭിഃ
 പുത്രം പരീപ്തൻ വിവ്യായ ക്രൂരം ക്രൂരൈർ ജീലാംസയാ
 56 സുഷേണസ് തു ധനർ ഗൃഹ്യ ഭാരസാധനം ഉത്തമം
 നകലം പഞ്ചഭിർ ബാണൈർ ബാഹോർ ഉരസി ചാർദ്രയത്
 57 നകലസ് തം തു വിംശത്യാ വിദ്ധ്യാ ഭാരസഹൈർ ദ്രവൈഃ
 നനാദ ബലവൻ നാദം കർണസ്യ ഭയം ആദ്രധത്
 58 തം സുഷേണോ മഹാരാജ വിദ്ധ്യാ ദശഭിർ ആശുശൈഃ
 ചിച്ഛേദ ച ധനുഃ ശീഘ്രം ക്ഷുരപ്രേണ മഹാരഥഃ
 59 അമാന്യദ് ധനർ ആദായ നകലഃ ക്രോധമൂർച്ഛിതഃ
 സുഷേണം ബഹുഭിർ ബാണൈർ വാരയാം ആസ സംയുഗേ
 60 സ തു ബാണൈർ ദിശോ രാജന് ആച്ഛാദ്യ പരവീരഹാ
 ആജഘ്നേ സാരഥിം ചാസ്യ സുഷേണം ച തതസ് ത്രിഭിഃ
 ചിച്ഛേദ ചാസ്യ സുദൃഢം ധനർ ഭൈല്ലസ് ത്രിഭിസ് ത്രിധാ
 61 അമാന്യദ് ധനർ ആദായ സുഷേണഃ ക്രോധമൂർച്ഛിതഃ
 അവിദ്യൻ നകലം ഷഷ്ട്യാ സഹദേവം ച സപ്തഭിഃ
 62 തദ് യുദ്ധം സുമഹദ് ഘോരം ആസീദ് ദേവാസുരോപമം
 നിഘ്നതാം സായകൈസ് തൂർണം അന്യോന്യസ്യ വധം പ്രതി
 63 സാത്യകിർ വൃഷസേനസ്യ ഹത്യാ സൃതം ത്രിഭിഃ ശരൈഃ
 ധനശ് ചിച്ഛേദ ഭല്ലേന ജഘാനാശ്വാംശ് ച സപ്തഭിഃ

ധ്വജം ഏകേഷുണോന്മഥ്യ ത്രിഭിസ് തം ഹൃദ്യ് അതാഡയത്
 64 അഥാവസന്നഃ സ്വരഥേ മുഹൂർത്താത് പുനർ ഉത്ഥിതഃ
 അഥോ ജീലാംസുഃ ശൈനേയം ഖഡ്ഗചർമ്മ ഭൃദ് അഭ്യയാത്
 65 തസ്യ ചാപ്സവതഃ ശീഘ്രം വൃഷസേനസ്യ സാത്യകിഃ
 വരാഹകർണൈർ ദശഭിർ അവിദ്യുദ് അസി ചർമണീ
 66 ദുഃശാസനസ് തു തം ദൃഷ്ട്വാ വിരഥം വ്യായുധം കൃതം
 ആരോപ്യ സ്വരഥേ തുർണം അപോവാഹ രഥാന്തരം
 67 അഥാന്യം രഥം ആസ്ഥായ വൃഷസേനോ മഹാരഥഃ
 കർണസ്യ യുധി ദുർധർഷഃ പുനഃ പൃച്ഛം അപാലയത്
 68 ദുഃശാസനം തു ശൈനേയോ നവൈർ നവഭിർ ആശുശൈഃ
 വിസ്മൃതാശ്ചരഥം കൃത്യാ ലലാധേ ത്രിഭിർ ആർപയത്
 69 സ ത്വ് അന്യം രഥം ആസ്ഥായ വിധിവത് കൽപിതം പുനഃ
 യുധേ പാണ്ഡുഭിഃ സാർധം കർണസ്യാപ്യായയൻ ബലം
 70 യുഷ്ടദൃക്സ് തതഃ കർണം അവിദ്യുദ് ദശഭിഃ ശരൈഃ
 ദ്രൗപദേയാസ് ത്രിസപ്തത്യാ യുധയാനസ് തു സപ്തഭിഃ
 71 ഭീമസേനസ് ചതുഃഷഷ്ട്യാ സഹദേവസ് ച പഞ്ചഭിഃ
 നകലസ് ത്രിംശതാ ബാണൈഃ ശതാനീകസ് ച സപ്തഭിഃ
 ശിഖണ്ഡീ ദശഭിർ വീരോ ധർമ്മരാജഃ ശതേന തു
 72 ഏതേ ചാന്യേ ച രാജേന്ദ്ര പ്രവീരാ ജയ ഗൃദ്ധിനഃ
 അഭ്യർദയൻ മഹേഷ്വാസം സുതപുത്രം മഹാമുധേ
 73 താൻ സുതപുത്രോ വിശിഖൈർ ദശഭിർ ദശഭിഃ ശിതൈഃ
 രഥേ ചാരു ചരൻ വീരഃ പത്യവിദ്യുദ് അരിന്ദമഃ
 74 തത്രാസ്തു വീര്യം കർണസ്യ ലാഘവം ച മഹാത്മനഃ
 അപശ്യാമ മഹാരാജ തദ് അദ്ഭുതം ഇവാഭവത്
 75 ന ഹ്യ് ആദദാനം ദദശുഃ സന്ദധാനം ച സായകാൻ
 വിമുഞ്ചന്തം ച സംരംഭാദ് ദദശുസ് തേ മഹാരഥം
 76 ദ്യൗർ വിയദ് ഭൂർ ദിശസ് ചാശു പ്രണന്നാ നിശിതൈഃ ശരൈഃ
 അരുണാദ്രാവതാകാരം തസ്മിൻ ദേശേ ബഭൗ വിയത്
 77 നൃത്യന് ഇവ ഹി രാധേയശ് ചാപഹസ്തഃ പ്രതാപവാൻ
 ഞൈർ വിധുഃ പ്രത്യവിദ്യുത് താൻ ഏകൈകം ത്രിമുഖൈഃ ശരൈഃ
 78 ദശഭിർ ദശഭിശ് ചൈനാൻ പുനർ വിദ്ധ്യാ നനാദ ഹ
 സാശ്വസൃത ധ്വജച് ഛത്രാസ് തതസ് തേ വിവരം ദദുഃ
 79 താൻ പ്രമുദ്നൻ മഹേഷ്വാസാൻ രാധേയഃ ശരവൃഷ്ടിഭിഃ

രാജാനീകം അസംബാധം പ്രാവിശച് ഛരത്രകർശനഃ
 80 സ രഥാംസ് ത്രിശതാൻ ഹത്യാ ചേദീനാം അനിവർതിനാം
 രാധേയോ നിശിതൈർ ബാണൈർ തതോ ിദ്യാർച്ഛദ് യുധിഷ്ഠിരം
 81 തതസ് തേ പാണ്ഡവാ രാജഞ് ശിഖണ്ഡീ ച സസാത്യകിഃ
 രാധേയാത് പരിരക്ഷന്തോ രാജാനം പര്യവാരയൻ
 82 തഥൈവ താവകാഃ സർവേ കർണം ദുർവാരണം രണേ
 യത്താഃ സേനാ മഹേഷ്യാസാഃ പര്യരക്ഷന്ത സർവശഃ
 83 നാനാ വാദിത്രഘോഷാശ് ച പ്രാദുരാസൻ വിശാം പതേ
 സിംഹനാദശ് ച സഞ്ജജേണ ശൂരാണാം അനിവർതിനാം
 84 തതഃ പുനഃ സമാജഗ്മുർ അഭീതാഃ കരുപാണ്ഡവാഃ
 യുധിഷ്ഠിര മുഖാഃ പാർഥാഃ സൂതപുത്ര മുഖാ വയം

അധ്യായം 33

1 [സ്]

വിദാര്യ കർണസ് താം സേനാം ധർമരാജം ഉപാദ്രവത്
 രഥഹസ്ത്യശ്യാപത്തിനാം സഹസ്രൈഃ പരിവാരിതഃ
 2 നാനായുധ സഹസ്രാണി പ്രേഷിതാന്യ് അരിഭിർ വൃഷഃ
 ചിത്തയാ ബാണശക്തൈർ ഉഗ്രൈസ് താന വിധ്യദ് അസംഭ്രമഃ
 3 നിചകർത ശിരാംസ്യ് ഏഷാം ബാഹുൻ ഊത്രംശ് ച സർവശഃ
 തേ ഹതാ വസുധാം പേതൂർ ഭഗ്നാശ് ചാസ്മ്യേ വിദൂദൃവുഃ
 4 ദ്രവിഡാസ്ര്യ നിഷാദാസ് തു പുനഃ സാത്യകിചോദിതാഃ
 അഭ്യർദയഞ്ജീലാംസന്തഃ പത്തയഃ കർണം ആഹവേ
 5 തേ വിബാഹു ശിരസ് ത്രാണാഃ പ്രഹതാഃ കർണ സായകൈഃ
 പേതുഃ പൃഥിവ്യാം യുഗപച് ചരിന്നം ശാലവനം യഥാ
 6 ഏവം യോധശതാന്യ് ആജൗ സഹസ്രാണ്യ് അയുതാനി ച
 ഹതാനിയൂർ മഹീം ദേഹൈർ യശസാപൂരയൻ ദിശഃ
 7 അഥ വൈകർതനം കർണം രണേ ക്രൂദ്ധം ഇവാന്തകം
 തദധുഃ പാണ്ഡുപാഞ്ചാലാ വ്യാധിം മന്ത്രൗഷധൈർ ഇവ
 8 സ താൻ പ്രമുദ്യാഭ്യപതത് പുനർ ഏവ യുധിഷ്ഠിരം
 മന്ത്രൗഷധിക്രിയാതീതോ വ്യാധിർ ഇത്യ് ഉൽബണോ യഥാ
 9 സ രാജഗൃദ്ധിഭീ തലഃ പാണ്ഡുപാഞ്ചാല കേകയൈഃ
 നാശകത് താൻ അതിക്രാന്തം മൃത്യൂർ ബ്രഹ്മവിദോ യഥാ
 10 തതോ യുധിഷ്ഠിരഃ കർണം അദൂരസഥം നിവാരിതം
 അബ്രവീത് പരവീരഘ്നഃ ക്രോധസംരക്തലോചനഃ
 11 കർണ കർണ വൃഥാ ദൃഷ്ട്യേ സൃതപുത്ര വചഃ ശൃണ
 സദാ സ്പർധസി സംഗ്രാമേ ഫൽഗുണേന യശസിനാ
 തഥാസ്മാൻ ബാധസേ നിത്യം ധാർതരാഷ്ട്ര മതേ സമിതഃ
 12 യദ് ബലം യച് ച തേ വീര്യം പ്രദ്രേഷോ യശ് ച പാണ്ഡുഷ്ട
 തത് സർവം ദർശയസ്വാദ്യ പൗരഷം മഹദ് ആസ്ഥിതഃ
 യുദ്ധശ്രദ്ധാം സ തേ ദ്വയാഹം വിനേഷ്യാമി മഹാഹവേ
 13 ഏവം ഉക്ത്വാ മഹാരാജ കർണം പാണ്ഡുസൃതസ് തദാ
 സുവർണപുംഖൈർ ദശഭിർ വിവ്യാധായോ മയൈഃ ശിതൈഃ
 14 തം സൃതപുത്രോ നവഭിഃ പ്രത്യവിധ്യദ് അരിന്ദമഃ
 വത്സദന്തൈർ മഹേഷ്യാസഃ പ്രഹസന് ഇവ ഭാരത
 15 തതഃ ക്ഷുരാഭ്യോ പാഞ്ചാല്യൗ ചക്രരക്ഷൗ മഹാത്മനഃ

ജ്വലാന സമരേ ശൂരഃ ശരൈഃ സംനതപർവഭിഃ
 16 താവ് ഉഭൗ ധർമ്മരാജസ്യ പ്രവീരൗ പരിപാർശ്വതഃ
 രഥാഭ്യാശേ ചകാശേതേ ചരസ്യേവ പുനർ വസ്യ
 17 യുധിഷ്ഠിരഃ പുനഃ കർണം അവിദ്യത് ത്രിംശതാ ശരൈഃ
 സൃഷേണം സത്യസേനം ച ത്രിഭിസ് ത്രിഭിർ അതാഡയത്
 18 ശല്യം നവത്യാ വിവ്യായ ത്രിസപ്തത്യാ ച സൃതജം
 താംശ് ചാസ്യ ഗോപ്തൻ വിവ്യായ ത്രിഭിസ് ത്രിഭിർ അജിഹ്മഗൈഃ
 19 തതഃ പ്രഹസ്യാധിരഥിർ വിധുന്യാനഃ സ കാർമുകം
 ഭിത്ത്യാ ഭല്ലേന രാജാനം വിദ്ധ്യാ ഷഷ്ട്യാനദൻ മുദാ
 20 തതഃ പ്രവീരഃ പാണ്ഡുനാം അഭ്യധാവൻ യുധിഷ്ഠിരം
 സൃതപുത്രാത് പരീപ്ലതഃ കർണം അഭ്യർദയഞ് ശരൈഃ
 21 സാത്യകിശ് ചേകിതാനശ് ച യുയുത്സുഃ പാണ്ഡ്യ ഏവ ച
 ധൃഷ്ടദൃമ്നഃ ശിഖണ്ഡീ ച ദ്രൗപദേയാഃ പ്രഭദ്രകാഃ
 22 യമൗ ച ഭീമസേനശ് ച ശിശുപാലസ്യ ചാത്മജഃ
 കാരൂഷാ മത്സ്യശേഷാശ് ച കേകയാഃ കാശികോസലാഃ
 ഏതേ ച ത്വരിതാ വീരാ വസൃഷേണം അവാരയൻ
 23 ജനമേജയശ് ച പാണ്ഡാല്യഃ കർണം വിവ്യായ സായകൈഃ
 വരാഹകർണൈർ നാരാചൈർ നാലീകൈർ നിശിന്തൈഃ ശരൈഃ
 വത്സദന്തൈർ വിപാദൈശ് ച ക്ഷുരപ്രൈശ് ചടകാ മുഖൈഃ
 24 നാനാപ്രഹരണൈശ് ചോഗ്രൈ രഥഹസ്ത്യശ്വസാദിനഃ
 സർവതോ ഭ്യാദ്രവൻ കർണം പരിവാര്യ ജീഘാംസയാ
 25 സ പാണ്ഡവാനാം പ്രവരൈഃ സർവതഃ സമഭിദ്രുതഃ
 ഉദൈരയദ് ബ്രാഹ്മം അസ്തം ശരൈഃ സമ്പൂരയൻ ദിശഃ
 26 തഥാ ശരമഹാജ്യാലോ വിര്യോഷ്ടാ കർണ പാവകഃ
 നിർദഹൻ പാണ്ഡവ വനം ചാരു പര്യചരദ് രണേ
 27 സ സംവാര്യ മഹാസ്താണി മഹേഷ്യാസോ മഹാത്മനാം
 പ്രഹസ്യ പുരുഷേന്ദ്രസ്യ ശരൈശ് ചിച്ഛേദ കാർമുകം
 28 തഥ സന്ധായ നവതിം നിമേഷാൻ നതപർവവനാം
 ബിഭേദ കവചം രാജേണാ രണേ കർണഃ ശിന്തൈഃ ശരൈഃ
 29 തദ് വർമ ഹേമവിക്രതം രരാജ നിപതത് തദാ
 സവിദ്യദ്രും സവിതുഃ ശിഷും വാതഹതം യഥാ
 30 തദ് അംഗം പുരുഷേന്ദ്രസ്യ ഭൃഷ്ടവർമ വ്യരോചത
 രന്തൈർ അലക്രതം ദിവൈവ്യർ വ്യദ്രം നിശി യഥാ നഭഃ

31 സ വിവർമാ ശരൈഃ പാർഥോ ഭയിരേണ സമുക്ഷിതഃ
 ക്രുദ്ധഃ സർവായസീം ശക്തിം ചിക്ഷേപാധിരഥിം പ്രതി
 32 താം ജലന്തിം ഇവാകാശേ ശരൈശ് ചിച്ഛേദ സപ്തഭിഃ
 സാ ഛിന്നാ ഭൂമിം അപതൻ മഹേഷ്യാസസ്യ സായകൈഃ
 33 തതോ ബാഹോർ ലലാഭേ ച ഹൃദി ചൈവ യുധിഷ്ഠിരഃ
 ചതുർഭിസ് തോമരൈഃ കർണം താഡയിത്യാ മുദാനദത്
 34 ഉദ്ഭിന്ന ഭയിരഃ കർണഃ ക്രുദ്ധഃ സർപ ഇവ ശ്വസൻ
 ധ്വജം ചിച്ഛേദ ഭല്ലേന ത്രിഭിർ വിവ്യായ പാണ്ഡവം
 ഇഷ്ടധീ ചാസ്യ ചിച്ഛേദ രഥം ച തിലശോ ിച്ഛിനത്
 35 ഏവം പാർഥോ വ്യപായാത് സ നിഹതപ്രാർഷ്ട്യി സാരഥിഃ
 അശക്ലവൻ പ്രമുഖതഃ സ്ഥാതും കർണസ്യ ദുർമനാഃ
 36 തം അഭിദൃത്യ രാധേയഃ സ്തുസം സംസൃത്യ പാണിനാ
 അബ്രവീത് പ്രഹസൻ രാജൻ കത്സയന്ന് ഇവ പാണ്ഡവം
 37 കഥം നാമ കലേ ജാതഃ ക്ഷത്രധർമേ വ്യവസ്ഥിതഃ
 പ്രജഹ്യാത് സമരേ ശത്രുൻ പ്രാണാൻ രക്ഷൻ മഹാഹവേ
 38 ന ഭവാൻ ക്ഷത്രധർമേഷു കശലോ ിസീതി മേ മതിഃ
 ബ്രാഹ്മേ ബലേ ഭവാൻ യുക്തഃ സാധ്യായേ യജ്ഞകർമ്മണി
 39 മാം സു യുധ്യസ്വ കൗന്തേയ മാ ച വീരാൻ സമാസദഃ
 മാ ചൈനാൻ അപ്രിയം ബൃഹി മാ ച വ്രജ മഹാരണം
 40 ഏവം ഉക്ത്യാ തതഃ പാർഥം വിസൃജ്യ ച മഹാബലഃ
 ന്യഹനത് പാണ്ഡവീം സേനാം വജ്രഹസ്ത ഇവാസുരീം
 തതഃ പ്രയാദ് ദ്രുതം രാജൻ വ്രീഡന്ന് ഇവ ജനേശ്വരഃ
 41 അഥ പ്രയാന്തം രാജാനം അന്വയുസ് തേ തദാച്യുതം
 ചേദിപാണ്ഡവ പാഞ്ചാലാഃ സാത്യകിശ് ച മഹാരഥ
 ദ്രൗപദേയാസ് തഥാ ശൂരാ മാദ്രീപുത്രൗ ച പാണ്ഡവൗ
 42 തതോ യുധിഷ്ഠിരാന്വീകം ദൃഷ്ട്വാ കർണഃ പരാങ്മുഖം
 കരുഭിഃ സഹിതോ വിരൈഃ പൃഷ്ഠഗൈഃ പൃഷ്ഠം അന്വയാത്
 43 ശംഖഭേരീ നിനാദൈശ് ച കാർമുകാണാം ച നിസ്വന്തൈഃ
 ബഭ്രുവ ധാർതരാഷ്ട്രാണാം സിംഹനാദ രവസ് തദാ
 44 യുധിഷ്ഠിരസ് തു കൗരവ്യ രഥം ആരുഹ്യ സത്വരഃ
 ശ്രുതകീർതേർ മഹാരാജ ദൃഷ്ട്വാൻ കർണ വിക്രമം
 45 കാല്യമാനം ബലം ദൃഷ്ട്വാ ധർമ്മരാജോ യുധിഷ്ഠിരഃ
 താൻ യോധാൻ അബ്രവീത് ക്രുദ്ധോ ഹന്തൈനം വൈ സഹസ്രശഃ

46 തതോ രാജ്ഞാഭ്യനജ്ഞാതാഃ പാണ്ഡവാനാം മഹാരഥാഃ
 ഭീമസേനമുഖാഃ സർവേ പുത്രാംസ് തേ പ്രത്യുപാദ്രവൻ
 47 അഭവത് തുമുലഃ ശബ്ദോ യോധാനാം തത്ര ഭാരത
 ഹസ്ത്യശ്വരഥപത്തിനാം ശസ്ത്രാണാം ച തതസ് തതഃ
 48 ഉത്തിഷ്ഠത പ്രഹരത പ്രൈതാഭിപതതേതി ച
 ഇതി ബ്രുവാണാ അന്യോന്യം ജംഗ്ലർ യോധാ രണാജിരേ
 49 അഭ്രൂച് ഛായേവ തത്രാസീച് ഛരവൃഷ്ടിഭിർ അംബരേ
 സമാവൃത്തൈർ നരവരൈർ നിംഗ്ലദ്ഭിർ ഇതരേതരം
 50 വിപതാകാ ധ്വജച് ഛത്രാ വ്യശ്വ സുതായുധാ രണേ
 വ്യംഗാംഗാവയവാഃ പേതുഃ ക്ഷിതൗ ക്ഷിണാ ഹതേശ്വരാഃ
 51 പ്രവരാണീവ ശൈലാനാം ശിഖരാണി ദ്വിപോത്തമാഃ
 സാരോഹാ നിഹതാഃ പേതുർ വജ്രഭിന്നാ ഇവാദ്രയഃ
 52 ഛിന്നഭിന്ന വിപര്യസ്തൈർ വർമാലങ്കാര വിഗ്രഹൈഃ
 സാരോഹാസ് തുരഗാഃ പേതുർ ഹതവീരാഃ സഹസ്രശഃ
 53 വിപ്ര വിധായുധാംഗാസ് ച ദ്വിരദാശ്വരമൈർ ഹതാഃ
 പ്രതിവീരൈശ് ച സംമർദ്ദേ പത്തിസംഘാഃ സഹസ്രശഃ
 54 വിശാലായതതാമ്രാക്ഷൈഃ പദ്മേന്ദ്ര സദൃശാനന്തൈഃ
 ശിരോഭിർ യുദ്ധശൗണ്ഡാനാം സർവതഃ സംസ്തുതാ മഹി
 55 തഥാ തു വിതതേ വ്യോമ്നി നിസ്വനം ശൂശ്രൂവൂർ ജനാഃ
 വിമാനൈർ അപ്സരഃ സംഘൈർ ഗീതവാദിത്രനിസ്വന്തൈഃ
 56 ഹതാൻ കൃത്താൻ അഭിമുഖാൻ വീരാൻ വീരൈഃ സഹസ്രശഃ
 ആരോപ്യാരോപ്യ ഗച്ഛന്തി വിമാനേഷ് അപ്സരോഗണാഃ
 57 തദ് ദൃഷ്ട്യാ മഹദ് ആശ്ചര്യം പ്രത്യക്ഷം സ്വർഗ്ഗലിപ്തയാ
 പ്രഹൃഷ്ടമനസഃ ശൂരാഃ ക്ഷിപ്രം ജഗ്മുഃ പരസ്വരം
 58 രഥിനോ രഥിഭിഃ സാർധം ചിത്രം യുധുധുർ ആഹവേ
 പത്തയഃ പത്തിഭിർ നാഗാ നാഗൈഃ സഹ ഹയൈർ ഹയാഃ
 59 ഏവം പ്രവൃത്തേ സംഗ്രാമേ ഗജവാജിജനക്ഷയേ
 സൈന്യേ ച രജസാ വ്യാപ്തേ സ്വേ സ്വാന്ത് ജംഗ്ലഃ പരേ പരാൻ
 60 കചാകചി ബഭൗ യുദ്ധം ദന്താ ദന്തി നഖാ നഖി
 മുഷ്ടിയുദ്ധം നിയുദ്ധം ച ദേഹപാപ്മ വിനാശനം
 61 തഥാ വർതതി സംഗ്രാമേ ഗജവാജിജനക്ഷയേ
 നരാശ്വഗജദേഹേഭ്യഃ പ്രസ്തുതാ ലോഹിതാപഗാ
 നരാശ്വഗജദേഹാൻ സാ വ്യുവാഹ പതിതാൻ ബഹുരൻ

62 നരാശ്വഗജസംബായേ നരാശ്വഗജസാദിനാം
ലോഹിതോദാ മഹാഘോരാ നദി ലോഹിതകർദമാ
നരാശ്വഗജദേഹാൻ സാ വഹന്തി ഭീരു ഭീഷണി
63 തസ്യഃ പരമപാരം ച വ്രജന്തി വിജയേഷിണഃ
ശായേന ച പ്ലവന്തസ് ച നിമജ്ജ്യാന്മജ്ജ്യ ചാപരേ
64 തേ തു ലോഹിതദിഗ്ധാംഗാ രക്തവർമായുധാംബരാഃ
സസ്തസ് തസ്യാം പപുസ് ചാസ്മൻ മജ്ജുസ് ച ഭരതർഷഭ
65 രഥാൻ അശ്വാൻ നരാൻ നാഗാൻ ആയുധാഭരണാനി ച
വസനാന്യ് അഥ വർമാണി ഹന്യമാനാൻ ഹതാൻ അപി
ഭൂമിം ഖം ദ്യാം ദിശശ് ചൈവ പ്രായഃ പശ്യാമ ലോഹിതം
66 ലോഹിതസ്യ തു ഗന്ധേന സ്പർശേന ച രസേന ച
രൂപേണ ചാതിരികേതന ശബ്ദേന ച വിസർപതാ
വിഷാദഃ സ്മഹാൻ ആസീത് പ്രായഃ സൈന്യസ്യ ഭാരത
67 തത് തു വിപ്രഹതം സൈന്യം ഭീമസേനമുഖൈസ് തവ
ഭൂയഃ സമാദ്രവൻ വീരാഃ സാത്യകിപ്രമുഖാ രഥാഃ
68 തേഷാം ആപതതാം വേശം അവിഷഹ്യ മഹാത്മനാം
പുത്രാണാം തേ മഹത് സൈന്യം ആസീദ് രാജൻ പരാങ്മുഖം
69 തത് പ്രകീർണരഥാശ്ചേദം നരവാജി സമാകുലം
വിധ്വസ്തചർമ കവചം പ്രവിദ്ധായുധ കാർമുകം
70 വ്യദ്രവത് താവകം സൈന്യം ലോഡ്യമാനം സമന്തതഃ
സിംഹാർദദിതം മഹാരണ്യേ യഥാ ഗജകുലം തഥാ

അധ്യായം 34

1 [സ്]

താൻ അഭിദ്രവതോ ദൃഷ്ട്യാ പാണ്ഡവാംസ് താവകം ബലം
ക്രോശതസ് തവ പുത്രസ്യ ന സ്മ രാജൻ ന്യവർത്തത
2 തതഃ പക്ഷാത് പ്രപക്ഷാച് ച പ്രപക്ഷൈശ് ചാപി ദക്ഷിണാത്
ഉദന്ത ശസ്ത്രാഃ കരവോ ഭീമം അഭ്യദ്രവൻ രണേ
3 കർണോ fപി ദൃഷ്ട്യാ ദ്രവതോ ധാർതരാഷ്ട്രാൻ പരാങ്മുഖാൻ
ഹംസവർണാൻ ഹയാഗ്ര്യാംസ് താൻ പ്രൈഷീദ് യത്ര വൃകോദരഃ
4 തേ പ്രേഷിതാ മഹാരാജ ശല്യേനാഹവ ശോഭിനാ
ഭീമസേനരഥം പ്രാപ്യ സമസജ്ജത വാജിനഃ
5 ദൃഷ്ട്യാ കർണം സമായാന്തം ഭീമഃ ക്രോധസമന്വിതഃ
മതിം ദഭ്രേ വിനാശായ കർണസ്യ ഭരതർഷഭ
6 സോ fബ്രവീത് സാത്യകിം വീരം ധൃഷ്ടദൃക്തം ച പാർഷ്വതം
ഏനം രക്ഷത രാജാനം ധർമാത്മാനം യുധിഷ്ഠിരം
സംശയാൻ മഹതോ മുക്തം കഥം ചിത് പ്രേക്ഷിതോ മമ
7 അഗ്രതോ മേ കൃതോ രാജാ ചരിന്നസർവപരിച്ഛദഃ
ദുര്യോധനസ്യ പ്രീത്യർഥം രാധേയേന ദുരാത്മാന
8 അന്തം അദ്യ കരിഷ്യാമി തസ്യ ദുഃഖസ്യ പാർഷ്വത
ഹന്താ വാസ്മി രണേ കർണം സ വാ മാം നിഹനിഷ്യതി
സംഗ്രാമേണ സുഘോരേണ സത്യം ഏതദ് ബ്രവീമി വഃ
9 രാജാനം അദ്യ ഭവതാം ന്യാസഭൂതം ദദാമി വൈ
അസ്യ സംരക്ഷണേ സർവേ യതഥ്യം വിഗതജ്വരാഃ
10 ഏവം ഉക്ത്വാ മഹാബാഹുഃ പ്രായാദ് ആധിരഥിം പ്രതി
സിംഹനാദേന മഹതാ സർവാഃ സംനാദയൻ ദിശഃ
11 ദൃഷ്ട്യാ ത്വരിതം ആയാന്തം ഭീമം യുദ്ധാഭിനന്ദിനം
സൃതപുത്രം അഥോവാച മദ്രാണാം ഈശ്വരോ വിഭുഃ
12 പശ്യ കർണ മഹാബാഹുഃ ക്രുദ്ധം പാണ്ഡവനന്ദനം
ദീർഘകാലാർജ്ജിതം ക്രോധം മോഹമു കാമം ത്വയി ധ്രുവം
13 ഈദൃശം നാസ്യ രൂപം മേ ദൃഷ്ടപൂർവ്വം കദാ ചന
അഭിമന്യു ഹതേ കർണേ രാക്ഷസേ വാ ഘടോത്കചേ
14 ത്രൈലോക്യസ്യ സമസ്തസ്യ ശക്തഃ ക്രുദ്ധോ നിവാരണേ
ബിഭർതി യാദൃശം രൂപം കാലാഗ്നിസദൃശം ശുഭ്രം
15 ഇതി ബ്രവതി രാധേയം മദ്രാണാം ഈശ്വരേ നൃപ

അഭ്യവർത്തത വൈ കർണം ക്രോധദിപ്തോ വൃകോദരഃ
 16 തഥാഗതം തു സന്ദ്രേക്ഷ്യ ഭീമം യുദ്ധാഭിനന്ദിനം
 അബ്രവീദ് വചനം ശല്യം രാധേയഃ പ്രഹസന് ഇവ
 17 യദ് ഉക്തം വചനം മേ ദ്വദ്യ ത്വയാ മദ്രജനേശ്വര
 ഭീമസേനം പ്രതി വിഭോ തത് സത്യം നാത്ര സംശയഃ
 18 ഏഷ ശൂരശ് ച വീരശ് ച ക്രോധനശ് ച വൃകോദരഃ
 നിരപേക്ഷഃ ശരീരേ ച പ്രാണതശ് ച ബലാധികഃ
 19 അജ്ഞാതവാസം വസതാ വിരാടനഗരേ തദാ
 ദ്രൂപദ്യാഃ പ്രിയകാമേന കേവലം ബാഹുസംശ്രായാത്
 ഗുഡഭാവം സമാശ്രിത്യ കീചകഃ സഗണോ ഹതഃ
 20 സോ ദ്വദ്യ സംഗ്രാമശീരസി സന്നദ്ധഃ ക്രോധമൂർച്ഛിതഃ
 കിങ്കരോദ്യത ദണ്ഡേന മൃത്യുനാപി വ്രജേദ് രണം
 21 ചിരകാലാഭിലഷിതോ മമായം തു മനോരഥഃ
 അർജ്ജുനം സമരേ ഹന്യാം മാം വാ ഹന്യാദ് ധനഞ്ജയഃ
 സ മേ കദാ ചിദ് അദ്വൈവ ഭവേദ് ഭീമ സമാഗമാത്
 22 നിഹതേ ഭീമ സേതേ തു യദി വാ വിരഥീ കൃതേ
 അഭിയാസ്യതി മാം പാർഥസ് തൻ മേ സാധു ഭവിഷ്യതി
 അത്ര യൻ മന്യസേ പ്രാപ്തം തച് ചീഘ്രം സന്ദ്രധാരയ
 23 ഏതച് ശൂത്രാ തു വചനം രാധേയസ്യ മഹാത്മനഃ
 ഉവാച വചനം ശല്യഃ സ്മൃതപുത്രം തഥാഗതം
 24 അഭിയാസി മഹാബാഹോ ഭീമസേനം മഹാബലം
 നിരസ്യ ഭീമസേനം തു തതഃ പ്രാപ്തസി ഫൽഗുനം
 25 യസ് തേ കാമോ ദ്ഭിലഷിതശ് ചിരാത് പ്രഭൃതി ഹൃദ്ഗതഃ
 സ വൈ സമ്പത്സ്യതേ കർണ സത്യം ഏതദ് ബ്രവീമി തേ
 26 ഏവം ഉക്തേ തതഃ കർണഃ ശല്യം പുനർ അഭാഷത
 ഹന്താഹം അർജ്ജുനം സംഖ്യേ മാം വാ ഹന്താ ധനഞ്ജയഃ
 യുദ്ധേ മനഃ സമാധായ യാഹി യാഹിത്യ് അചോദയത്
 27 തതഃ പ്രയാദ് രഥേനാശു ശല്യസ് തത്ര വിശാം പതേ
 യത്ര ഭീമോ മഹേഷ്യാസോ വ്യഭാവയത വാഹിനീം
 28 തതസ് തുര്യനിനാദശ് ച ഭേരീണാം ച മഹാസ്വനഃ
 ഉദതിഷ്ഠത രാജേന്ദ്ര കർണ ഭീമ സമാഗമേ
 29 ഭീമസേനോ ഫഥ സങ്ക്രമ്യസ് തവ സൈന്യം ദുരാസദം
 നാരാചൈർ വിമലൈസ് തീക്ഷ്ണൈർ ദിശഃ പ്രാദ്രാവയദ് ബലി

30 സ സംനിപാതസ് തുമുലോ ഭീമരൂപോ വിശാം പതേ
 ആസീദ് രാദ്രോ മഹാരാജ കർണ പാണ്ഡവയോർ മൃയേ
 തതോ മുഹൂർതാദ് രാജേന്ദ്ര പാണ്ഡവഃ കർണം ആദ്രവത്
 31 തം ആപതന്തം സന്വേഷ്യ കർണോ വൈകർതനോ വൃഷഃ
 ആജ്ജ്യാനോരസി ക്രൂദ്ധോ നാരാചേന സ്തനാന്തരേ
 പുനശ് ചൈനം അമേയാത്മാ ശരവർഷൈർ അവാകിരത്
 32 സ വിദ്ധഃ സൂതപുത്രേണ ഛാദയാം ആസ പത്രിഭിഃ
 വിവ്യാധ നിശിതൈഃ കർണ നവഭിർ നതപർവഭിഃ
 33 തസ്യ കർണോ ധന്വർമധ്യേ ദ്വിധാ ചിച്ഛേദ പത്രിണാ
 അഥ തം ഛിന്നധന്വാനം അഭ്യവിയ്യത് സ്തനാന്തരേ
 നാരാചേന സുതീക്ഷ്ണേന സർവാവരണഭേദിനാ
 34 സോ ഽന്യത് കാർമുകം ആദായ സൂതപുത്രം വൃകോദരഃ
 രാജൻ മർമസു മർമജേന്താ വിദ്ധ്യാ സുനിശിതൈഃ ശരൈഃ
 നനാദ ബലവൻ നാദം കമ്പയന് ഇവ രോദസീ
 35 തം കർണഃ പഞ്ചവിംശത്യാ നാരാചാനാം സമാർദയത്
 മദോത്കടം വനേ ദൃപ്തം ഉൽകാഭിർ ഇവ ക്ഷജരം
 36 തതഃ സായകഭിന്നാംഗഃ പാണ്ഡവഃ ക്രോധമൂർച്ഛിതഃ
 സംരംഭാമർഷ താമ്രാക്ഷഃ സൂതപുത്ര വധേച്ഛയാ
 37 സ കാർമുകേ മഹാവേഗം ഭാരസാധനം ഉത്തമം
 ഗിരീണാം അപി ഭേത്താരം സായകം സമയോജയത്
 38 വികൃഷ്ട ബലവച് ചാപം ആ കർണാദ് അതിമാരുതിഃ
 തം മുമോച മഹേഷ്യാസഃ ക്രൂദ്ധഃ കർണ ജിഹ്വാസയാ
 39 സ വിസൃഷ്ടോ ബലവതാ ബാണോ വജ്രാശനിസ്വനഃ
 അദാരയദ് രണേ കർണം വജ്രവേഗ ഇവാചലം
 40 സ ഭീമസേനാഭീഹതോ സൂതപുത്രഃ കരൂദചരാ
 നിഷസാദ രഥോപസ്ഥേ വിസഞ്ജ്ഞൈഃ പുതനാ പതിഃ
 41 തതോ മദ്രാധിപോ ദൃഷ്ട്യാ വിസഞ്ജ്ഞം സൂതനന്ദനം
 അപോവാഹ രഥേനാജൗ കർണം ആഹവശോഭിനം
 42 തതഃ പരാജിതേ കർണേ ധാർതരാഷ്ട്രീം മഹാചമുഃ
 വ്യദ്രാവയദ് ഭീമസേനോ യഥേന്ദ്രോ ദാനവീം ചമുഃ

അധ്യായം 35

1 [ധൃ]

സുദൃഷ്ടരം ഇദം കർമകൃതം ഭീമേന സഞ്ജയ
 യേന കർണോ മഹാബാഹു രഥോപസേഥ നിപാതിതഃ
 2 കർണോ ഹ്യ ഏകോ രണേ ഹന്താ സൃഞ്ജയാൻ പാണ്ഡവൈഃ സഹ
 ഇതി ദുര്യോധനഃ സൃത പ്രാബ്രവീൻ മാം മുഹൂർ മുഹൂഃ
 3 പരാജിതം തു രായേയം ദൃഷ്ട്വാ ഭീമേന സംയുഗേ
 തതഃ പരം കിം അകരോത് പുത്രോ ദുര്യോധനോ മമ

4 [സ്]

വിഭ്രാന്തം പ്രേക്ഷ്യ രായേയം സൃതപുത്രം മഹാഹവേ
 മഹത്യാ സേനയാ രാജൻ സോദര്യാൻ സമഭാഷത
 5 ശീഘ്രം ഗച്ഛത ഭദ്രം വോ രായേയം പരിരക്ഷത
 ഭീമസേനഭയാഗായേ മജ്ജന്തം വ്യസനാർണവേ
 6 തേ തു രാജന്തഃ സമാദിഷ്ടാ ഭീമസേനജീഘാംസവഃ
 അഭ്യവർത്തത സക്രഃഘാഃ പതംഗാ ഇവ പാവകം
 7 ശ്രുതായുർ ദുർധരഃ ക്രാഥോ വിവിത്സുർ വികടഃ സമഃ
 നിഷംഗീ കവചീ പാശീ തഥാ നന്ദോപനന്ദകൗ
 8 ദുഷ്ടധർഷഃ സുബാഹുശ് ച വാതവേഗസുവർചസൗ
 ധനർ ഗ്രാഹോ ദുർമദശ് ച തഥാ സത്തപസമഃ സഹഃ
 9 ഏതേ രഥൈഃ പരിവൃതാ വീര്യവന്തോ മഹാബലാഃ
 ഭീമസേനം സമാസാദ്യ സമന്താത് പര്യവാരയൻ
 തേ വ്യമുഞ്ചഞ് ശരവ്രാതാൻ നാനാ ലിംഗാൻ സമന്തതഃ
 10 സ തൈർ അഭ്യർദ്ദമാനസ് തു ഭീമസേനോ മഹാബലഃ
 തേഷാം ആപതതാം ക്ഷിപ്രം സുതാനാം തേ നരാധിപ
 രഥൈഃ പഞ്ചാശതാ സാർധം പഞ്ചാശൻ നൃഹനദ് രഥാൻ
 11 വിവിത്സോസ് തു തതഃ ക്രുദ്ധോ ഭല്ലേനാപാഹരച് ഛരീരഃ
 സകണ്ഡല ശിരസ് ത്രാണം പൂർണചന്ദ്രോപമം തദാ
 ഭീമേന ച മഹാരാജ സ പപാത ഹതോ ഭൂവി
 12 തം ദൃഷ്ട്വാ നിഹതം ശൂരം ഭ്രാതരഃ സർവതഃ പ്രഭോ
 അബ്യുദ്രവന്ത സമരേ ഭീമം ഭീമപരാക്രമം
 13 തതോ fപരാഭ്യോം ഭല്ലാഭ്യോം പുത്രയോസ് തേ മഹാഹവേ
 ജഹാര സമരേ പ്രാണാൻ ഭീമോ ഭീമപരാക്രമഃ
 14 തൗ ധരാം അന്വപദ്യേതാം വാതരൂഗ്ണാവ് ഇവ ദ്രുമൗ

വികടശ് ച സമശ് ചോഭു ദേവഗർഭസേമൗ നൃപ
 15 തതസ് തു ത്വരിതോ ഭീമഃ ക്രാമം നിന്ത്യേ യമക്ഷയം
 നാരാചേന സുതീക്ഷ്ണേന സ ഹതോ നൃപതദ് ഭൂവി
 16 ഹാഹാകാരസ് തതസ് തീവ്രഃ സംബഭ്രവ ജനേശ്വര
 വധ്യമാനേഷു തേ രാജംസ് തദാ പുത്രേഷു ധന്വിഷു
 17 തേഷാം സംലുലിതേ സൈന്യേ ഭീമസേനോ മഹാബലഃ
 നന്ദോപനന്ദൗ സമരേ പ്രാപയദ് യമസാദനം
 18 തതസ് തേ പ്രാദ്രവൻ ഭീതാഃ പുത്രാസ് തേ വിഹലി കൃതാഃ
 ഭീമസേനം രണേ ദൃഷ്ട്വാ കാലാന്തകയമോപമം
 19 പുത്രാംസ് തേ നിഹതാൻ ദൃഷ്ട്വാ സുതപുത്രോ മഹാമനാഃ
 ഹംസവർണാൻ ഹയാൻ ഭൂയഃ പ്രാഹിണോദ് യത്ര പാണ്ഡവഃ
 20 തേ പ്രേഷിതാ മഹാരാജ മദ്രരാജേന വാജിനഃ
 ഭീമസേനരഥം പ്രാപ്യ സമസജ്ജന്ത വേഗിതാഃ
 21 സ സംനിപാതസ് തുമുലോ ഘോരരൂപോ വിശാം പതേ
 ആസീദ് രൗദ്രോ മഹാരാജ കർണ പാണ്ഡവയോർ മൃയേ
 22 ദൃഷ്ട്വാ മമ മഹാരാജ തൗ സമേതൗ മഹാരഥൗ
 ആസീദ് ബുദ്ധിഃ കഥം നൃനം ഏതദ് അദ്യ ഭവിഷ്യതി
 23 തതോ മുഹൂർതാദ് രാജേന്ദ്ര നാതികൃച്ഛാദ് ധസന് ഇവ
 വിരഥം ഭീമകർമാണം ഭീമം കർണശ് ചകാര ഹ
 24 വിരഥോ ഭരതശ്രേഷ്ഠഃ പ്രഹസന് അനിലോപമഃ
 ഗദാഹസ്തോ മഹാബാഹുർ അപതത് സ്യന്ദനോത്തമാത്
 25 നാഗാൻ സപ്തശതാൻ രാജാന് ഇൗഷ ദന്താൻ പ്രഹാരിണഃ
 വ്യധമത് സഹസാ ഭീമഃ ക്രുദ്ധ രൂപാഃ പരന്തപഃ
 26 ദന്തവേഷ്ടേഷു നേത്രേഷു കംഭേഷു സ കടേഷു ച
 മർമസദ് അപി ച മർമജേണാ നിനദൻ വ്യധമദ് ഭൂഥം
 27 തതസ് തേ പ്രാദ്രവൻ ഭീതാഃ പ്രതീപം പ്രഹിതാഃ പുനഃ
 മഹാമാത്രൈസ് തം ആവവ്രൂർ മോലാ ഇവ ദിവാകരം
 28 താൻ സ സപ്തശതാൻ നാഗാൻ സാരോഹായുധ കേതനാൻ
 ഭൂമിഷ്ടോ ഗദയാ ജഘേല്ല ശരൻ മോലാൻ ഇവാനിലഃ
 29 തതഃ സുബല പുത്രസ്യ നാഗാൻ അതിബലാൻ പുനഃ
 പോഥയാം ആസ കൗന്തേയോ ദ്യാപഞ്ചാശതം ആഹവേ
 30 തഥാ രഥശതം സാഗ്രം പത്തിംശ് ച ശതശോ fപരാൻ
 നൃഹന്തത് പാണ്ഡവോ യുദ്ധേ താപയംസ് തവ വാഹിനിം

31 പ്രതാപ്യമാനം സൂര്യേണ ഭീമേന ച മഹാത്ഥനാ
 തവ സൈന്യം സഞ്ച്യകോച ചർമ്മ വഹ്നി ഗതം യഥാ
 32 തേ ഭീമ ഭയസന്ത്രസ്താസ് താവകാ ഭരതർഷഭ
 വിഹായ സമരേ ഭീമം ദുദ്വുർ വൈ ദിശോ ദശ
 33 രഥാഃ പഞ്ചശതാശ് ചാന്യേ ഹ്രാദിനശ് ചർമ്മ വർമിണഃ
 ഭീമം അഭ്യദ്രവംസ് തൂർണം ശരപൃഗൈഃ സമന്തതഃ
 34 താൻ സസൃത രഥാൻ സർവാൻ സപതാകാ ധ്വജായുധാൻ
 പോഥയാം ആസ ഗദയാ ഭീമോ വിഷ്ണുർ ഇവാസുരാൻ
 35 തതഃ ശക്തിനിർഭിഷ്ടാഃ സാദിനഃ ശൂര സംമതാഃ
 ത്രിസാഹസ്രാ യയുർ ഭീമം ശക്ത്യഷ്ടി പ്രാസപാണയഃ
 36 താൻ പ്രത്യദ്ഗമ്യ യവനാൻ അശ്വാരോഹാൻ വരാതിഹാ
 വിചരൻ വിവിധാൻ മാർഗാൻ ഘാതയാം ആസ പോഥയൻ
 37 തേഷാം ആസീൻ മഹാഞ് ശബ്ദസ് താഡിതാനാം ച സാർവശഃ
 അസിഭിശ് ചിദ്യമാനാനാം നഡാനാം ഇവ ഭാരത
 38 ഏവം സുബല പുത്രസ്യ ത്രിസാഹസ്രാൻ ഹയോത്തമാൻ
 ഹതാന്യം രഥം ആസ്ഥായ ക്രുദ്ധോ രാധേയം അഭ്യയാത്
 39 കർണോ fപി സമരേ രാജൻ ധർമ്മപുത്രം അരിന്ദമം
 ശരൈഃ പ്രച്ഛാദയാം ആസ സാരഥിം ചാപ്യ് അപായത്
 40 തതഃ സംബ്രൂദ്രതം സംഖ്യേ രഥം ദൃഷ്ട്വാ മഹാരഥഃ
 അന്യധാവത് കിരൻ ബാണൈഃ കങ്കപന്ത്രൈ അജിഹ്മഗൈഃ
 41 രാജാനം അഭി ധാവന്തം ശരൈർ ആവൃത്യ രോദസീ
 ക്രുദ്ധഃ പ്രച്ഛാദയാം ആസ ശരജാലേന മാരുതിഃ
 42 സംനിവൃത്തസ് തതസ് തൂർണം രാധേയഃ ശത്രുകർശനഃ
 ഭീമം പ്രച്ഛാദയാം ആസ സമന്താൻ നിശിന്തൈഃ ശരൈഃ
 43 ഭീമസേനരഥവ്യഗ്രം കർണം ഭാരത സാത്യകിഃ
 അഭ്യർദയദ് അമേയാത്മാ പാർഷ്ണിഗ്രഹണകാരണാത്
 അഭ്യവർത്ത കർണസ് തം അർദിതോ fപി ശരൈർ ദൃശം
 44 താവ് അന്യോന്യം സമാസാദ്യ വൃഷാഭൗ സർവധന്വിനാം
 വിസൃജന്തൗ ശരാംശ് ചിത്രാൻ വിദ്രാജേതാം മനസിനൗ
 45 താഭ്യോം വിയതി രാജേന്ദ്ര വിതതം ഭീമദർശനം
 ക്രൗഞ്ചപുഷ്പാരുണം രൗദ്രം ബാണജാലം വ്യദൃശ്യത
 46 നൈവ സൂര്യപ്രഭാം ഖം വാ ന ദിശഃ പ്രദിശഃ കതഃ
 പ്രാജ്ഞാസിഷ്ട വയം താഭ്യോം ശരൈർ മുന്തൈഃ സഹസ്രശഃ

47 മധ്യാഹ്നേ തപതോ രാജൻ ഭാസ്കരസ്യ മഹാപ്രഭോഃ
 ഹൃതഃ സർവാഃ ശരൗഘൈസ് തൈഃ കർണം ആധവയോസ് തദാ
 48 സൗഖ്യം കൃതവർമാണം ദ്രൗണിം ആധിരഥിം കൃപം
 സംസക്താൻ പാണ്ഡവൈർ ദൃഷ്ട്വാ നിവൃത്തഃ കുരവഃ പുനഃ
 49 തേഷാം ആപതതാം ശബ്ദസ് തീവ്ര ആസീദ് വിശാം പതേ
 ഉച്യുതാനാം യഥാ വൃഷ്ട്വാ സാഗരാണാം ഭയാവഹഃ
 50 തേ സേനേ ഭൃശസംവിഗ്രേ ദൃഷ്ട്വാന്യോന്യം മഹാരണേ
 ഹർഷേണ മഹതാ യുക്തേ പരിഗൃഹ്യ പരസ്സരം
 51 തതഃ പ്രവവൃതേ യുദ്ധം മധ്യം പ്രാപ്തേ ദിവാകരേ
 യാദൃശം ന കദാചിദ് ധി ദൃഷ്ട്വപൂർവ്വം ന ച ശ്രുതം
 52 ബലൗഘസ് തു സമാസാദ്യ ബലൗഘം സഹസാ രണേ
 ഉപാസർപത വേഗേന ജലൗഘ ഇവ സാഗരം
 53 ആസീൻ നിനാദഃ സുമഹാൻ ബലൗഘാനാം പരസ്സരം
 ഗർജതാം സാഗരൗഘാണാം യഥാ സ്യാൻ നിസ്വനോ മഹാൻ
 54 തേ തു സേനേ സമാസാദ്യ വേഗവത്യൗ പരസ്സരം
 ഏകീഭാവം അനുപ്രാപ്തേ നദ്യാവ് ഇവ സമാഗമേ
 55 തതഃ പ്രവവൃതേ യുദ്ധം ഘോരരൂപം വിശാം പതേ
 കുരൂണാം പാണ്ഡവാനാം ച ലിപ്താം സുമഹദ് യശഃ
 56 കുരൂണാം ഗർജതാം തത്ര അവിച്ഛേദ കൃതാ ഗിരഃ
 ശ്രൂയന്തേ വിവിധാ രാജൻ നാമാന്യ് ഉദ്ദിശ്യ ഭാരത
 57 യസ്യ യദ് ധി രണേ ന്യംഗം പിതൃതോ മാതൃതോ ിപി വാ
 കർമ്മതഃ ശീലതോ വാപി സ തച് ശ്രാവയതേ യധി
 58 താൻ ദൃഷ്ട്വാ സമരേ ശൂരാംസ് തർജയാനാൻ പരസ്സരം
 അബുവൻ മേ മതീ രാജന് ഏഷാം അസ്തീതി ജീവിതം
 59 തേഷാം ദൃഷ്ട്വാ തു ക്രൂദ്ധാനാം വപുഷ്യ് അമിതതേജസാം
 അഭവൻ മേ ഭയം തീവ്രം കഥം ഏതദ് ഭവിഷ്യതി
 60 തതസ് തേ പാണ്ഡവാ രാജൻ കൗരവാശ് ച മഹാരഥാഃ
 തതക്ഷഃ സായകൈസ് തീക്ഷ്ണൈർ നിഘ്നന്തോ ഹി പരസ്സരം

അധ്യായം 36

1 []

ക്ഷത്രിയാസ് തേ മഹാരാജ പരസ്സുരവധൈഷിണഃ
അന്യോന്യം സമരേ ജ്വല്ലഃ കൃതവൈരാഃ പരസ്സരം
2 രഥഘോഷം ച ഹയഘോഷം ച നരഘോഷം ച സമന്തതഃ
ഗജഘോഷം ച മഹാരാജ സംസക്താഃ സ്മ പരസ്സരം
3 ഗദാനാം പരിഘോണാം ച കണപാനാം ച സർപതാം
പ്രാസാനാം ഭിണ്ഡിപാലാനാം ഭൂശൃണ്ഡീനാം ച സർവവശഃ
4 സമ്പാതം ചാനുപശ്യാമ സംഗ്രാമേ ഭൃശദാരുണേ
ശലഭാ ഇവ സമ്പേതുഃ സമന്താച് ഛരവൃഷ്ടയഃ
5 നാഗാ നാഗാൻ സമാസാദ്യ വ്യധമന്ത പരസ്സരം
ഹയാ ഹയാംശ് ച സമരേ രമിനോ രമിനസ് തഥാ
പത്തയഃ പത്തിസംഘൈശ് ച ഹയസംഘൈർ ഹയാസ് തഥാ
6 പത്തയോ രഥമാതംഗാൻ രഥാ ഹസ്ത്യശ്വം ഏവ ച
നാഗാശ് ച സമരേ ത്ര്യംഗം മമുദഃ ശീഘ്രഗാ നൃപ
7 പതതാം തത്ര ശൂരാണാം ക്രോശതാം ച പരസ്സരം
ഘോരം ആയോധനം ജജ്ഞേ പശൂനാം വൈശസം യഥാ
8 ത്വധിരേണ സമാസ്തീർണാ ഭാതി ഭാരത മേദിനി
ശക്ര ഗോപ ഗണാകീർണാ പ്രാവൃഷീവ യഥാ ധരാ
9 യഥാ വാ വാസസീ ശുക്ലേ മഹാരജന രഞ്ജിതേ
ബിഭൃത്യദ് യുവതിഃ ശ്യാമാ തദ്വദ് ആസീദ് വസുന്ധരാ
മാംസശോണിതചിത്രേവ ശാതകാംഭമയീവ ച
10 ഛിന്നാനാം ചോത്തമാംഗാനാം ബാഹുനാം ചോരുഭിഃ സഹ
കണ്ഡലാനാം പ്രവിദ്ധാനാം ഭൂഷണാനാം ച ഭാരത
11 നിഷ്കാണാം അധിസൂത്രാണാം ശരീരാണാം ച ധന്വിനാം
വർമണാം സപതാകാനാം സംഘാസ് തത്രോപതൻ ഭൂവി
12 ഗജാൻ ഗജാഃ സമാസാദ്യ വിഷാണാഗ്രൈർ അദാരയൻ
വിഷാണാഭിഹതാസ് തേ ച ഭ്രാജന്തേ ദ്വിരദാ യഥാ
13 ത്വധിരേണാവസിക്താംഗാ ഗൈരികപ്രസ്രവാ ഇവ
യഥാ ഭ്രാജന്തി സ്യന്ദന്തഃ പർവതാ ധാതുമണ്ഡിതാഃ
14 തോമരാൻ ഗജിഭിർ മൂക്താൻ പ്രതീപാൻ ആസ്മിതാൻ ബഹുൻ
ഹസ്തൈർ വിചേരുസ് തേ നാഗാ ബഭഞ്ജുശ് ചാപരേ തഥാ
15 നാരാചൈശ് ഛിന്നവർമാണോ ഭ്രാജന്തേ സ്മ ഗജോത്തമാഃ

ഹിമാഗമേ മഹാരാജ വ്യഭ്രാ ഇവ മഹീധരാഃ
 16 ശരൈഃ കനകപുഞ്ചൈസ്തു ചിതാ രേജൂർ ഗജോത്തമാഃ
 ഉൽകാഭിഃ സന്ധ്യദീപ്താഗ്രാഃ പർവതാ ഇവ മാരിഷ
 17 കേച്ഛിദ് അഭ്യോഹതാ നാഗാ നാഗൈർ നഗനിഭാ ഭൂവി
 നിപേതുഃ സമരേ തസ്മിൻ പക്ഷവന്ത ഇവാദ്രയഃ
 18 അപരേ പ്രാദ്രവൻ നാഗാഃ ശല്യാർതാ വ്രണപീഡിതാഃ
 പ്രതിമാനൈസ് ച ക്കുടൈസ് ച പേതുർ ഉർവ്യാം മഹാഹവേ
 19 നിഷേദുഃ സിംഹവച്ഛാപ്യേ നദന്തോ ഭൈരവാൻ രവാൻ
 മൃഗ്ഗ്വച്ഛാപ്യേ രാജംശ്ച ക്കുജ്ജ്വൽ ചാപരേ തഥാ
 20 ഹയാശ്ച നിഹതാ ബാക്കൈഃ സ്വർണഭാണു പരിച്ഛദാഃ
 നിഷേദുഃ ചൈവ മൃഗ്ഗ്വച്ഛാപ്യേ ച ദിശോ ദശ
 21 അപരേ കൃഷ്യമാണാശ്ച വിവേഷ്യന്തോ മഹീതലേ
 ഭാവാൻ ബഹുവിധാശ്ച ക്കൃസ്താഡിതാഃ ശരതോമരൈഃ
 22 നരാസ്തു നിഹതാ ഭൂമൗ ക്കുജ്ജ്വൽ തത്ര മാരിഷ
 ദൃഷ്ട്വാ ച ബാസവൻ അന്യേ പിതൃൻ അന്യേ പിതാമഹാൻ
 23 ധാവമാനൻ പരാംശ്ചൈവ ദൃഷ്ട്വാന്യേ തത്ര ഭാരത
 ഗോത്ര നാമാനി ഖ്യാതാനി ശശംസൂർ ഇതരേതരം
 24 തേഷാം ഛിന്നാ മഹാരാജ ഭൂജാഃ കനകദ്രുഷണാഃ
 ഉദ്യേഷ്യന്തേ വിവേഷ്യന്തേ പതന്തേ ചോത്പതന്തി ച
 25 നിപതന്തി തഥാ ഭൂമൗ സ്ഫുരന്തി ച സഹസ്രശഃ
 വേഗാശ്ചാപ്യേ രണേ ചക്രഃ സ്ഫുരന്ത ഇവ പന്നഗാഃ
 26 തേ ഭൂജാ ഭോഗി ഭോഗാഭാശ്ച ചന്ദനാക്താ വിശാം പതേ
 ലോഹിതാർദ്രാ ദൃശം രേജൂസ്തപനീയധുജാ ഇവ
 27 വർതമാനേ തഥാ ഘോരേ സങ്കലേ സർവതോദിശം
 അവിജ്ഞാതാഃ സ്യ യുധ്യന്തേ വിനിപ്ലന്തഃ പരസ്ഫുരം
 28 ഭൗമേന രജസാ കീർണേ ശസ്ത്രസമ്പാത സങ്കലേ
 നൈവ സ്വേ ന പരേ രാജൻ വ്യജ്ഞായന്ത തമോവൃതേ
 29 തഥാ തദ് അഭവദ് യുദ്ധം ഘോരരൂപം ഭയാനകം
 ശോണിതോദാ മഹാനദ്യഃ പ്രസസ്രുസ്തത്ര ചാസക്രൂത്
 30 ശീർഷ പാഷാണ സഞ്ജനനാഃ കേശശൈവലശാദ്വലാഃ
 അസ്മി സംഘാതസങ്കീർണാ ധനുഃ ശരവരോത്തമാഃ
 31 മാംസകർമ്മ പങ്കാശ്ച ശോണിതഘോരഃ സുദാരുണാഃ
 നദീഃ പ്രവർതയാം ആസൂർ യമ രാഷ്ട്രവിവർധനീഃ

32 താ നദ്വോ ഘോരരൂപാശ് ച നയന്ത്യോ യമസാദനം
 അവഗാഡാ മജ്ജയന്ത്യഃ ക്ഷത്രസ്യോജനയൻ ഭയം
 33 ക്രവ്യാദാനാം നരവ്യാലേ നർദതാം തത്ര തത്ര ഹ
 ഘോരം ആയോധനം ജജേഞ പ്രേതരാജപുരോപമം
 34 ഉത്ഥിതാന്യ് അഗണേയാനി കബന്ധാനി സമന്തതഃ
 നൃത്യന്തി വൈ ഭൂതഗണാഃ സന്തുഷ്ടാ മാംസശോണിതൈഃ
 35 പീത്വാ ച ശോണിതം തത്ര വസാം പീത്വാ ച ഭാരത
 മേദോ മജ്ജാ വസാ തൃപ്താസ് തൃപ്താ മാംസസ്യ ചൈവ ഹി
 ധാവമാനാശ് ച ദൃശ്യന്തേ കാകഗൃബലാസ് തഥാ
 36 ശൂരാസ് തേ സമരേ രാജൻ ഭയം തൃക്ത്വാ സുദൃസ്ത്യജം
 യോധവ്രതസമാഖ്യാതാശ് ചക്രഃ കർമാണ്യ് അഭീതവത്
 37 ശരശക്തിസമാകീർണേ ക്രവ്യാദഗണസങ്കലേ
 വ്യചരന്ത ഗണൈഃ ശൂരാഃ ഖ്യാപയന്തഃ സ്വപൗരൂഷം
 38 അന്യോന്യം ശ്രാവയന്തി സ്മ നാമഗോത്രാണി ഭാരത
 പിതൃനാമാനി ച രണേ ഗോത്ര നാമാനി ചാഭിതഃ
 39 ശ്രാവയന്തോ ഹി ബഹവസ് തത്ര യോധാ വിശാം പതേ
 അന്യോന്യം അവമുദ്നന്തഃ ശക്തിതോമരപട്ടിശൈഃ
 40 വർതമാനേ തദാ യുദ്ധേ ഘോരരൂപേ സുദാരുണേ
 വൃഷീദത് കൗരവീ സേനാ ഭിന്നാ നൗർ ഇവ സാഗരേ

അധ്യായം 37

1 [സ്]

വർത്തമാനേ തദാ യുദ്ധേ ക്ഷത്രിയാണാം നിമജ്ജനേ
ശാബ്ദീവസ്യ മഹാൻ ഘോഷഃ ശുശ്രൂവേ യുധി മാരിഷ

2 സംശ്ലോകാനാം കദനം അകരോദ് യത്ര പാണ്ഡവഃ
കോസലാനാം തഥാ രാജൻ നാരായണ ബലസ്യ ച

3 സംശ്ലോകാസ് തു സമരേ ശരവൃഷ്ടിം സമന്തതഃ
അപാതയൻ പാർഥ മുർധ്നി ജയ ഗൃദ്ധാഃ പ്രമന്വവഃ

4 താം വൃഷ്ടിം സഹസാ രാജംസ് തരസാ ധാരയൻ പ്രഭഃ
വ്യഗ്രഹത രണേ പാർഥോ വിനിഘ്നൻ രമിനാം വരഃ

5 നിഗൃഹ്യ തു രഥാനീകം കങ്കപത്രൈഃ ശിലാശിരൈഃ
ആസസാദ രണേ പാർഥഃ സുശർമാണം മഹാരഥം

6 സ തസ്യ ശരവർഷാണി വവർഷ രമിനാം വരഃ
തഥാ സംശ്ലോകാശ് ചൈവ പാർഥസ്യ സമരേ സ്ഥിതാഃ

7 സുശർമാ തു തതഃ പാർഥാം വിദ്ധ്യാ നവദീർ ആശ്രുസൈഃ
ജനാർദനം ത്രിദീർ ബാണൈർ അഭ്യഹൻ ദക്ഷിണേ ഭുജേ

തതോ ഫപരണേ ഭല്ലേന കേതും വിവ്യാധ മാരിഷ
8 സ വാനരവരോ രാജൻ വിശ്വകർമ്മ കൃതോ മഹാൻ

നനാദ സ്മഹാൻ നാദം ഭീഷയൻ വൈ നനർദ ച
9 കപേസ് തു നിനദം ശ്രുത്വാ സന്ത്രസ്തോ തവ വാഹിനി

ഭയം വിപുലം ആദായ നിശ്ശേഷോ സമപദ്യത
10 തതഃ സാ ശുശ്രൂഭേ സേനാ നിശ്ശേഷാവസ്ഥിതാ നൃപ

നാനാപുഷ്പസമാകീർണം യഥാ ചൈത്രരഥം വനം
11 പ്രതിലഭ്യ തതഃ സഞ്ജ്ഞാം യോധാസ് തേ കരുസരതമ

അർജുനം സിഷിച്വർ ബാണൈഃ പർവതം ജലദാ ഇവ
പരിവന്ദ്രസ് തദാ സർവേ പാണ്ഡവസ്യ മഹാരഥം

12 തേ ഹയാൻ രഥചക്രേ ച രഥേഷാശ് ചാപി ഭാരത
നിഗൃഹ്യ ബലവത് തൂർണം സിംഹനാദം അഥാനദൻ

13 അപരേ ജഗൃഹുശ് ചൈവ കേശവസ്യ മഹാഭുജു
പാർഥം അന്യേ മഹാരാജ രഥസ്ഥം ജഗൃഹുർ മുദാ

14 കേശവസ് തു തദാ ബാഹു വിധുന്വൻ രണമൂർധനി
പാതയാം ആസ താൻ സർവാൻ ദൃഷ്ട്വഹസ്തീവ ഹസ്തിനഃ

15 തതഃ ക്രുദ്ധോ രണേ പാർഥഃ സംവൃതസ് തൈർ മഹാരഥൈഃ

നിഗൃഹീതം രഥം ദൃഷ്ട്വാ കേശവം ചാപ്യ് അഭിദ്രുതം
 രഥാരൂഢാശ് ച സുബഹുൻ പദാതിംശ് ചാപ്യ് അപാതയത്
 16 ആസന്നാശ് ച തതോ യോധാഞ് ശരൈർ ആസന്ന യോധിഭിഃ
 ച്യാവയാം ആസ സമരേ കേശവം ചേദം അബ്രവീത്
 17 പശ്യ കൃഷ്ണ മഹാബാഹോ സംശപ്തക ഗണാൻ മയാ
 കർവാനാൻ ദാരുണം കർമ വധ്യമാനാൻ സഹസ്രശഃ
 18 രഥബന്ധം ഇദം ഘോരം പൃഥിവ്യാം നാസ്തി കശ് ചന
 യഃ സഹേത പുമാൽ ലോകേ മദ് അന്യോ യദുപ്ഘവ
 19 ഇത്യ് ഏവം ഉക്ത്വാ ബിഭത്സുർ ദേവദത്തം അഥാധമത്
 പാഞ്ചജന്യം ച കൃഷ്ണോ ിപി പുരയന് ഇവ രോദസീ
 20 തം തു ശംഖസ്വനം ശ്രുത്വാ സംശപ്തക വരൂഥിനി
 സഞ്ചചാല മഹാരാജ വിത്രസ്താ ചാഭവദ് ദൃഷം
 21 പദബന്ധം തതശ് ചക്രേ പാണ്ഡവഃ പരവീരഹാ
 നാഗം അസ്തം മഹാരാജ സന്വോദീര്യ മുഹൂർ മുഹൂഃ
 22 യാൻ ഉദ്രിശ്യ രണേ പാർഥഃ പദബന്ധം ചകാര ഹ
 തേ ബദ്ധാഃ പദബന്ധേന പാണ്ഡവേന മഹാത്മനാ
 നിശ്ചേഷ്ടാ അഭവൻ രാജന് അശ്ശസാരമയാ ഇവ
 23 നിശ്ചേഷ്ടാസ് തു തതോ യോധാൻ അവധീത് പാണ്ഡുനന്ദനഃ
 യഥേന്ദഃ സമരേ ദൈത്യോസ് താരകസ്യ വധേ പുരാ
 24 തേ വധ്യമാനാഃ സമരേ മുച്യുസ് തം രഥോത്തമം
 ആയുധാനി ച സർവാണി വിസ്രഷ്ടം ഉപചക്രമുഃ
 25 തതഃ സുശർമാ രാജേന്ദ്ര ഗൃഹീതാം വീക്ഷ്യ വാഹിനീം
 സൗപർണം അസ്തം ത്വരിതഃ പ്രാദൃശ്ചക്രേ മഹാരഥഃ
 26 തതഃ സുപർണാഃ സന്വേതുർ ഭക്ഷയന്തോ ഭൂജംഗമാൻ
 തേ വൈ വിദുദ്രവുർ നാഗാ ദൃഷ്ട്വാ താൻ ഖചരാൻ നൃപ
 27 ബഭൗ ബലം തദ് വിമുക്തം പദബന്ധാദ് വിശാം പതേ
 മോലവുന്ദാദ് യഥാ മുക്തോ ഭാസ്കരസ് താപയൻ പ്രജഃ
 28 വിപ്രമുക്താസ് തു തേ യോധാഃ ഹൽഗുനസ്യ രഥം പ്രതി
 സസൃജുർ ബാണസംഘാശ് ച ശസ്ത്രസംഘാശ് ച മാതീഷ
 29 താം മഹാസ്ത്ര മയീം വൃഷ്ടിം സഞ്ചിദ്യ ശരവൃഷ്ടിഭിഃ
 വ്യവാതിഷ്ടത് തതോ യോധാൻ വാസവിഃ പരവീരഹാ
 30 സുശർമാ തു തതോ രാജൻ ബാണേനാനത പർവണാ
 അർജുനം ഹൃദയേ വിദ്ധ്യാ വിവ്യാധാണൈസ് ത്രിഭിഃ ശരൈഃ

സ ഗാഢവിജോ വ്യഥിതോ രഥോപസ്മ ഉപാവിശത്
 31 പ്രതിലഭ്യ തതഃ സഞ്ജ്ഞാം ശ്വേതാശഃ കൃഷ്ണസാരഥിഃ
 ഐത്രം അസ്തം അമേയാത്മാ പ്രാദുശ്ചക്രേ ത്വരാന്വിതഃ
 തതോ ബാണസഹസ്രാണി സമുത്പന്നാനി മാരിഷ
 32 സർവദിക്ഷു വ്യദ്ദശ്യന്ത സുദയന്തോ നൃപ ദ്വിപാൻ
 ഹയാൻ രഥാംശ് ച സമരേ ശസ്ത്രൈഃ ശതസഹസ്രശഃ
 33 വധ്യമാനേ തതഃ സൈന്യേ വിപുലാ ഭീഃ സമാവിശത്
 സംശപ്തക ഗണാനാം ച ഗോപാലാനാം ച ഭാരത
 ന ഹി കശ് ചിത് പുമാംസ് തത്ര യോ ഫർജ്ജനം പ്രത്യയ്യത്യത
 34 പശ്യതാം തത്ര വിരാണാം അഹന്ത്യത മഹദ് ബലം
 ഹന്ത്യമാനം അപശ്യംശ് ച നിശ്ചേഷ്ടാഃ സു പരാക്രമേ
 35 അയുതം തത്ര യോധാനാം ഹത്യാ പാണ്ഡ്യസുതോ രണേ
 വ്യഭ്രാജത രണേ രാജൻ വിധുമോ ഫ്ണിർ ഇവ ജലൻ
 36 ചതുർദശസഹസ്രാണി യാനി ശിഷ്യാനി ഭാരത
 രഥാനാം അയുതം ചൈവ ത്രിസാഹസ്രാശ് ച ദന്തിനഃ
 37 തതഃ സംശപ്തകാ ഭൂയഃ പരിവവ്രുർ ധനഞ്ജയം
 മർതവ്യം ഇതി നിശ്ചിത്യ ജയം വാപി നിവർത്തനം
 38 തത്ര യുദ്ധം മഹദ് ധ്യാസീത് താവകാനാം വിശാം പതേ
 ശൂരേണ ബലിനാ സാർധം പാണ്ഡവേന കിരീടിനാ

അധ്യായം 38

1 [സ്]

കൃതവർമ്മാ കൃപോ ദ്രുണിഃ സുതപുത്രശ്ച ച മാരിഷ
ഉല്യുകഃ സൗബലശ്ചൈവ രാജാ ച സഹ സോദരൈഃ
2 സീദമാനാം ചമുഃ ദൃഷ്ട്യാ പാണ്ഡുപുത്ര ഭയാർദ്രിതാം
സമുജ്ജിഹീർഷ്യർ വേഗേന ഭിന്നാം നാവം ഇവാർണവേ
3 തതോ യുദ്ധം അതിവാസീൻ മുഹൂർത്തം ഇവ ഭാരത
ഭീരൂണാം ത്രാസജനനം ശൂരാണാം ഹർഷവർധനം
4 കൃപേണ ശരവർഷാണി വിപ്ര മുക്താനി സംയുഗേ
സൃഞ്ജയാഃ ശാതയാം ആസുഃ ശലഭാനാം വ്രജാ ഇവ
5 ശിഖണ്ഡീ തു തതഃ ക്രുദ്ധോ ഗൗതമം ത്വരിതോ യയൗ
വവർഷ ശരവർഷാണി സമന്താദ് ഏവ ബ്രാഹ്മണേ
6 കൃപസ് തു ശരവർഷം തദ് വിനിഹത്യ മഹാസ്ത്രവിത്
ശിഖണ്ഡിനം രണേ ക്രുദ്ധോ വിവ്യായ ദശഭിഃ ശരൈഃ
7 തതഃ ശിഖണ്ഡീ കപീതഃ ശരൈഃ സപ്തഭിർ ആഹവേ
കൃപം വിവ്യായ സുദൃശം കങ്കപത്രൈർ അജിഹ്മഗൈഃ
8 തതഃ കൃപഃ ശരൈസ് തീക്ഷ്ണൈഃ സോ fതിവിലോ മഹാരഥഃ
വ്യഗ്ര സുത രഥം ചക്രേ പാർഷതം തു ദ്വിജോത്തമഃ
9 ഹതാശ്വാത് തു തതോ യാനാദ് അവപ്സത്യ മഹാരഥഃ
ചർമ്മഖഡ്ഗേ ച സംഗൃഹ്യ സത്വരം ബ്രാഹ്മണം യയൗ
10 തം ആപതന്തം സഹസാ ശരൈഃ സംനതപർവഭിഃ
ഛാദയാം ആസ സമരേ തദ് അദ്ഭുതം ഇവാഭവത്
11 തത്രാദ്ഭുതം അപശ്യമ ശിലാനാം പ്ലവനം യഥാ
നിശ്ചേഷ്ടോ യദ് രണേ രാജഞ് ശിഖണ്ഡീ സമതിഷ്ഠത
12 കൃപേണ ഛാദിതം ദൃഷ്ട്യാ നൃപോത്തമ ശിഖണ്ഡിനം
പ്രത്യുദ്യയൗ കൃപം തുർണം ധൃഷ്ട്യുദ്യുക്തോ മഹാരഥ
13 ധൃഷ്ട്യുദ്യുക്തം തതോ യാന്തം ശാരദ്വത രഥം പ്രതി
പ്രതിജഗ്രാഹ വേഗേന കൃതവർമ്മാ മഹാരഥഃ
14 യുധിഷ്ടിരം അഥായാന്തം ശാരദ്വത രഥം പ്രതി
സപുത്രം സഹസേനം ച ദ്രോണപുത്രോ ന്യവാരയത്
15 നകലം സഹദേവം ച ത്വരമാണൗ മഹാരഥൗ
പ്രതിജഗ്രാഹ തേ പുത്രഃ ശരവർഷേണ വാരയൻ
16 ഭീമസേനം കരൂഷാംശ് ച കേകയാൻ സഹസൃഞ്ജയാൻ

കർണോ വൈകർതനോ യുദ്ധേ വാരയാം ആസ ഭാരത
17 ശിഖണ്ഡിനസ് തതോ ബാണാൻ കൃപഃ ശാരദ്വതോ യുധി
പ്രാഹിണോത് ത്വരയാ യുക്തോ ദിധക്ഷുർ ഇവ മാരിഷ
18 താഞ് ശരാൻ പ്രേഷിതാംസ് തേന സമന്താദ് ധേമദ്രുഷണാൻ
ചിച്ഛേദ ഖഡ്ഗം ആവിധ്യ ദ്രാമയംശ് ച പുനഃ പുനഃ
19 ശതചന്ദ്രം തതസ് ചർമ ഗൗതമഃ പാർഷതസ്യ ഹ
വ്യധമത് സായകൈസ് തൂർണം തത ഉച്ചക്രൂരർ ജനാഃ
20 സ വിചർമാ മഹാരാജ ഖഡ്ഗപാണിർ ഉപാദ്രവത്
കൃപസ്യ വശം ആപനോ മൃത്യോർ ആസ്യം ഇവാനുരഃ
21 ശാരദ്വത ശരൈർ ഗ്രന്ഥം ക്ലിശ്യമാനം മഹാബലം
ചിത്രകേതുസുതോ രാജൻ സുകേതുസ് ത്വരിതോ യയൗ
22 വികിരൻ ബ്രാഹ്മണം യുദ്ധേ ബഹുഭീർ നിശിതൈഃ ശരൈഃ
അദ്യാപതദ് അമേയാത്മാ ഗൗതമസ്യ രഥം പ്രതി
23 ദൃഷ്ട്വാവിഷഹ്യം തം യുദ്ധേ ബ്രാഹ്മണം ചരിതവ്രതം
അപയാതസ് തതസ് തൂർണം ശിഖണ്ഡീ രാജസന്തമ
24 സുകേതുസ് തു തതോ രാജൻ ഗൗതമം നവഭിഃ ശരൈഃ
വിദ്ധ്യാ വിവ്യാധ സപ്തത്യാ പുനശ് ചൈനം ത്രിഭിഃ ശരൈഃ
25 അഥാസ്യ സശരം ചാപം പുനശ് ചിച്ഛേദ മാരിഷ
സാരഥിം ച ശരേണാസ്യ ദൃശം മർമണ്യ് അതാഡയത്
26 ഗൗതമസ് തു തതഃ ക്രുദ്ധോ ധന്വർ ഗൃഹ്യ നവം ദൃശം
സുകേതും ത്രിംശതാ ബാണൈഃ സർവമർമണ്യ് അതാഡയത്
27 സ വിഹഘ്വലിതസർവാംഗഃ പ്രചചാല രഥോത്തമേ
ഭ്രമിച്ചാലേ യഥാ വൃക്ഷശ് ചലത്യ് ആകമ്പിതോ ദൃശം
28 ചലതസ് തസ്യ കായാത് തു ശിരോ ജഘ്വലിതകണ്ഡലം
സോഷ്ണീഷം സശിരസ്താണം ക്ഷുരപ്രേണാനൃപാതയത്
29 തച്ഛിരഃ പ്രാപതദ് ഭ്രമൗ ശ്യാനാഹൃതം ഇവാമിഷം
തതോ ിസ്യ കായോ വസുധാം പശ്യാത് പ്രാപ തദാ ച്യുതഃ
30 തസ്മിൻ ഹതേ മഹാരാജ ത്രസ്താസ് തസ്യ പദാന്താഃ
ഗൗതമം സമരേ ത്യക്ത്വാ ഭൂദ്രവുസ് തേ ദിശോ ദശ
31 യുഷ്ടദൃഗ്ലം തു സമരേ സംനിവാര്യ മഹാബലഃ
കൃതവർമാബ്രവീദ് യുഷ്ടുസ് തിഷ്ട തിഷ്ഠേതി പാർഷതം
32 തദ് അഭൂത് തമുലം യുദ്ധം വൃഷ്ണിപാർഷതയോ രണേ
ആമിഷാർഥേ യഥാ യുദ്ധം ശ്യാനയോർ ഗൃദ്ധയോർ നൃപ

33 യുഷ്ടദൃക്സ്തു സമരേ ഹാർദിക്യം നവദിഃ ശരൈഃ
ആജുലാനോരസി ക്രുദ്ധഃ പീഡയൻ ഹൃദികാത്മജം

34 കൃതവർമാ തു സമരേ പാർഷതേന ദ്രവ്യാഹതഃ
പാർഷതം സരഥം സാശ്വം ഛാദയാം ആസ സായകൈഃ

35 സരഥശ് ഛാദിതോ രാജൻ യുഷ്ടദൃക്നോ ന ദ്രശ്യതേ
മേഘൈർ ഇവ പരിച്ഛന്നോ ഭാസ്കരോ ജലദാഗമേ

36 വിധൂയ തം ബാണഗണം ശരൈഃ കനകഭ്രൂഷണൈഃ
വ്യരോചത രണേ രാജൻ യുഷ്ടദൃക്ഃ കൃതവ്രണഃ

37 തതസ്തു പാർഷതഃ ക്രുദ്ധഃ ശസ്ത്രവൃഷ്ടിം സുദാരുണാം
കൃതവർമാണം ആസാദ്യ വ്യസൃജത് പൃതനാ പതിഃ

38 താം ആപതന്തിം സഹസാ ശസ്ത്രവൃഷ്ടിം നിരന്തരാം
ശരൈർ അനേകസാഹസ്രൈർ ഹാർദിക്യോ വ്യധമദ് യുധി

39 ദൃഷ്ട്വാ തു ദാരിതാം യുദ്ധേ ശസ്ത്രവൃഷ്ടിം ദുരന്തരാം
കൃതവർമാണം അദ്വേത്യ വാരയാം ആസ പാർഷതഃ

40 സാരഥിം ചാസ്യ തരസാ പ്രാഹിണോദ് യമസാദനം
ഭല്ലേന ശിതയാരേണ സ ഹതഃ പ്രാപതദ് രഥാത്

41 യുഷ്ടദൃക്സ്തു ബലവാഞ്ജിത്യാ ശത്രും മഹാരഥം
കൗരവാൻ സമരേ തുർണം വാരയാം ആസ സായകൈഃ

42 തതസ്തേ താവകാ യോധാ യുഷ്ടദൃക്നം ഉപാദ്രവൻ
സിംഹനാദ രവം കൃത്യാ തതോ യുദ്ധം അവർതത

അധ്യായം 39

1 [സ്]

ദ്രൗണീർ യുധിഷ്ഠിരം ദൃഷ്ട്വാ ശൈനേയേനാഭിരക്ഷിതം
 ദ്രൗപദേദയെസ് തഥാ ശുഭൈർ അഭ്യവർത്തത ഹൃഷ്ടവത്
 2 കിരന് ഇഷ്ടഗണാൻ ഘോരാൻ സ്വർണപുംബാഞ് ശിലാശിതാൻ
 ദർശയൻ വിവിധാൻ മാർഗാഞ് ശിക്ഷാർഥം ലഘുഹസ്തുവത്
 3 തതഃ ഖം പൂരയാം ആസ ശരൈർ ദിവ്യാസ്തമന്ത്രിതൈഃ
 യുധിഷ്ഠിരം ച സമരേ പര്യവാരയദ് അസ്തുവിത്
 4 ദ്രൗണായനി ശരച് ഛന്നം ന പ്രാജ്ഞായത കിം ചന
 ബാണഭൂതം അഭൂത് സർവം ആയോധന ശിരോ ഹി തത്
 5 ബാണജാലം ദിവിഷും തത് സ്വർണജാലവിഭൂഷിതം
 ശുശ്രുഭേ ഭരതശ്രേഷ്ഠ വിതാനം ഇവ വിഷ്ണിതം
 6 തേന ഛന്നേ രണേ രാജൻ ബാണജാലേന ഭാസ്വതാ
 അഭൂച് ഛായേവ സഞ്ജജേത ബാണരുദ്ധേ നഭസ്തലേ
 7 തത്രാശ്ചര്യം അപശ്യാമ ബാണഭൂതേ തഥാവിധേ
 ന സ്മ സമ്പതതേ ഭൂമൗ ദൃഷ്ട്വാ ദ്രൗണേഃ പരാക്രമം
 8 ലാഘവം ദ്രോണപുത്രസ്യ ദൃഷ്ട്വാ തത്ര മഹാരഥാഃ
 വ്യസ്മയന്ത മഹാരാജ ന ചൈനം പ്രതിവീക്ഷിതും
 ശേകസ് തേ സർവരാജാനസ് തപന്തം ഇവ ഭാസ്തരം
 9 സാത്യകീർ യതമാനസ് തു ധർമ്മരാജശ് ച പാണ്ഡവഃ
 തഥേതരാണി സൈന്യാനി ന സ്മ ചക്രൂഃ പരാക്രമം
 10 വധ്യമാനേ തതഃ സൈന്യേ ദ്രൗപദേയാ മഹാരഥാഃ
 സാത്യകീർ ധർമ്മരാജശ് ച പാണ്ഡാലാശ് ചാപി സംഗതാഃ
 ത്യക്ത്വാ മൃത്യുഭയം ഘോരം ദ്രൗണായനിം ഉപാദ്രവൻ
 11 സാത്യകിഃ പഞ്ചവിംശത്യാ ദ്രൗണിം വിദ്ധ്യാ ശിലാ മുഖൈഃ
 പുനർ വിവ്യാധ നാരാചൈഃ സപ്തഭിഃ സ്വർണഭൂഷിതൈഃ
 12 യുധിഷ്ഠിരസ് ത്രിസപ്തത്യാ പ്രതിവിന്ധ്യശ് ച സപ്തഭിഃ
 ശൂതകർമ്മാ ത്രിദിർ ബാണൈഃ ശൂതകീർതിസ് തു സപ്തഭിഃ
 13 സുത സോമശ് ച നവഭിഃ ശതാനീകശ് ച സപ്തഭിഃ
 അന്യേ ച ബഹവഃ ശൂരാ വിവ്യധുസ് തം സമന്തതഃ
 14 സോ ിതിക്രമ്യസ് തതോ രാജന് ആശീവിഷ ഇവ ശ്വസൻ
 സാത്യകിം പഞ്ചവിംശത്യാ പ്രാവിധ്യത ശിലാശിതൈഃ
 15 ശൂതകീർതിം ച നവഭിഃ സുത സോമം ച പഞ്ചഭിഃ

അഷ്ടഭിഃ ശ്രുതകർമാണം പ്രതിവിന്ധ്യം ത്രിഭിഃ ശരൈഃ
 ശതാനീകം ച നവഭിർ ധർമപുത്രം ച സപ്തഭിഃ
 16 അഥേതരാംസ് തതഃ ശൂരാൻ ദ്വാദ്വാം ദ്വാദ്വാം അതാവയത്
 ശ്രുതകീർതേസ് തഥാ ചാപം ചിച്ഛേദ നിശിന്തൈഃ ശരൈഃ
 17 അഥാന്യദ് ധനർ ആദായ ശ്രുതകീർതിർ മഹാരഥഃ
 ദ്രുണായനിം ത്രിഭിർ വിദ്ധ്യാ വിവ്യാധാന്നൈഃ ശിന്തൈഃ ശരൈഃ
 18 തതോ ദ്രുണീർ മഹാരാജ ശരവർഷേണ ഭാരത
 ഛാദയാം ആസ തത് സൈന്യം സമന്താച് ച ശരൈർ നൃപാൻ
 19 തതഃ പുനർ അമേയാത്മാ ധർമരാജസ്യ കാർമുകം
 ദ്രുണീശ് ചിച്ഛേദ വിഹസൻ വിവ്യാധ ച ശരൈസ് ത്രിഭിഃ
 20 തതോ ധർമസുതോ രാജൻ പ്രഗൃഹ്യാന്യൻ മഹദ് ധനഃ
 ദ്രുണിം വിവ്യാധ സപ്തത്യാ ബാഹേവാർ ഉരസി ചാർദയത്
 21 സാത്യകിസ് തു തതഃ കൃദ്ധോ ദ്രുണേഃ പ്രഹരതോ രണേ
 അർധചന്ദ്രേണ തീക്ഷ്ണേന ധനശ് ഛിത്താനദദ് ഭൃശം
 22 ഛിന്നധന്വാ തതോ ദ്രുണിഃ ശക്ത്യാ ശക്തിമതാം വരഃ
 സാരഥിം പാതയാം ആസ ശൈനേയസ്യ ഖമാദ് ഭൃതം
 23 അഥാന്യദ് ധനർ ആദായ ദ്രോണപുത്രഃ പ്രതാപവാൻ
 ശൈനേയം ശരവർഷേണ ഛാദയാം ആസ ഭാരത
 24 തസ്യാശ്വാഃ പ്രഭൃതാഃ സംഖ്യേ പതിതേ ഖമസാരഥൗ
 തത്ര തന്ത്രൈവ ധാവന്തഃ സമദൃശ്യന്ത ഭാരത
 25 യുധിഷ്ഠിരപുരോഗാസ് തേ ദ്രുണിം ശസ്ത്രഭൃതാം വരം
 അഭ്യവർഷന്ത വേഗേന വിസൃജന്തഃ ശിതാഞ് ശരാൻ
 26 ആഗച്ഛമാനാംസ് താൻ ദൃഷ്ട്വാ രൗദ്രരൂപാൻ പരന്തപഃ
 പ്രഹസൻ പ്രതിജഗ്രാഹ ദ്രോണപുത്രോ മഹാരണേ
 27 തതഃ ശരശതജ്വാലഃ സേനാ കക്ഷംമഹാ ഖമഃ
 ദ്രുണീർ ദദാഹ സമരേ കക്ഷം അഗ്നിർ യഥാ വനേ
 28 തദ് ബലം പാണ്ഡുപുത്രസ്യ ദ്രോണപുത്ര പ്രതാപിതം
 ചക്ഷുഃഭേ ഭരതശ്രേഷ്ഠ തിമിനേവ നദി മുഖം
 29 ദൃഷ്ട്വാ തേ ച മഹാരാജ ദ്രോണപുത്ര പരാക്രമം
 നിഹതാൻ മേനിരേ സർവാൻ പാണ്ഡുൻ ദ്രോണസുതേന വൈ
 30 യുധിഷ്ഠിരസ് തു ത്വരിതോ ദ്രുണിം ശ്ലിഷ്യ മഹാരഥം
 അബ്രവീദ് ദ്രോണപുത്രം തു രോഷാമർഷസമന്വിതഃ
 31 നൈവ നാമ തവ പ്രീതിർ നൈവ നാമ കൃതജ്ഞതാ

യതസ്ത്വം പുരുഷവ്യാഘ്രേ മാം ഏവാദ്യ ജീഘാംസസി
 32 ബ്രാഹ്മണേന തപഃ കാര്യം ദാനം അധ്യയനം തഥാ
 ക്ഷത്രീയേണ ധനൻ നാമ്യം സ ഭവാൻ ബ്രാഹ്മണ ബ്രവഃ
 33 മിഷതസ് തേ മഹാബാഹോ ജേഷ്യാമി യുധി കൗരവാൻ
 കരുഷ്യ സമരേ കർമ്മ ബ്രഹ്മ ബന്ധുർ അസി ധ്രുവം
 34 ഏവം ഉഷേതാ മഹാരാജ ദ്രോണപുത്രഃ സ്തൃയന് ഇവ
 യുക്തത്വം തച് ച സഞ്ചിന്ത്യ നോത്തരം കിം ചിദ് അബ്രവീത്
 35 അനുക്ത്വാ ച തതഃ കിം ചിച് ഛരവർഷേണ പാണ്ഡവം
 ഛാദയാം ആസ സമരേ ക്രുദ്ധോ ഽന്തക ഇവ പ്രജാഃ
 36 സഞ്ചരാദ്യുമാനസ് തു തദാ ദ്രോണപുത്രേണ മാരിഷ
 പാർഥോ ഽപയാതഃ ശീഘ്രം വൈ വിഹായ മഹതീം ചമു
 37 അപയാതേ തതസ് തസ്മിൻ ധർമ്മപുത്രേ യുധിഷ്ഠിരേ
 ദ്രോണപുത്രഃ സ്ഥിതോ രാജൻ പ്രത്യാദേശാൻ മഹാത്മനഃ
 38 തതോ യുധിഷ്ഠിരോ രാജാ ത്യക്ത്വാ ദ്രൗണിം മഹാഹവേ
 പ്രയയാ താവകം സൈന്യം യുക്തഃ ക്രൂരായ കർമ്മണേ

അധ്യായം 40

1 [സ്]

ഭീമസേനം സപാഞ്ചാല്യം ചേദികേകയസംവൃതം
 വൈകർതനഃ സ്വയം തുഭ്യാ വരയാം ആസ സായകൈഃ
 2 തതസ് തു ചേദികാരൂഷാൻ സൃഞ്ജയാംഗ് ച മഹാരഥാൻ
 കർണോ ജഘാന സങ്കുഭോ ഭീമസേനസ്യ പശ്യതഃ
 3 ഭീമസേനസ് തതഃ കർണം വിഹായ റഥസത്തമം
 പ്രയയൗ കൗരവം സൈന്യം കക്ഷം അഗ്നിർ ഇവ ജലൻ
 4 സൃതപുത്രോ ിപി സമരേ പാഞ്ചാലാൻ കേകയാംസ് തഥാ
 സൃഞ്ജയാംഗ് ച മഹേഷ്യാസാൻ നിജഘാന സഹസ്രഃ
 5 സംശപ്തകേഷു പാർഥാഗ് ച കൗരവേഷു വൃകോദരഃ
 പാഞ്ചാലേഷു തഥാ കർണഃ ക്ഷയം ചക്രൂർ മഹാരഥാഃ
 6 തേ ക്ഷത്രിയാ ദഹ്യമാനാസ് ത്രിഭിസ് തൈഃ പാവകോപമൈഃ
 ജഗ്മൂർ വിനാശം സമരേ രാജൻ ദുർമന്ത്രിതേ തവ
 7 തതോ ദുര്യോധനഃ ക്രുദ്ധോ നകലം നവഭിഃ ശരൈഃ
 വിവ്യാധ ഭരതശ്രേഷ്ഠ ചതുരഗ് ചാസ്യ വാജിനഃ
 8 തതഃ പുനർ അമേയാത്മാ തവ പുത്രോ ജനാധിപഃ
 ക്ഷുരേണ സഹദേവസ്യ ധ്വജം ചിച്ഛേദ കാഞ്ചനം
 9 നകലസ് തു തതഃ ക്രുദ്ധസ് തവ പുത്രം ത്രിസപ്തഭിഃ
 ജഘാന സമരേ രാജൻ സഹദേവഗ് ച പഞ്ചഭിഃ
 10 താവ് ഉഭൗ ഭരതശ്രേഷ്ഠൗ ശ്രേഷ്ഠൗ സർവധനഷ്ഠതാം
 വിവ്യാധോരസി സങ്കുഭഃ പഞ്ചഭിഃ പഞ്ചഭിഃ ശരൈഃ
 11 തതോ ിപരാദ്യാം ഭല്ലാദ്യാം ധനഷി സമക്രന്തത
 യമയോഃ പ്രഹസൻ രാജൻ വിവ്യാധൈവ ച സപ്തഭിഃ
 12 താവ് അന്യേ ധനഷി ശ്രേഷ്ഠേ ശക്രാപനിഭേ ശുഭേ
 പ്രഗൃഹ്യ രേജതഃ ശൂരൗ ദേവപുത്രസമൗ യധി
 13 തതസ് തൗ രഭസൗ യുദ്ധേ ഭ്രാതരൗ ഭ്രാതരം നൃപ
 ശരൈർ വവർഷതുർ ഘോരൈർ മഹാമോഘൗ യഥാചലം
 14 തതഃ ക്രുദ്ധോ മഹാരാജ തവ പുത്രോ മഹാരഥഃ
 പാണ്ഡുപുത്രൗ മഹേഷ്യാസൗ വാരയാം ആസ പത്രിഭിഃ
 15 ധനർമണ്ഡലം ഏവാസ്യ ദൃശ്യതേ യധി ഭാരത
 സായകാഗ് ചൈവ ദൃശ്യന്തേ നിശ്ചരന്തഃ സമന്തതഃ
 16 തസ്യ സായകസഞ്ചരന്തൗ ചകാശേതാം ച പാണ്ഡവൗ

മേഘച്ഛി ചെന്നു യഥാ വ്യോമി ചന്ദ്രസൂര്യ ഹതപ്രഭു
 17 തേ തു ബാണാ മഹാരാജ ഹേമപുംബാഃ ശിലാശിതാഃ
 ആചാരയൻ ദിശഃ സർവാഃ സൂര്യസ്യേവാംശവസ് തദാ
 18 ബാണഭൃതേ തതസ് തസ്മിൻ സഞ്ചരണേ ച നഭസ്തലേ
 യഥാഭ്യാം ദദൃശേ രൂപം കാലാന്തകയമോപമം
 19 പരാക്രമം തു തം ദൃഷ്ട്വാ തവ സുനോർ മഹാരഥാഃ
 മൃത്യോർ ഉപാന്തികം പ്രാപ്തം മാദ്രീപുത്രൗ സു മേനിരേ
 20 തതഃ സേനാപതീ രാജൻ പാണ്ഡവസ്യ മഹാത്മനഃ
 പാർഷതഃ പ്രയയൗ തത്ര യത്ര രാജാ സുയോധനഃ
 21 മാദ്രീപുത്രൗ തതഃ ശൂരൗ വ്യതിക്രമ്യ മഹാരഥൗ
 ധൃഷ്ടദൃക്സ് തവ സുതം താഡയാം ആസ സായകൈഃ
 22 തം അവിധ്യദ് അമേയാത്മാ തവ പുത്രോ ിത്യമർഷണഃ
 പാഞ്ചാല്യം പഞ്ചവിംശത്യാ പ്രഹസ്യ പുരുഷർഷഭ
 23 തതഃ പുനർ അമേയാത്മാ പുത്രസ് തേ പൃഥിവീപതേ
 വിദ്ധ്യാ നനാദ പാഞ്ചാല്യം ഷഷ്ട്യാ പഞ്ചഭീർ ഏവ ച
 24 അഥാസ്യ സശരം ചാപം ഹസ്താവാപം ച മാരിഷ
 ക്ഷരപ്രേണ സുതീക്ഷ്ണന രാജാ ചിച്ഛേദ സംയുഗേ
 25 തദ് അപാസ്യ ധനുസ് ചിന്നം പാഞ്ചാല്യഃ ശക്ര കർശനഃ
 അന്യദ് ആദത്ത വേഗേന ധനുർ ഭാരസഹം നവം
 26 പ്രജ്വലന് ഇവ വേഗേന സംരംഭാദ് ഭധിരേക്ഷണഃ
 അശോഭത മഹേഷ്യാസോ ധൃഷ്ടദൃക്ഃ കൃതവ്രണഃ
 27 സ പഞ്ചദശ നാരാചാഞ് ശ്വസതഃ പന്നഗാൻ ഇവ
 ജീലാംസുർ ഭരതശ്രേഷ്ഠം ധൃഷ്ടദൃക്നോ വ്യവാസ്രജത്
 28 തേ വർമ ഹേമവിക്രതം ഭിത്താ രാജന്ഃ ശിലാശിതാഃ
 വിവിശൂർ വസുധാം വേഗാത് കങ്കബർഹിണ വാസസഃ
 29 സോ ിതിവിലോ മഹാരാജ പുത്രസ് തേ ിതിവ്യരാജത
 വസന്തേ പുഷ്പശബലഃ സപുഷ്പ ഇവ കിംശുകഃ
 30 സ ചിന്നവർമാ നാരാചൈഃ പ്രഹാറെർ ജർജരച്ഛവിഃ
 ധൃഷ്ടദൃക്സ്യ ഭല്ലേന ക്രുദ്ധസ് ചിച്ഛേദ കാർമുകം
 31 അഥൈനം ചിന്നധന്യാനം ത്വരമാണോ മഹീപതിഃ
 സായകൈർ ദശഭി രാജൻ ഭൂവോർ മധ്യേ സമാർദയത്
 32 തസ്യ തേ ിശോഭയൻ വക്ത്രം കർമാര പരിമാർജിതാഃ
 പ്രഹല്ലം ചമ്പകം യദദ് ഭൂമരാ മധു ലിപ്തവഃ

33 തദ് അപാസ്യ ധനുശ് ഛിന്നം ധൃഷ്ടദൃശ്ണോ മഹാമനാഃ
അന്യദ് ആദത്ത വേഗേന ധനുർ ഭല്ലാംഗ് ച ഷോഡശ
34 തതോ ദുര്യോധനസ്യാശ്യാൻ ഹത്യാ സൃതം ച പഞ്ചഭിഃ
ധനുശ് ചിച്ഛേദ ഭല്ലേന ജാതരൂപപരിഷ്കൃതം
35 രഥം സോപസ്തരം ഛത്രം ശക്തിം ഖഡ്ഗം ഗദാം ധ്വജം
ഭല്ലേശ് ചിച്ഛേദ നവഭിഃ പുത്രസ്യ തവ പാർഷതഃ
36 തപനീയാംഗദം ചിത്രം നാഗം മണിമയം ശൂഭം
ധ്വജം കുരുപതേശ് ഛിന്നം ദദൃശുഃ സർവപാർഥിവാഃ
37 ദുര്യോധനം തു വിരഥം ഛിന്നസർവായുധം രണേ
ഭ്രാതരഃ പര്യരക്ഷന്ത സോദര്യോ ഭരതർഷഭ
38 തം ആരോപ്യ രഥേ രാജൻ ദണ്ഡധാരോ ജനാധിപം
അപോവാഹം ച സംഭ്രാന്തോ ധൃഷ്ടദൃശ്ണസ്യ പശ്യതഃ
39 കർണസ് തു സാത്യകിം ജിത്വാ രാജഗൃദ്ധീ മഹാബലഃ
ഭ്രോണ ഹന്താരം ഉഗ്രേഷു സസാരാഭിമുഖം രണേ
40 തം പൃഷ്ടതോ ിഭ്യയാത് തൂർണം ശൈനേയോ വിതുദന്ത് ശരൈഃ
വാരണം ജാലനോപാന്തേ വിഷാണാഭ്യോ ഇവ ദ്വിപഃ
41 സ ഭാരത മഹാൻ ആസീദ് യോധാനാം സുമഹാത്മനാം
കർണ പാർഷതയോർ മധ്യേ ത്വദിയാനാം മഹാരണഃ
42 ന പാണ്ഡവാനാം നാസ്താകം യോധഃ കശ്ച് ചിത് പരാങ്മുഖഃ
പ്രത്യദൃശ്യത യത് കർണഃ പാണ്ഡാലാംസ് ത്വരിതോ യയൗ
43 തസ്മിൻ ക്ഷണേ നരശ്രേഷ്ഠ ഗജവാജിന രക്ഷയഃ
പ്രാദുരാസീദ് ഉഭയതോ രാജൻ മധ്യം ഗതേ ിഹനി
44 പാണ്ഡാലാംസ് തു മഹാരാജ ത്വരിതാ വിജിഗീഷവഃ
സർവതോ ിഭ്യദ്രവൻ കർണം പതത്രീണ ഇവ ദ്രുമം
45 തേഷാം ആധിരഥിഃ ക്രുദ്ധോ യതമാനാൻ മനസിനഃ
വിചിന്വന് ഷ്വവ ബാണാഗ്രൈഃ സമാസാദയദ് അഗ്രതഃ
46 വ്യാഘ്രകേതും സുശർമാണം ശങ്കം ചോഗ്രം ധനഞ്ജയം
ശൂക്ലം ച രോചമാനം ച സിംഹസേനം ച ദുർജയം
47 തേ വിരാ രഥവേഗേന പരിവവ്രൂർ നരോത്തരം
സൃജന്തം സായകാൻ ക്രുദ്ധം കർണം ആഹവശോഭിനം
48 യുധ്യമാനാംസ് തു താഞ് ശൂരാൻ മനുജേന്ദ്രഃ പ്രതാപവാൻ
അഷ്ടാഭിർ അഷ്ടൗ രാധേയോ നൃഹനൻ നിശിതൈഃ ശരൈഃ
49 അഥാപരാൻ മഹാരാജ സൃതപുത്രഃ പ്രതാപവാൻ

ജ്വലാന ബഹുസാഹസ്രാൻ യോധാൻ യുദ്ധവിശാരദഃ
 50 വിഷ്ണു ച വിഷ്ണുകർമാണം ദേവാപിം ഭദ്രം ഏവ ച
 ദണ്ഡം ച സമരേ രാജംഗ് ചിത്രം ചിത്രായുധം ഹരിം
 51 സിംഹകേതു രോചമാനം ശലഭം ച മഹാരഥം
 നിജ്ജ്വലാന സുസക്രമശ് ചേദീനാം ച മഹാരഥാൻ
 52 തേഷാം ആദദതഃ പ്രാണാൻ ആസീദ് ആധിരഥേർ വപുഃ
 ശോണിതാഭ്യക്ഷിതാംഗസ്യ തദ്രസ്യേവോർജിതം മഹത്
 53 തത്ര ഭാരത കർണേന മാതംഗാസ് താഡിതാഃ ശരൈഃ
 സർവതോ ിഭ്യദ്രവൻ ഭിതാഃ കർവന്തോ മഹദ് ആകലം
 54 നിപേതൂർ ഉർവ്യാം സമരേ കർണ സായകപീഡിതാഃ
 കർവന്തോ വിവിധാൻ നാദാൻ വജ്രന്തനാ ഇവാചലാഃ
 55 ഗജവാജിമനുഷ്ഠ്യശ് ച നിപതദ്ഭിഃ സമന്തതഃ
 രഥൈശ് ചാവഗന്തൈർ മാർഗേ പര്യസ്തീര്യത മേദിനീ
 56 നൈവ ഭീഷ്മോ ന ച ദ്രോണോ നാപ്യ് അന്യേ യുധി താവകാഃ
 ചക്രഃ സ്മ താദൃശം കർമ്മ യാദൃശം വൈ കൃതം രണേ
 57 സൂതപുത്രേണ നാശേഷ്യ രഥേഷ്യ ച ഹയേഷ്യ ച
 നരേഷ്യ ച നരവ്യാഘ്രേ കൃതം സ്മ കദനം മഹത്
 58 മൃഗമധ്യേ യഥാ സിംഹോ ദൃശ്യതേ നിർഭയശ് ചരൻ
 പാഞ്ചാലാനാം തഥാ മധ്യേ കർണോ ിചരദ് അഭിതവത്
 59 യഥാ മൃഗഗണാംസ് ത്രസ്താൻ സിംഹോ ദ്രാവയതേ ദിശഃ
 പാഞ്ചാലാനാം രഥപ്രാതാൻ കർണോ ദ്രാവയതേ തഥാ
 60 സിംഹാസ്യം ച യഥാ പ്രാപ്യ ന ജീവന്തി മൃഗാഃ ക്വ ചിത്
 തഥാ കർണം അനുപ്രാപ്യ ന ജീവന്തി മഹാരഥാഃ
 61 വൈശ്യാനരം യഥാ ദീപ്തം ദഹ്യന്തേ പ്രാപ്യ വൈ ജനാഃ
 കർണാഗ്നിനാ രണേ തദ്ദ്ദ് ദഗ്ധാ ഭാരത സൃഞ്ജയാഃ
 62 കർണേന ചേദിഷ്യ് ഏകേന പാഞ്ചാലേഷ്യ ച ഭാരത
 വിശ്രാവ്യ നാമ നിഹതാ ബഹവഃ ശൂര സംമതാഃ
 63 മമ ചാസീൻ മനുഷ്യേഭ്യഃ ദൃഷ്ട്വാ കർണസ്യ വിക്രമം
 നൈകോ ിപ്യ് ആധിരഥേർ ജീവൻ പാഞ്ചാലോ മോക്ഷ്യതേ യുധി
 64 പാഞ്ചാലാൻ വിധമൻ സംഖ്യേ സൂതപുത്രഃ പ്രതാപവാൻ
 അഭ്യധാവത സക്രമേധോ ധർമപുത്രം യുധിഷ്ഠിരം
 65 ധൃഷ്ടദൃസ്തശ് ച രാജാനം ദ്രൗപദേയാശ് ച മാരിഷ
 പരിവപ്രൂർ അമിത്രാപ്തം ശതശശ് ചാപരേ ജനാഃ

66 ശിഖണ്ഡീ സഹദേവശ് ച നകുലോ നാകുലിസ് തഥാ
ജനമേജയഃ ശിനേർ നപ്താ ബഹവശ് ച പ്രഭദ്രകാഃ
67 ഏതേ പുരോഗമാ ഭൂത്വാ ധൃഷ്ടദൃമ്നസ്യ സംയുഗേ
കർണം അസ്യന്തം ഇഷ്ടസ്തേർ വിചേരൂർ അമിതൗജസഃ
68 താസ്മ തത്രാധിരഥിഃ സംഖ്യേ ചേദിപാഞ്ചാലപാണ്ഡവാനു
ഏകോ ബഹുൻ അഭ്യപതദ് ഗരുന്മൻ പാനഗാൻ ഇവ
69 ഭീമസേനസ് തു സങ്കുലഃ കുരൂൻ മദ്രാൻ സകേകയാൻ
ഏകഃ സംഖ്യേ മഹേഷ്യാസോ യോധയൻ ബഹ്വ് അശോഭത
70 തത്ര മർമസു ഭീമേന നാരാചൈസ് താധിതാ ഗജാഃ
പ്രപതന്തോ ഹതാരോഹാഃ കമ്പയന്തി സ്മ മേദിനീം
71 വാജിനശ് ച ഹതാരോഹാഃ പത്തയശ് ച ഗതാസവഃ
ശേരതേ യുധി നിർഭിന്നാ വമന്തോ ഭധിരം ബഹു
72 സഹസ്രശശ് ച രഥിനഃ പതിതാഃ പതിതായുധാഃ
അക്ഷതാഃ സമദൃശ്യന്ത ഭീമാദ് ഭീതാ ഗതാസവഃ
73 രഥിഭിർ വാജിഭിഃ സൃതൈഃ പത്തിഭിശ് ച തഥാ ഗജൈഃ
ഭീമസേനശരച് ചിന്നൈർ ആസ്തീർണാ വസുധാഭവത്
74 തത് സ്തംഭിതം ഇവാതിഷ്ടദ് ഭീമസേനബലാർഭിതം
ദുര്യോധന ബലം രാജൻ നിരുത്സാഹം കൃതവ്രണം
75 നിശ്ശേഷം ഇമുലേ ദീനം ബഭൗ തസ്മിൻ മഹാരണേ
പ്രസന്നസലിലഃ കാലേ യഥാ സ്യാത് സാഗരോ നൃപ
76 മന്യുവീര്യബലോപേതം ബലാത് പര്യവരോപിതം
അഭവത് തവ പുത്രസ്യ തത് സൈന്യം ഇഷ്ടഭിസ് തദാ
ഭധിരൗഘപരിക്ലിന്നം ഭധിരാർദ്രം ബഭ്രവ ഹ
77 സുതപത്രോ രണേ ക്രുദ്ധഃ പാണ്ഡവാനാം അനീകിനീം
ഭീമസേനഃ കുരൂശ് ചാപി ദ്രാവയൻ ബഹ്വ് അശോഭത
78 വർതമാനേ തഥാ രൗദ്രേ സംഗ്രാമേ ദ്ഭിദ്ഭുതദർശനേ
നിഹത്യ പൃതനാ മധ്യേ സംശപ്തക ഗണാൻ ബഹുൻ
79 അർജുനോ ജയതാം ശ്രേഷ്ഠോ വാസുദേവം അഥാബ്രവീത്
പ്രഭസം ബലം ഏതദ് ധി യോത്സ്യമാനം ജനാർദന
80 ഏതേ ധാവന്തി സഗണാഃ സംശപ്തക മഹാരഥാഃ
അപാരയന്തോ മദ്ബാണാൻ സിംഹശബ്ദാൻ മൃഗാ ഇവ
81 ദീര്യതേ ച മഹത് സൈന്യം സൃജയാനാം മഹാരണേ
ഹസ്തികക്ഷ്യോ ഹ്യ് അസൗ കൃഷ്ണ കേതുഃ കർണസ്യ ധീമതഃ

ദൃശ്യതേ രാജസൈന്യസ്യ മധ്യേ വിചരതോ മുഹൂഃ
82 ന ച കർണം രണേ ശക്താ ജേതും അന്യേ മഹാരഥാഃ
ജാനീതേ ഹി ഭവാൻ കർണം വിദ്യവന്തം പരാക്രമേ
83 തത്ര യാഹി യതഃ കർണോ ദ്രാവയത്യ് ഏഷ നോ ബലം
84 വർജയിത്യാ രണേ യാഹി സുതപുത്രം മഹാരഥം
ശ്രമോ മാ ബാധതേ കൃഷ്ണ യഥാ വാ തവ രോചതേ
85 ഏതച്ഛൂത്യാ മഹാരാജ ഗോവിന്ദഃ പ്രഹസന് ഇവ
അബ്രവീദ് അർജുനം തുർണം കൗരവാഞ്ജഹി പാണ്ഡവ
86 തതസ് തവ മഹത് സൈന്യം ഗോവിന്ദ പ്രേരിതാ ഹയാഃ
ഹംസവർണാഃ പ്രവിവിശൂർ വഹന്തഃ കൃഷ്ണ പാണ്ഡവ
87 കേശവ പ്രഹിതൈർ അശ്വൈഃ ശ്വൈതഃ കാഞ്ചനഭൂഷണൈഃ
പ്രവിശദ്ഭിസ് തവ ബലം ചതുർദിശം അഭിദ്യത
88 തൗ വിദാര്യ മഹാസേനാ പ്രവിഷ്ടൗ കേശവാർജുനൗ
ക്രമൗ സംരംഭരക്താക്ഷൗ വ്യഭ്രാജേതാം മഹാദ്യുതി
89 യുദ്ധശൗണ്ഡൗ സമാഹൃതാവ് അരിഭിസ് തൗ രണാധരം
യജ്ജിർ വിധിനാഹൃതൗ മഖേ ദേവാദ് ഇവാശ്വിനൗ
90 ക്രമൗ തൗ തു നരവ്യാഘ്രൗ വേഗവന്തൗൽ ബഭ്രവതുഃ
തലശണ്ണേന രക്ഷിതൗ യഥാ നാഗൗ മഹാഹവേ
91 വിഗാഹൻ സ രഥാനീകം അശ്വസംഘാംശ് ച ഫൽഗുനഃ
വ്യചരത് പൃതനാ മധ്യേ പാശഹസ്ത ഇവാന്തകഃ
92 തം ദൃഷ്ട്വാ യുധി വിക്രാന്തം സേനായാം തവ ഭാരത
സംശപ്തക ഗണാൻ ഭൂയഃ പുത്രസ് തേ സമചോദയത്
93 തതോ രഥസഹസ്രേണ ദ്വിരദാനാം ത്രിഭിഃ ശരൈഃ
ചതുർദശസഹസ്രൈശ് ച തുരഗാണാം മഹാഹവേ
94 ദ്വാദ്യാം ശതസഹസ്രാദ്യാം പദാതീനാം ച ധന്വിനാം
ശൂരാണാം നാമ ലബ്ധാനാം വിദിതാനാം സമന്തതഃ
അദ്യവർത്ത തൗ വിരൗ ഛോദയന്തോ മഹാരഥാഃ
95 സ ഛോദ്യമാനഃ സമരേ ശരൈഃ പരബലാർദനഃ
ദർശയൻ രൗദ്രം ആത്മാനം പാശഹസ്ത ഇവാന്തകഃ
നിഘ്നൻ സംശപ്തകാൻ പാർഥഃ പ്രേക്ഷണീയതരോ ദ്ഭവത്
96 തതോ വിദ്യുത്പ്രഭൈർ ബാണൈഃ കാർതസ്യരവിഭൂഷിതൈഃ
നിരന്തരം ഇവാകാശം ആസീൻ നന്നൈഃ കിരീടിനാ
97 കിരീടിജ്ജനിർമുഖൈഃ സമ്പതദ്ഭിർ മഹാശരൈഃ

സമാച്ഛന്നം ബഭ്രൗ സർവം കാദ്രവേയൈർ ഇവ പ്രഭോ
 98 തകൃപുഖാൻ പ്രസന്നാഗ്രാഞ് ശരാൻ സംനതപർവണഃ
 അദർശയദ് അമേയാത്മാ ദിക്ഷ്യ സർവാസു പാണ്ഡവഃ
 99 ഹത്യാ ദശസഹസ്രാണി പാർഥിവാനാം മഹാരഥ
 സംശപ്തകാനാം കൗന്തേയഃ പ്രപക്ഷം ത്വരിതോ ിദ്യയാത്
 100 പ്രപക്ഷം സ സമാസാദ്യ പാർഥഃ കാംബോജരക്ഷിതം
 പ്രമഥഥ ബലാദ് ബാണൈർ ദാനവാൻ ഇവ വാസവഃ
 101 പ്രചിച്ഛേദാശു ഭൈല്ലഗ് ച ദിഷ്യാതാം ആതതായിനാം
 ശസ്ത്രപാണീംസ് തഥാ ബാഹുസ് തഥാപി ച ശിരാംസ്യ് ഉത
 102 അംഗാംഗാവയവൈശ് ഛിന്നൈർ വ്യായുധാസ് തേ ിപതൻ ക്ഷിതൗ
 വിഷ്വഗ് വാതാഭിസംഭോഗാ ബഹുശാഖാ ഇവ ദ്രുമാഃ
 103 ഹസ്ത്യശ്വരഥപത്തീനാം വ്രാതാൻ നിഘ്നന്തം അർജുനം
 സുദക്ഷിണാദ് അവരജഃ ശരവൃഷ്ട്യാഭ്യവീവൃഷത്
 104 അസ്യോസ്യതോ ിർധചന്ദ്രാഭ്യാം സ ബാഹു പരിഘോപമൗ
 പൂർണചന്ദ്രാഭവക്ത്രം ച ക്ഷുരേണാഭ്യഹനച് ഛിരഃ
 105 സ പപാത തതോ വാഹാത് സ്വലോഹിത പരിസ്രവഃ
 മനഃശിലാ ഗിരേഃ ശൃംഗം വജ്രേണേവാവദാരിതം
 106 സുദക്ഷിണാദ് അവരജം കാംബോജം ദദശൂർ ഹതം
 പ്രാശൃം കമലപത്രാക്ഷം അത്യർഥം പ്രിയദർശനം
 കാഞ്ചനസ്മാദസങ്കാശം ഭിന്നം ഹേമഗിരിം യഥാ
 107 തതോ ിഭവത് പുനർ യുദ്ധം ഘോരം അദ്ഭുതദർശനം
 നാനാവസ്ഥാശ് ച യോധാനാം ബഭ്രൂവുസ് തത്ര യുധൃതാം
 108 ഏതേഷ് ആവർജിതൈർ അശൈഃ കാംബോജൈർ യവനൈഃ ശക്തൈഃ
 ശോണിതാക്തൈസ് തദാ രക്തം സർവം ആസീദ് വിശാം പതേ
 109 രണമെ രഥാശ്വസൃതൈശ് ച ഹതാരോഹൈശ് ച വാജിഭിഃ
 ദ്വിരദൈശ് ച ഹതാരോഹൈർ മഹാമാത്രൈർ ഹതദ്വിപൈഃ
 അന്യോന്യേന മഹാരാജ കൃതോ ഘോരോ ജനക്ഷയഃ
 110 തസ്മിൻ പ്രപക്ഷേ പക്ഷേ ച വധ്യമാനേ മഹാത്മനാ
 അർജുനം ജയതാം ശ്രേഷ്ഠം ത്വരിതോ ദ്രുണിർ ആയയൗ
 111 വിധുന്വാനോ മഹച് ചാപം കാർതസ്വരവിഭ്രുഷിതം
 ആദദാനഃ ശരാൻ ഘോരാൻ സ്വാ രശ്മിൻ ഇവ ഭാസ്കരഃ
 112 തൈഃ പതദ്ഭിർ മഹാരാജ ദ്രുണിമുക്തൈഃ സമന്തതഃ
 സഞ്ചരാദിതൗ രഥസഥൗ താവ് ഉഭൗ കൃഷ്ണ ധനഞ്ജയൗ

113 തതഃ ശരശതൈസ് തീക്ഷ്ണൈർ ഭാരദ്വാജഃ പ്രതാവപാൻ
 നിശ്ശേഷൗ താവ് ഉഭൗ ചക്രേ യുദ്ധേ മാധവ പാണ്ഡവൗ
 114 ഹാഹാകൃതം അഭ്രൂത് സർവം ജംഗമം സ്ഥാവരം തഥാ
 ചരാചരസ്യ ഗോപ്താരൗ ദൃഷ്ട്യാ സഞ്ചരാദിതൗ ശരൈഃ
 115 സീദ്ധചാരണസംഘാഗ് ച സമ്പേതൂർ വൈ സമന്തതഃ
 ചിന്തയന്തോ ഭവേദ് അദ്യ ലോകാനാം സ്വസ്ത് അപിത്യ് അഹ
 116 ന മയാ താദൃശോ രാജൻ ദൃഷ്ടപൂർവഃ പരാക്രമഃ
 സഞ്ജജേണ യാദൃശോ ദ്രൗണേഃ കൃഷ്ണൗ സഞ്ചരാദയിഷ്യതഃ
 117 ദ്രൗണേസ് തു ധനുഷഃ ശബ്ദം അഹിതത്രാസനം രണേ
 അശ്രൗഷം ബഹുശോ രാജൻ സിംഹസ്യ നദതോ യഥാ
 118 ജ്യാ ചാസ്യ ചരതോ യുദ്ധേ സവ്യദക്ഷിണം അസ്യതഃ
 വിദ്യുദ് അംബുദമധ്യസ്ഥാ ഭ്രാജമാനേവ സാഭവത്
 119 സ തഥാ ക്ഷിപ്രകാരി ച ദൃഢഹസ്തഗ് ച പാണ്ഡവഃ
 സംമോഹം പരമം ഗത്യാ പ്രൈക്ഷത ദ്രോണജം തതഃ
 120 സ വിക്രമം ഹൃതം മേനേ ആത്മാനഃ സുമഹാത്മനാ
 തഥാസ്യ സമരേ രാജൻ വപുർ ആസീത് സുദുർദ്ദശം
 121 ദ്രൗണിപാണ്ഡവയോർ ഏവം വതമാനേ മഹാരണേ
 വർധമാനേ ച രാജേന്ദ്ര ദ്രോണപുത്രേ മഹാബലേ
 ഹീയമാനേ ച കൗന്തേയേ കൃഷ്ണം രോഷഃ സമദ്യയാത്
 122 സരോഷാൻ നിഃശ്വസൻ രാജൻ നിർദഹന് ഇവ ചക്ഷുഷാ
 ദ്രൗണിം ഹ്യ അപശ്യത് സംഗ്രാമേ ഫൽഗുനം ച മുഹൂർ മുഹൂഃ
 123 തതഃ ക്രുദ്ധോ fബ്രവീത് കൃഷ്ണഃ പാർഥം സപ്രണയം തദാ
 അത്യദ്ഭുതം ഇദം പാർഥ തവ പശ്യാമി സംയുഗേ
 അതിശേതേ ഹി യത്ര ത്വാ ദ്രോണപുത്രോ fദ്യ ഭാരത
 124 കച് ചിത് തേ ഗാണധീവം ഹസ്തേ രഥേ തിഷ്ടസി ചാർജുന
 കച് ചിത് കശലിനൗ ബാഹു കച് ചിദ് വീര്യം തദ് ഏവ തേ
 125 ഏവം ഉക്തസ് തു കൃഷ്ണേന ക്ഷിപ്താ ഭല്ലാഗ് ചതുർദശ
 ത്വരമാണസ് ത്വരാ കാലേ ദ്രൗണേർ ധനുർ അമാച്ഛിനത്
 ധ്വജം ഛത്രം പതാകാം ച രഥാം ശക്തിം ഗദാം തഥാ
 126 ജതു ദേശേ ച സുദ്ദശം വത്സദന്തൈർ അതാഡയത്
 സ പൂർച്ഛാം പരമാം ഗത്യാ ധ്വജയഷ്ടിം സമാശ്രിതഃ
 127 തം വിസഞ്ജ്ഞം മഹാരാജ കിരീടിയപീഡിതം
 അപോവാഹ രണാത് സൂതോ രക്ഷമാണോ ധനഞ്ജയാത്

128 ഏതസ്തിന് ഏവ കാലേ തു വിജയഃ ശത്രുതാപനഃ
 ന്യവധീത് താവകം സൈന്യം ശതശോ ിഥ സഹസ്രശഃ
 പശ്യതസ് തവ പുത്രസ്യ തസ്യ വീരസ്യ ഭാരത

129 ഏവം ഏഷ ക്ഷയോ വൃത്തസ് താവകാനാം പരൈഃ സഹ
 ക്രൂരോ വിശസനോ ഘോരോ രാജൻ ദുർമന്ത്രിതേ തവ

130 സംശപ്തകാംശ് ച കൗന്തേയഃ കുരൂംശ് ചാപി വൃകോദരഃ
 വസുഷേണം ച പാണ്ഡാലഃ കൃത്യേന വ്യധമദ് രണേ

അധ്യായം 41

1 [സ്]

തരമാണഃ പുനഃ കൃഷ്ണഃ പാർഥം അഭ്യവദച്ഛരണൈഃ
 പശ്യ കൗരവ്യ രാജാനം അപയാതാംഗ് ച പാണ്ഡവാനു
 2 കർണം പശ്യ മഹാരംഗേ ജലന്തം ഇവ പാവകം
 അസൗ ഭീമോ മഹേഷ്യാസഃ സംനിവൃത്തോ രണം പ്രതി
 3 തം ഏതേ ിനു നിവർത്തന്തേ യുഷ്ടദൃക്പുരോഗമഃ
 പാണ്ഡലാനാം സൃജന്യാനാം പാണ്ഡവാനാം ച യൻ മുഖം
 നിവൃത്തൈഗ് ച തഥാ പാർഥൈർ ഭഗം ശരൗബലം മഹത്
 4 കൗരവാനു ദ്രവതോ ഹ്യ ഏഷ കർണോ ധാരയതേ ിർജ്ജുന
 അന്തകപ്രതിമോ വേഗേ ശക്രതുല്യപരാക്രമഃ
 5 അസൗ ഗച്ഛതി കൗരവ്യ ദ്രൗണിർ അസ്ത്രഭൃതാം വരഃ
 തം ഏഷ പ്രഭൃതഃ സംഖ്യേ യുഷ്ടദൃക്ലോ മഹാരഥഃ
 6 സർവം വ്യാചഷ്ട ദുർധർഷോ വാസുദേവഃ കിരിടിനേ
 തതോ രാജൻ പ്രാദുരാസീൻ മഹാഘോരോ മഹാരണഃ
 7 സിംഹനാദ രവാഗ് ചാത്ര പ്രാദുരാസൻ സമാഗമേ
 ഉഭയോഃ സേനയോ രാജൻ മൃത്യം കൃത്യാ നിവർത്തനം

അധ്യായം 42

1 [സ്]

തതഃ പുനഃ സമാജഗ്മുർ അഭീതാഃ കരുസ്യഞ്ജയാഃ
 യുധിഷ്ഠിര മുഖാഃ പാർഥാ വൈകർതന മുഖാ വയം
 2 തതഃ പ്രവവൃതേ ഭീമഃ സംഗ്രാമോ ലോമഹർഷണഃ
 കർണസ്യ പാണ്ഡവാനാം ച യമ രാഷ്ട്രവിവർധനഃ
 3 തസ്മിൻ പ്രവൃത്തേ സംഗ്രാമേ തുമുലേ ശോണിതോദകേ
 സംശപ്തകേഷു ശുരേഷു കിം ചിച്ഛിച്ഛേഷു ഭാരത
 4 യുഷ്ടദൃഗ്ലോ മഹാരാജ സഹിതഃ സർവരാജഭിഃ
 കർണം ഏവാഭിദ്രാവ പാണ്ഡവാശ് ച മഹാരഥാഃ
 5 ആശ്ചമാനാംസ് താൻ സംഖ്യേ പ്രഹൃഷ്ടാൻ വിജയൈഷിണഃ
 ദധാദൈകോ രണേ കർണോ ജലൗഘാൻ ഇവ പർവതഃ
 6 തം ആസാദ്യ തു തേ കർണം വ്യശീര്യന്ത മഹാരഥഃ
 യഥാചലം സമാസാദ്യ ജലൗഘാഃ സർവതോദിശം
 തയോർ ആസീൻ മഹാരാജ സംഗ്രാമോ ലോമഹർഷണഃ
 7 യുഷ്ടദൃഗ്ലസ് തു രാധേയം ശരേണ നതപർവണാ
 താഡയാം ആസ സക്രഃഖസ് തിഷ്ട തിഷ്ടേതി ചാബ്രവിത്
 8 വിജയം തു ധനുഃശ്രേഷ്ഠം വിധുന്വാനോ മഹാരഥഃ
 പാർഷതസ്യ ധനുശ് ചിത്ത്വാ ശരാൻ ആശീവിഷോപമാൻ
 താഡയാം ആസ സക്രഃഖഃ പാർഷതം നവഭിഃ ശരൈഃ
 9 തേ വർമ ഹേമവികൃതം ഭിത്ത്വാ തസ്യ മഹാരഥനഃ
 ശോണിതാക്താ വ്യരാജന്ത ശക്ര ഗോപാ ഇവാന്ഘ്ര
 10 തദ് അപാസ്യ ധനുശ് ചിന്നം യുഷ്ടദൃഗ്ലോ മഹാരഥഃ
 അന്യദ് ധനുർ ഉപാദായ ശരാംശ് ചാശീവിഷോപമാൻ
 കർണം വിവ്യാധ സപ്തത്യാ ശരൈഃ സംനതപർവഭിഃ
 11 തഥൈവ രാജൻ കർണോ ിപി പാർഷതം ശത്രുതാപനം
 ദ്രോണ ശത്രും മഹേഷ്യാസോ വിവ്യാധ നിശിന്തൈഃ ശരൈഃ
 12 തസ്യ കർണോ മഹാരാജ ശരം കനകദ്രുഷണം
 പ്രേഷയാം ആസ സക്രഃഖോ മൃത്യുദന്ധം ഇവാപരം
 13 തം ആപതന്തം സഹസാ ഘോരരൂപം വിശാം പതേ
 ചിച്ഛേദ സപ്തധാ രാജഞ് ശൈനേയഃ കൃതഹസ്തവത്
 14 ദൃഷ്ട്വാ വിനിഹിതം ബാണം ശരൈഃ കർണോ വിശാം പതേ
 സാത്യകിം ശരവർഷേണ സമന്താത് പര്യവാരയത്

15 വിവ്യായ ചൈനം സമരേ നാരാചൈസ് തത്ര സപ്തഭിഃ
 തം പ്രത്യവിധ്യച്ഛൈരനേയഃ ശരൈർ ഹേമവിഭ്രഷിതൈഃ
 16 തതോ യുദ്ധം അതീവാസീച്ഛക്ഷുഃ ശ്രോത്രഭയാവഹം
 രാജൻ ഘോരം ച ചിത്രം ച പ്രേക്ഷണീയം സമന്തഃ
 17 സർവേഷാം തത്ര ഭൂതാനാം ലോമ ഹർഷോ വ്യജായത
 തദ് ദൃഷ്ട്വാ സമരേ കർമ്മ കർണ ശൈനേയയോർ നൃപ
 18 ഏതസ്മിൻ അന്തരേ ദ്രൗണിർ അഭ്യയാത് സുമഹാബലം
 പാർഷതം ശത്രുദമനം ശത്രുവീര്യാസു നാശനം
 19 അഭ്യഭാഷത സപ്രഭുധോ ദ്രൗണിർ ദൂരേ ധനഞ്ജയേ
 തിഷ്ട തിഷ്യാദ്യ ബ്രഹ്മഹ്ല ന മേ ജീവൻ വിമോക്ഷ്യസേ
 20 ഇത്യ് ഉക്ത്വാ സുഭൃശം വീരഃ ശീഘ്രക്രൻ നിശിതൈഃ ശരൈഃ
 പാർഷതം ഛാദയാം ആസ ഘോരരൂപൈഃ സുതേജനൈഃ
 യതമാനം പരം ശക്ത്യാ യതമാനോ മഹാരഥഃ
 21 യഥാ ഹി സമരേ ദ്രൗണിഃ പാർഷതം വീക്ഷ്യ മാരിഷ
 തഥാ ദ്രൗണിം രണേ ദൃഷ്ട്വാ പാർഷതഃ പരവീരഹാ
 നാതിഹൃഷ്ടമനാ ഭൂത്വാ മന്യതേ മൃത്യും ആത്മനഃ
 22 ദ്രൗണിസ് തു ദൃഷ്ട്വാ രാജേന്ദ്ര ധൃഷ്ടദൃക്തം രണേ സ്ഥിതം
 ക്രോധേന നിഃശ്വസൻ വീരഃ പാർഷതം സമുപാദ്രവത്
 താവ് അന്യോന്യം തു ദൃശ്വൈവ സംരംഭം ജഗതഃ പരം
 23 അഥാബ്രവീൻ മഹാരാജ ദ്രോണപുത്രഃ പ്രതാപവാൻ
 ധൃഷ്ടദൃക്തം സമീപസ്ഥം ത്വരമാണോ വിശാം പതേ
 പാഞ്ചാലാപസദാദ്യ ത്യാം പ്രേഷയിഷ്യാമി മൃത്യവേ
 24 പാപം ഹി യത് ത്വയാ കർമ്മ ഘ്ലതാ ദ്രോണം പുരാ കൃതം
 അദ്യ ത്യാ പത്സ്യതേ തദ് വൈ യഥാ ഹ്യ് അകശലം തഥാ
 25 അരക്ഷ്യമാണഃ പാർഥേന യദി തിഷ്ടസി സംയുഗേ
 നാപക്രമസി വാ മൃഡേ സത്യം ഏതദ് ബ്രവീമി തേ
 26 ഏവം ഉക്തഃ പ്രത്യവാച ധൃഷ്ടദൃക്തഃ പ്രതാപവാൻ
 പ്രതിവാക്യം സ ഏവാസിർ മാമകോ ദാസ്യതേ തവ
 യേനൈവ തേ പിതൂർ ദത്തം യതമാനസ്യ സംയുഗേ
 27 യദി താവൻ മയാ ദ്രോണോ നിഹതോ ബ്രാഹ്മണ ബ്രവഃ
 ത്യാം ഇദാനീം കഥം യുദ്ധേ ന ഹനിഷ്യാമി വിക്രമാത്
 28 ഏവം ഉക്ത്വാ മഹാരാജ സേനാപതിർ അമർഷണഃ
 നിശിതേനാഥ ബാണേന ദ്രൗണിം വിവ്യായ പാർഷതം

29 തതോ ദ്രോണിഃ സുസക്രമഃ ശരൈഃ സംനതപർവഭിഃ
 പ്രാച്ഛാദയദ് ദിശോ രാജൻ യുഷ്ടദൃക്സ്യ സംയുഗേ
 30 നൈവാന്തരീക്ഷം ന ദിശോ നൈവ യോധാഃ സമന്തതഃ
 ദൃശ്യന്തേ വൈ മഹാരാജ ശരൈശ് ചരണാഃ സഹസ്രശഃ
 31 തഥൈവ പാർഷതോ രാജൻ ദ്രൗണിം ആഹവശോഭിനം
 ശരൈഃ സഞ്ചമാദയാം ആസ സൂതപുത്രസ്യ പശ്യതഃ
 32 രാധേയോ ഫപി മഹാരാജ പാഞ്ചാലാൻ സഹ പാണ്ഡവൈഃ
 ദ്രൗപദേയാൻ യുധാമന്യും സാത്യകിം ച മഹാരഥം
 ഏകഃ സ വാരയാം ആസ പ്രേക്ഷണീയഃ സമന്തതഃ
 33 യുഷ്ടദൃക്നോ ഫപി സമരേ ദ്രൗണേശ് ചിച്ഛേദ കാർമുകം
 തദ് അപാസ്യ ധനുശ് ചരിനം അന്യദ് ആദത്ത കാർമുകം
 വേഗവത് സമരേ ഘോരം ശരാംശ് ചാശീവിഷോപമാൻ
 34 സ പാർഷതസ്യ രാജേന്ദ്ര ധനുഃ ശക്തിം ഗദാം ധ്വജം
 ഹയാൻ സൂതം രഥം ചൈവ നിമേഷാദ് വ്യധമച് ഛരൈഃ
 35 സ ചരിനധന്വാ വിരഥോ ഹതാശ്ചോ ഹതസാരഥിഃ
 ഖഡ്ഗം ആദത്ത വിപുലം ശതചന്ദ്രം ച ഭാനമത്
 36 ദ്രൗണിസ് തദ് അപി രാജേന്ദ്ര ഭല്ലൈഃ ക്ഷിപ്രം മഹാരഥഃ
 ചിച്ഛേദ സമരേ വീരഃ ക്ഷിപ്രഹസ്തോ ദൃശായുധഃ
 രഥാദ് അനവരൂഢസ്യ തദ് അദ്ഭുതം ഇവാഭവത്
 37 യുഷ്ടദൃക്നം തു വിരഥം ഹതാശ്ചം ചരിനകാർമുകം
 ശരൈശ് ച ബഹുധാ വിധം അസ്തൈശ് ച ശകലീകൃതം
 നാതരദ് ഭരതശ്രേഷ്ഠ യതമാനോ മഹാരഥഃ
 38 തസ്യാന്തം ഇഷ്ടഭി രാജൻ യദാ ദ്രൗണിർ ന ജമീവാൻ
 അഥ ത്യക്ത്വാ ധനുർ വീരഃ പാർഷതം ത്വരിതോ ഫന്യാത്
 39 ആസിദ് ആദ്രവതോ രാജൻ വേഗസ് തസ്യ മഹാത്മനഃ
 ഗരുഡസ്യേവ പതതോ ജീഘ്രക്ഷോഃ പന്നഗോത്തമം
 40 ഏതസ്മിന് ഏവ കാലേ തു മാധവോ ഫർജ്ജനം അബ്രവീത്
 പശ്യ പാർഥ യഥാ ദ്രൗണിഃ പാർഷതസ്യ വധം പ്രതി
 യതം കരോതി വിപുലം ഹന്യാച് ചൈനം അസംശയം
 41 തം മോചയ മഹാബാഹോ പാർഷതം ശത്രുതാപനം
 ദ്രൗണേർ ആസ്യം അനുപ്രാപ്തം മൃത്യോർ ആസ്യ ഗതം യഥാ
 42 ഏവം ഉക്ത്വാ മഹാരാജ വാസുദേവഃ പ്രതാപവാൻ
 പ്രൈഷയത് തത്ര തുരഗാൻ യത്ര ദ്രൗണിർ വ്യവസ്ഥിതഃ

43 തേ ഹയാശ് ചദ്രസങ്കാശാഃ കേശവേന പ്രചോദിതാഃ
 പിബന്ത ഇവ തദ് വ്യോമ ജഗുർ ദ്രൗണി രഥം പ്രഥി
 44 ദൃഷ്ട്യായാന്തൗ മഹാവിദ്യാവ് ഉഭൗ കൃഷ്ണ ധനഞ്ജയൗ
 ധൃഷ്ടദൃഗ്ല വധേ രാജംശ് ചക്രേ യതനം മഹാബലഃ
 45 വികൃഷ്ടമാണം ദൃഷ്ട്യാവ ധൃഷ്ടദൃഗ്ലം ജനേശ്വര
 ശരാംശ് ചിക്ഷേപ വൈ പാർഥോ ദ്രൗണിം പ്രതി മഹാബലഃ
 46 തേ ശരാ ഹേമവികൃതാ ഗാണധീവപ്രേഷിതാ ഭൃശം
 ദ്രൗണിം ആസാദ്യ വിവിശുർ വൽമീകം ഇവ പന്നഗാഃ
 47 സ വിദ്ധസ് തൈഃ ശരൈർ ഘോരൈർ ദ്രോണപുത്രഃ പ്രതാപവാൻ
 രഥം ആരുരുഹേ വീരോ ധനഞ്ജയ ശരാർദിതഃ
 പ്രഗൃഹ്യ ച ധനഃശ്രേഷ്ഠം പാർഥം വിവ്യാധ സായകൈഃ
 48 ഏതസ്മിന് അന്തരേ വീരഃ സഹദേവോ ജനാധിപ
 അപോവാഹ രഥേനാജൗ പാർഷ്വതം ശത്രുതാപനം
 49 അർജുനോ ിപി മഹാരാജ ദ്രൗണിം വിവ്യാധ പത്രിഭിഃ
 തം ദ്രോണപുത്രഃ സങ്ക്രദ്ധോ ബാഹോർ ഉരസി ചാർദയത്
 50 ക്രോധിതസ് തു രണേ പാർഥോ നാരാചം കാലസംമിതം
 ദ്രോണപുത്രായ ചിക്ഷേപ കാലദണ്ഡം ഇവാപരം
 സ ബ്രാഹ്മണസ്യാംസ ദേശേ കാലദണ്ഡം ഇവാപരം
 51 സ വിഹൃലോ മഹാരാജ ശരവേശേന സംയുഗ്ഠേ
 നിഷസാദ രഥോപസ്ഥേ വ്യാക്ഷിപദ് വിജയം ധനഃ
 52 അർജുനം സമരേ ക്രുദ്ധഃ പ്രേക്ഷമാണോ മുഹൂർ മുഹൂഃ
 ദൈവരഥം ചാപി പാർഥേന കാമയാനോ മഹാരണേ
 53 തം തു ഹിത്യാ ഹതം വീരം സാരഥിഃ ശത്രുകർശനം
 അപോവാഹ രഥേനാജൗ ത്വരമാണോ രണാജിരാത്
 54 അഥോത്ക്രഷ്ടം മഹാ രാജപാഞ്ചാലൈർ ജിതകാശിഭിഃ
 മോക്ഷിതം പാർഷ്വതം ദൃഷ്ട്യാ ദ്രോണപുത്രം ച പീഡിതം
 55 വാദിത്രാണി ച ദിവ്യാനി പ്രാവാദ്യന്ത സഹസ്രശഃ
 സിംഹനാദശ് ച സഞ്ജജ്ഞേ ദൃഷ്ട്യാ ഘോരം മഹാദ്ഭുതം
 56 ഏവം കൃത്യാബ്രവീത് പാർഥോ വാസുദേവം ധനഞ്ജയഃ
 യാഹി സംശസ്തകാൻ കൃഷ്ണ കാര്യം ഏതത് പരം മമ
 57 തതഃ പ്രയാതോ ദാശാർഹഃ ശ്രുത്യാ പാണ്ഡവ ഭാഷിതം
 രഥേനാതിപതാകേന മനോമാരുതരംഹസാ

അധ്യായം 43

1 [സ്]

ഏതസ്മിൻ അന്തരേ കൃഷ്ണഃ പാർഥം വചനം അബ്രവീത്
 ദർശയൻ ഇവ കൗന്തേയം ധർമരാജം യുധിഷ്ഠിരം
 2 ഏഷ പാണ്ഡവ തേ ദ്രാതാ ധാർതരാഷ്ട്രേർ മഹാബലൈഃ
 ജീലാംസുഭിർ മഹേഷ്യാസൈർ ദ്രുതം പാർഥാനസര്യതേ
 3 തഥാനയാന്തി സംരണ്ണാഃ പാഞ്ചാലാ യുദ്ധദുർമദാഃ
 യുധിഷ്ഠിരം മഹാത്മാനം പരീപ്സന്തോ മഹാജവാഃ
 4 ഏഷ ദുര്യോധനഃ പാർഥരഥാനീകേന ദംശിതഃ
 രാജാ സർവസ്യ ലോകസ്യ രാജാനം അനുധാവതി
 5 ജീലാംസുഃ പുരുഷവ്യാഘ്രം ദ്രാതൃഭിഃ സഹിതോ ബലീ
 ആശീവിഷാ സമസ്തർശൈഃ സർവയുദ്ധവിശാരദൈഃ
 6 ഏതേ ജീഘ്രക്ഷവോ യാന്തി ദ്വിപാശ്വരഥപന്തയഃ
 യുധിഷ്ഠിരം ധാർതരാഷ്ട്രാ രത്നോത്തമം ഇവാർഥിനഃ
 7 പശ്യ സാത്വത ഭീമാഭ്യാം നിരുദ്ധാധിഷ്ഠിതഃ പ്രഭുഃ
 ജീഹിർഷവോ ിമൃതം ദൈത്യഃ ശക്രാഗ്നിഭ്യാം ഇവാവശാഃ
 8 ഏതേ ബഹുത്വാത് ത്വരിതഃ പുനർ ശ്ലുന്തി പാണ്ഡവം
 സമുദ്രം ഇവ വാര്യോഽലഃ പ്രാവൃട്കാലേ മഹാരഥഃ
 9 നദന്തഃ സിംഹനാദാംശ് ച ധമന്തശ് ചാപി വാരിജാൻ
 ബലവന്തോ മഹേഷ്യാസാ വിധുന്വന്തോ ധന്തംഷി ച
 10 മൃത്യോർ മുഖഗതം മന്യേ കന്തീപുത്രം യുധിഷ്ട്ഷ്ഠിരം
 ഹൃതം അഗൗ ച ഭദ്രം തേ ദുര്യോധന വശംഗതം
 11 യഥാ യുക്തം അനീകം ഹി ധാർതരാഷ്ട്രസ്യ പാണ്ഡവ
 നാസ്യ ശക്ത്രോ ിപി മുച്യേത സമ്പ്രാപ്തോ ബാണഗോച്ഛരം
 12 ദുര്യോധനസ്യ ശൂരസ്യ ദ്രൗണേഃ ശാരദൃതസ്യ ച
 കർണസ്യ ചേഷു വേഗോ വൈ പർവതാൻ അപി ദാരയേത്
 13 ദുര്യോധനസ്യ ശൂരസ്യ ശരൗഘാഞ് ശീഘ്രം അസ്യതഃ
 സങ്കുലസ്യന്തകന്യേവ കോ വേഗം സംസഹേദ് രണേ
 14 കർണേന ച കൃതോ രാജാ വിമുഖഃ ശത്രുതാപനഃ
 ബലവാൻ ലഘു തസ്തശ് ച കൃതീ യുദ്ധവിശാരദഃ
 15 രാധേയഃ പാണ്ഡവശ്രേഷ്ഠം ശക്തഃ പീഡയിതും രണേ
 സഹിതോ ധൃതരാഷ്ട്രസ്യ പുത്രൈഃ ശൂരോ മഹാത്മഭിഃ
 16 തസ്യൈവം യുധ്യമാനസ്യ സംഗ്രാമേ സംയതാത്മനഃ

അന്വൈർ അപി ച പാർഥസ്യ ഹൃതം വർമ്മ മഹാരഥൈഃ
 17 ഉപവാസക്രമോ രാജാ ഭൃശം ഭരതസത്തമ
 ബ്രാഹ്മേ ബലേ സ്ഥിതോ ഹ്യ് ഏഷ ന ക്ഷത്രേ ിതിബലേ വിഭോ
 18 ന ജീവതി മഹാരാജോ മന്യേ പാർഥ യുധിഷ്ഠിരഃ
 യദ് ഭീമസേനഃ സഹതേ സിംഹനാദം അമർഷണഃ
 19 നർദതാം ധാർതരാഷ്ട്രാണാം പുനഃ പുനർ അരിന്ദമ
 ധമതാം ച മഹാശംഖാൻ സംഗ്രാമേ ജിതകർശിനാം
 20 യുധിഷ്ഠിരം പാണ്ഡവേയം ഹതേതി ഭരതർഷഭ
 സഞ്ചോദയത്യ് അസൗ കർണോ ധാർതരാഷ്ട്രാൻ മഹാബലാൻ
 21 സ്തൂണാകർണേന്ദു ജാലേന പാർഥ പാശൂപതേന ച
 പ്രച്ഛാദയന്തോ രാജാനം അനുയാന്തി മഹാരഥാഃ
 ആതുരോ മേ മതോ രാജാ സംനിഷേവ്യുൾ ച ഭാരത
 22 യഥൈനം അനുവർതന്തേ പാണ്ഡാലാഃ സഹ പാണ്ഡവൈഃ
 ത്വരമാണാസ് ത്വരാ കാലേ സർവശസ്ത്രഭൃതാം വരാഃ
 മജ്ജന്തം ഇവ പാതാലേ ബലിനോ ിപ്യ് ഉജ്ജീഹീർഷവഃ
 23 ന കേതുർ ദൃശ്യതേ രാജ്ഞഃ കർണേന നിഹതഃ ശരൈഃ
 പശ്യതോർ യമയോഃ പാർഥ സാത്യകേശ് ച ശിഖണ്ഡിനഃ
 24 യുഷ്ടദൃക്സ്യ ഭീമസ്യ ശതാനീകസ്യ വാ വിഭോ
 പാണ്ഡാലാനാം ച സർവേഷാം ചേദിനാം ചൈവ ഭാരത
 25 ഏഷ കർണോ രണേ പാർഥ പാണ്ഡവാനാം അനീകിനീം
 ശരൈർ വിധ്വംസയതി വൈ നലിനീം ഇവ കണ്ഠരഃ
 26 ഏതേ ദ്രവന്തി രഥിനസ് ത്വദീയാഃ പാണ്ഡുനന്ദന
 പശ്യ പശ്യ യഥാ പാർഥ ഗച്ഛന്ത്യ് ഏതേ മഹാരഥാഃ
 27 ഏതേ ഭാരത മാതംഗാഃ കർണേനാഭിഹതാ രണേ
 ആർതനാദാൻ വികർവാണാ വിദ്രവന്തി ദിശോ ദശ
 28 രഥാനാം ദ്രവതാം വൃന്ദം പശ്യ പാർഥ സമന്തതഃ
 ദ്രാവ്യമാണം രണേ ചൈവ കർണേനാമിത്ര കർശിനാ
 29 ഹസ്തികക്ഷ്യം രണേ പശ്യ ചരന്തീം തത്ര തത്ര ഹ
 രഥസഥം സുതപത്രസ്യ കേതുഃ കേതുമതാം വര
 30 അസൗ ധാവതി രാധേയോ ഭീമസേനരഥം പ്രതി
 കിരഞ് ശരശതാനീവ വിനിഘ്നംസ് തവ വാഹിനീം
 31 ഏതാൻ പശ്യ ച പാണ്ഡാലാൻ ദ്രാവ്യമാണാൻ മഹാത്മനാ
 ശക്രേണേവ യഥാ ദൈത്യാൻ ഹന്യമാനാൻ മഹാഹവേ

32 ഏഷ കർണോ രണേ ജിത്വാ പാണ്ഡുസൃജഞ്ചയാൻ
ദിശോ വിപ്രേക്ഷതേ സർവാസ് ത്വദർഥം ഇതി മേ മതിഃ
33 പശ്യ പാർഥധനുഃശ്രേഷ്ഠം വികർഷൻ സാധു ശോഭതേ
ശത്രുൺ ജിത്വാ യഥാ ശക്രോ ദേവസംഘഃ സമാവൃതഃ
34 ഏതേ നദന്തി കൗരവ്യാ ദൃഷ്ട്വാ കർണസ്യ വിക്രമം
ത്രാസയന്തോ രണേ പാർഥാൻ സൃജയാംഗ് ച സഹസ്രശഃ
35 ഏഷ സർവാത്മനാ പാണ്ഡുംസ് ത്രാസയിത്വാ മഹാരണേ
അഭിഭാഷതി രാധേയഃ സർവസൈന്യാനി മാനദ
36 അഭിദ്രവത ഗച്ഛധ്യാം ദ്രുതം ദ്രവത കൗരവാഃ
യഥാ ജീവൻ ന വഃ കസ് ചിൻ മുച്യതേ യുധി സൃജയഃ
37 തഥാ കരുത സംയത്താ വയം യാസ്യാമ പുഷ്പതഃ
ഏവം ഉക്ത്വാ യയാവ് ഏഷ പുഷ്പതോ വികിരൺ ശരൈഃ
38 പശ്യ കർണം രണേ പാർഥ ശ്വേതച്ഛവി വിരാജിതം
ഉദയം പർവതം യദ്വച് ഛോഭയൻ വൈ ദിവാകരഃ
39 പൂർണചന്ദ്ര നികാശേന മൂർധ്നി ഛത്രേണ ഭാരത
ധ്രിയമാണേന സമരേ തഥാ ശതശലാകിനാ
40 ഏഷ ത്വാം പ്രേക്ഷതേ കർണഃ സകതാക്ഷോ വിശാം പതേ
ഉത്തമം യതം ആസ്ഥായ ശ്രുവാം ഏഷ്യതി സംയുഗ്ഗേ
41 പശ്യ ഹ്യ് ഏനം മഹാബാഹോ വിധുന്വാനം മഹദ് ധനുഃ
ശരാംഗ് ചാശീവിഷാകാരാൻ വിസൃജന്തം മഹാബലം
42 അസൗ നിവൃത്തോ രാധേയോ ദൃശ്യതേ വാനരധവജ
വധായ ചാത്മനോ ിഭ്യേതി ദീപസ്യ ശലഭോ യഥാ
43 കർണം ഏകാകിനം ദൃഷ്ട്വാ രഥാനീകേന ഭാരത
രിരക്ഷിഷ്യഃ സുസംയത്തോ ധാർതരാഷ്ട്രോ ിഭിവർതതേ
44 സാർവൈഃ സഹൈഭിർ ദൃഷ്ട്വാത്മാ വധ്യ ഏഷ പ്രയത്തഃ
ത്വയാ യശഗ് ച രാജ്യം ച സുഖം ചോത്തമം ഇച്ഛതാ
45 ആത്മാനം ച കൃതാത്മാനം സമീക്ഷ്യ ഭരതർഷഭ
കൃതാഗസം ച രാധേയം ധർമാത്മനി യുധിഷ്ഠിരേ
46 പ്രതിപദ്യസ്വ രാധേയം പ്രാപ്തകാലം അനന്തരം
ആര്യാം യുദ്ധേ മതിം കൃത്വാ പ്രത്യേഹി രഥയുഥപം
47 പഞ്ച ഹ്യ് ഏതാനി മിഖ്യാനാം രഥാനാം രഥസത്തമ
ശതാന്യ് ആയാന്തി വേഗേന ബലിനാം ഭീമ തേജസാം
48 പഞ്ച നാഗസഹസ്രാണി ദ്വിഗുണാ വാജിനസ് തഥാ

അഭിസംഹത്യ കൗന്തേയ പദാതിപ്രയുതാനി ച
 അന്യോന്യരക്ഷിതം വീര ബലം ത്യാം അഭിവർത്തേ
 49 സൂതപുത്രേ മഹേഷ്യാസേ ദർശയാത്മാനം ആത്മനാ
 ഉത്തമം യതം ആസ്ഥായ പ്രത്യേഹി ഭരതർഷഭ
 50 അസൗ കർണം സുസംരണ്യഃ പാഞ്ചാലാൻ അഭിധാവതി
 കേതും അസ്യ ഹി പശ്യാമി യുഷ്ടദൃശ്ണ രഥം പ്രതി
 സമുച്ഛേത്യതി പാഞ്ചാലാൻ ഇതി മന്യേ പരന്തപ
 51 ആചക്ഷേ തേ പ്രിയം പാർഥ തദ് ഏവം ഭരതർഷഭ
 രാജാ ജീവതി കൗരവ്യോ ധർമപുത്രോ യുധിഷ്ഠിരഃ
 52 അസൗ ഭിമോ മഹാബാഹുസ്ത്വം സംനിവൃത്തശ് ചമുഖവേ
 വൃതഃ സൃഞ്ജയ സൈന്യേന സാത്യകേന ച ഭാതത
 53 വധ്യന്ത ഏതേ സമരേ കൗരവാ നിശിന്തൈഃ ശരൈഃ
 ഭീമസേനേന കൗന്തേയ പാഞ്ചാലൈശ് ച മഹാത്മഭിഃ
 54 സേനാ ഹി ധാർതരാഷ്ട്രസ്യ വിമുഖാ ചാഭവദ് രണാത്
 വിപ്രധാവതി വേഗേന ഭീമസ്യ നിഹതാ ശരൈഃ
 55 വിപന്നസന്ധ്യേവ മഹീ ഭധിരേണ സമുക്ഷിതാ
 ഭാരതീ ഭരതശ്രേഷ്ഠ സേനാ കൃപണ ദർശനാ
 56 നിവൃത്തം പശ്യ കൗന്തേയ ഭീമസേനം യുധാം പതിം
 ആശീവിഷം ഇവ ക്രുദ്ധം തസ്മാദ് ദ്രവതി വാഹിനി
 57 പീതരക്താസിത സിതാസ് താരാ ചന്ദ്രാർക മണ്ഡിതാഃ
 പതാകാവിപ്രകീര്യന്തേ ഛത്രാണ്യ് ഏതാനി ചാർജ്ജന
 58 സൗവർണാ രാജതാശ് ചൈവ തൈജസാശ് ച പൃഥഗ്വിധാഃ
 കേതവോ വിനിപാത്യന്തേ ഹസ്ത്യശഃ വിപ്രകീര്യതേ
 59 രഥേഭ്യഃ പ്രപതന്ത്യ് ഏതേ രമിനോ വിഗതാസവഃ
 നാനാവർണ്ണൈർ ഹതാ ബാണൈഃ പാഞ്ചാലൈർ അപലായിഭിഃ
 60 നിർമനഷ്ട്യാൻ ഗജാൻ അശ്വാൻ രഥാംശ് ചൈവ ധനഞ്ജയ
 സമാദ്രവന്തി പാഞ്ചാലാ ധാർതരാഷ്ട്രാംസ് തരസ്വിനഃ
 61 മൃദ്നന്തി ച നരവ്യാഘ്രോ ഭീമസേനവ്യപാശ്രയാത്
 ബലം പരേഷാം ദുർധർഷം ത്യക്ത്വാ പ്രാണാൻ അരിന്ദമ
 62 ഏതേ നദന്തി പാഞ്ചാലാ ധമന്ത്യ് അപി ച വാരിജാൻ
 അഭിദ്രവന്തി ച രണേ നിഘ്നന്തഃ സായകൈഃ പരാൻ
 63 പശ്യ സ്വർഗസ്യ മാഹാത്മ്യം പാഞ്ചാലാ ഹി പരന്തപ
 ധാർതരാഷ്ട്രാൻ വിനിഘ്നന്തി ക്രുദ്ധാഃ സിംഹാ ഇവ ദ്വിപാൻ

64 സർവതശ് ചാഭിപന്നൈഷാ ധാർതരാഷ്ട്രീ മഹാചമുഃ
 പാഞ്ചാലൈർ മാനസാദ് ഏത്യ ഹംസൈർ ഗംഗേവ വേഗിതൈഃ
 65 സുദൃശം ച പരാക്രാന്താഃ പാഞ്ചാലാനാം നിവാരണേ
 കൃപ കർണാദയോ വീരാ ജ്വഷഭാണാം ഇവർഷഭാഃ
 66 സുനിമഗ്നാം ച ഭീമാസ്തൈർ ധാർതരാഷ്ട്രാൻ മഹാരഥാൻ
 ധൃഷ്ടദ്യുമ്മുഖാ വീരാ ഘ്ലന്തി ശത്രുൻ സഹസ്രശഃ
 വിഷണ്ണഭൃയിഷു രഥാ ധാർതരാഷ്ട്രീ മഹാചമുഃ
 67 പശ്യ ഭീമേന നാരാചൈശ് ചിന്നാ നാഗാഃപതന്ത്യ് അമി
 വജ്രീവജ്രാഹതാനീവ ശിഖരാണി മഹീഭൃതാം
 68 ഭീമസേനസ്യ നിർവിധാ ബാണൈഃ സംനതപർവഭിഃ
 സ്യാന്ത്യ് അനീകാനി മൃദ്നന്തോ ദ്രവത്യ് ഏതേ മഹാഗജാഃ
 69 നാഭിജാനാസി ഭീമസ്യ സിംഹനാദം ദുരുത്സഹം
 നദതോ ഫർജ്ജന സംഗ്രാമേ വീരസ്യ ജിതകാശിനഃ
 70 ഏഷ നൈഷാദിർ അബ്ധ്യേതി ദ്വിപമുഖ്യേന പാണ്ഡവം
 ജിഹ്വാംസ്യസ് തോമരൈഃ ക്രമേണ ദണ്ഡാ പാണിർ ഇവാന്തകഃ
 71 സതോമരാവ് അസ്യ ഉജൗ ചിന്നൗ ഭീമേന ഗർജതഃ
 തീക്ഷ്ണൈർ അഗ്നിശിഖാ പ്രവൈയുർ നാരാചൈർ ദശഭിർ ഹതഃ
 72 ഹരൈവനം പുനർ ആയാതി നാഗാൻ അന്യാൻ പ്രഹാരിണഃ
 പശ്യ നീലാംബുദനിഭാൻ മഹാമാത്രൈർ അധിഷ്ഠിതാൻ
 ശക്തിതോമരസങ്കാശൈർ വിനിഘ്ലന്തം വൃകോദരം
 73 സപ്ത സപ്ത ച നാഗംസ് താൻ വൈജയന്തീശ് ച സധ്വജാഃ
 നിഹത്യ നിശിതൈർ ബാണൈശ് ചിന്നാഃ പാർഥാഗ്രജേന തേ
 ദശഭിർ ദശഭിശ് ചൈകോ നാരാചൈർ നിഹതോ ഗജഃ
 74 ന ചാസൗ ധാർതരാഷ്ട്രാണാം ശ്രൂയതേ നിനദസ് തഥാ
 പുരന്ദരസമേ ക്രമേണ നിവൃത്തേ ഭരതർഷഭേ
 75 അക്ഷൗഹിണ്യസ് തഥാ തിസ്രോ ധാർതരാഷ്ട്രസ്യ സംഹതാഃ
 ക്രമേണ നരസിംഹേന ഭീമസേനേന വാരിതാഃ
 76 [സ]
 ഭീമസേനേന തത് കർമകൃതം ദൃഷ്ട്വാ സുദുഷ്കരം
 അർജ്ജുനോ വ്യധമച് ചരിഷ്യാൻ അഹിതാൻ നിശിതൈഃ ശരൈഃ
 77 തേ വധ്യമാനാഃ സമരേ സംശപ്തക ഗണാഃ പ്രഭോ
 ശക്രസ്യാതിഥിതാം ഗതാ വിശോകാ ഹ്യ് അഭവൻ മുദാ
 78 പാർഥശ് ച പുരുഷവ്യാഘ്രഃ ശരൈഃ സംനതപർവഭിഃ

ജലാന ധർതരാഷ്ട്രസ്യ ചതുർവിധ ബലാം ചമുഃ

അധ്യായം 44

1 [ധൃ]

നിവൃത്തേ ഭീമസേനേ ച പാണ്ഡവേ ച യുധിഷ്ഠിരേ
വധ്യമാനേ ബലേ ചാപി മാമകേ പാണ്ഡുസൃഞ്ജയൈഃ

2 ദ്രവമാണേ ബലൗഘേ ച നിരാക്രന്ദേ മുഹൂർ മുഹൂഃ
കിം അകർവന്ത കരവസ് തൻ മമാചക്ഷ്യ സഞ്ജയ

3 [സ്]

ദൃഷ്ട്വാ ഭീമം മഹാബാഹുഃ സുതപുത്രഃ പ്രതാപവാൻ
ക്രോധരക്തേക്ഷണോ രാജൻ ഭീമസേനം ഉപാദ്രവത്

4 താവകം ച ബലം ദൃഷ്ട്വാ ഭീമസേനാത് പരാങ്മുഖം
യതേന മഹതാ രാജൻ പര്യവസ്ഥാപയദ് ബലി

5 വ്യവസ്ഥാപ്യ മഹാബാഹുസ് തവ പുത്രസ്യ വാഹിനീം
പ്രത്യുദ്യയൗ തദാ കർണം പാണ്ഡവാൻ യുദ്ധദുർമദാൻ

6 പ്രത്യുദ്യയസ് തു രാധേയം പാണ്ഡവാനാം മഹാരഥാഃ
ധൃന്വാനാഃ കാർമുകാഞ്യത് ആജൗ വിക്ഷിപന്തശ് ച സായകാൻ

7 ഭീമസേനഃ സിനേർ നപ്താ ശിഖണ്ഡീ ജനമേജയഃ
ധൃഷ്ടദൃസ്തശ് ച ബലവാൻ സർവേ ചാപി പ്രഭദ്രകാഃ

8 പാഞ്ചാലാശ് ച നരവ്യാഘ്രാഃ സമന്താത് തവ വാഹിനീം
അഭ്യദ്രവന്ത സക്രമഃഃ സമരേ ജിതകാശിനഃ

9 തഥൈവ താവകാ രാജൻ പാണ്ഡവാനാം അനീകിനീം
അഭ്യദ്രവന്ത ത്വരിതാ ജീഘ്രാസന്തോ മഹാരഥാഃ

10 രഥനാഗാശ്വകലിലം പത്തിധ്വജസമാകലം
ബദ്രവ പുരുഷവ്യാഘ്ര സൈന്യം അദ്ഭുതദർശനം

11 ശിഖണ്ഡീ ച യയൗ കർണം ധൃഷ്ടദൃസ്തഃ സുതം തവ
ദുഃശാസനം മഹാരാജ മഹത്യാ സേനയാ വൃതം

12 നകലോ വൃഷസേനം ച ചിത്രസേനം സമദ്യയാത്
ഉല്പുകം സമരേ രാജൻ സഹദേവഃ സമദ്യയാത്

13 സാത്യകിഃ ശകുനിം ചാപി ഭീമസേനശ് ച കൗരവാൻ
അർജുനം ച രണേ യത്തം ദ്രോണപുത്രോ മഹാരഥഃ

14 യുധാമന്യുഃ മഹേഷ്യാസം ഗൗതമോ fദ്യപതദ് രണേ
കൃതവർമാ ച ബലവാൻ ഉത്തമൗജസം ആദ്രവത്

15 ഭീമസേനഃ കരൂൻ സർവാൻ പുത്രാംശ് ച തവ മാരിഷ
സഹാനീകാൻ മഹാബാഹുർ ഏക ഏവാഭ്യവാരയത്

16 ശിവണ്ഡീ ച തതഃ കർണം വിചരന്തം അഭീതവത്
ഭീഷ്മ ഹന്താ മഹാരാജ വാരയാം ആസ പത്രിഭിഃ
17 പ്രതിരണ്ണസ് തതഃ കർണോ രോഷാത് പ്രസ്തൂരിതായരഃ
ശിവണ്ഡിനം ത്രിഭിർ ബാണൈർ ഭൂവോർ മധ്യേ വൃതാഡയത്
18 ധാരയംസ് തു സ താൻ ബാണാഞ് ശിവണ്ഡീ ബഹ്വ് അശോഭത
രാജതഃ പർവതോ യദ്വത് ത്രിഭിഃ ശൃംഗൈഃ സമന്വൃതഃ
19 സോ ിതിവിലോ മഹേഷ്യാസഃ സൃതപുത്രേണ സംയുഗേ
കർണം വിവൃധ സമരേ നവത്യാ നിശിതൈഃ ശരൈഃ
20 തസ്യ കർണോ ഹയാൻ ഹത്യാ സാരഥിം ച ത്രിഭിഃ ശരൈഃ
ഉന്മഥാഥ ധ്വജം ചാസ്യ ക്ഷുപ്രപ്രേണ മഹാരഥഃ
21 ഹതാശ്വാത് തു തതോ യാനാദ് അവപ്സത്യ മഹാരഥഃ
ശക്തിം ചിക്ഷേപ കർണായ സങ്കുലഃ ശത്രുതാപനഃ
22 താം ഹിത്യാ സമരേ കർണസ് ത്രിഭിർ ഭാരത സായകൈഃ
ശിവണ്ഡിനം അഥാവിദ്യൻ നവഭിർ നിശിതൈഃ ശരൈഃ
23 കർണ ചാപച്യുതാൻ ബാണാൻ വർജയംസ് തു നരോത്തമഃ
അപയാതസ് തതസ് തൂർണം ശിവണ്ഡീ ജയതാം വരഃ
24 തതഃ കർണോ മഹാരാജ പാണ്ഡുസൈന്യാന്യ് അശാതയത്
തൂലരാശിം സമാസാദ്യ യഥാ വായുർ മഹാജവഃ
25 ധൃഷ്ടദ്യുമ്നോ മഹാരാജ തവ പുത്രേണ പീഡിതഃ
ദുഃശാസനം ത്രിഭിർ ബാണൈർ അഭ്യവിദ്യത് സ്തനാന്തരേ
26 തസ്യ ദുഃശാസനോ ബാഹു സവ്യം വിവൃധ മാരിഷ
ശിതേന തക്തപുംബേന ഭല്ലേന നതപർവണാ
27 ധൃഷ്ടദ്യുമ്നസ് തു നിർവിധഃ ശരം ഘോരം അമർഷണഃ
ദുഃശാസനായ സങ്കുലഃ പ്രേഷയാം ആസ ഭാരത
28 ആപതന്തം മഹാവേഗം ധൃഷ്ടദ്യുമ്ന സമീരിതം
ശരൈശ് ചിച്ഛേദ പുത്രസ് തേ ത്രിഭിർ ഏവ വിശാം പതേ
29 അഥാപരൈഃ സപ്ത ദശൈർ ഭല്ലൈഃ കനകഭ്രഷണൈഃ
ധൃഷ്ടദ്യുമ്നം സമാസാദ്യ ബാഹോർ ഉരസി ചാർദയത്
30 തതഃ സ പാർഷതഃ ക്രുദ്ധോ ധനശ് ചിച്ഛേദ മാരിഷ
ക്ഷരപ്രേണ സുതീക്ഷ്ണന തത ഉച്ഛക്രൂർ ജനാഃ
31 അഥാന്യദ് ധനർ ആദായ പുത്രസ് തേ ഭരതർഷഭ
ധൃഷ്ടദ്യുമ്നം ശരവ്രാതൈഃ സമന്താത് പര്യവാരയത്
32 തവ പുത്രസ്യ തേ ദൃഷ്ട്യാ വിക്രമം തം മഹാത്മനഃ

വ്യഹസന രണേ യോധാഃ സിദ്ധാശ് ചാപ്സരസാം ഗണാഃ
 33 തതഃ പ്രവവൃതേ യുദ്ധം താവകാനാം പരൈഃ സഹ
 ഘോരം പ്രാണഭൃതാം കാലേ ഘോരരൂപം പരന്തപ
 34 നകലം വൃഷസേനസ് തു വിദ്ധ്യാ പഞ്ചഭിർ ആയസൈഃ
 പിതുഃ സമീപേ തിഷ്ഠന്തം ത്രിഭിർ അന്യൈർ അവിധൃത
 35 നകലസ് തു തതഃ ക്രുദ്ധോ വൃഷസേനം സ്തൂയന് ഇവ
 നാരാചേന സുതീക്ഷ്ണേന വിവ്യാധ ഹൃദയേ ദൃഢം
 36 സോ ിതിവിദ്ധോ ബലവതാ ശത്രുണാ ശത്രുകർശനഃ
 ശത്രും വിവ്യാധ വിംശത്യാ സ ച തം പഞ്ചഭിഃ ശരൈഃ
 37 തതഃ ശരസഹസ്രേണ താവ് ഉഭൗ പുരുഷർഷഭൗ
 അന്യോന്യം ആച്ഛാദയതാം അമാഭജ്യത വാഹിനീ
 38 ദൃഷ്ട്യാ തു പ്രദൃതാം സേനാം ധാർതരാഷ്ട്രസ്യ സൃതജഃ
 നിവാരയാം ആസ ബലാദ് അനുപത്യ വിശാം പതേ
 നിവൃത്തേ തു തതഃ കർണേ നകലഃ കുരവാൻ യയൗ
 39 കർണപുത്രസ് തു സമരേ ഹിത്യാ നകലം ഏവ തു
 ജ്ജഗോപ ചക്രം ത്വരിതം രാധേയസൈവ മാരിഷ
 40 ഉലൂകസ് തു രണേ ക്രുദ്ധഃ സഹദേവേന വാരിതഃ
 തസ്യാശ്വാശ് ചതുരോ ഹത്യാ സഹദേവഃ പ്രതാപവാൻ
 സാരഥിം പ്രേഷയാം ആസ യമസ്യ സദനം പ്രതി
 41 ഉലൂകസ് തു തതോ യാനാദ് അവപ്സത്യ വിശാം പതേ
 ത്രിശർതാനാം ബലം പൂർണം ജഗാമ പിതൃനന്ദനഃ
 42 സാത്യകിഃ ശകുനിം വിദ്ധ്യാ വിംശത്യാ നിശിന്തൈഃ ശരൈഃ
 ധ്വജം ചിച്ഛേദ ഭല്ലേന സൗബലസ്യ ഹസന് ഇവ
 43 സൗബലസ് തസ്യ സമരേ ക്രുദ്ധോ രാജൻ പ്രതാപവാൻ
 വിദാര്യ കവചം ഭൂയോ ധ്വജം ചിച്ഛേദ കാഞ്ചനം
 44 അഥൈനം നിശിന്തൈർ ബാണൈഃ സാത്യകിഃ പ്രത്യവിധൃത
 സാരഥിം ച മഹാരാജ ത്രിഭിർ ഏവ സമാർദയത്
 അമാസ്യ വാഹാംസ് ത്വരിതഃ ശരൈർ നിന്ത്യേ യമക്ഷയം
 45 തതോ ിവപ്സത്യ സഹസാ ശകുനിർ ഭരതർഷഭ
 ആരുരോഹ രഥം തുർണം ഉലൂകസ്യ മഹാരഥഃ
 അപോവാഹാഥ ശീഘ്രം സ ശൈനേയാദ് യുദ്ധശാലിനഃ
 46 സാത്യകിസ് തു രണേ രാജംസ് താവകാനാം അനീകിനീം
 അഭിദ്രുവ വേഗേന തതോ ിനീകം അഭിദൃത

47 ശൈനേയ ശരണനം തു തതഃ സൈന്യം വിശാം പതേ
 ഭേജേ ദശ ദിശസ് തൂർണം നൃപതച് ച ഗതാസുവത്
 48 ഭീമസേനം തവ സുതോ വാരയാം ആസ സംയുഗേ
 തം തു ഭീമോ മുഹൂർത്തേന വ്യഗ്ര സുത രഥധ്വജം
 ചക്രേ ലോകേശ്വരം തത്ര തേനാതുഷ്യന്ത ചാരണാഃ
 49 തതോ ഫപായാൻ നൃപസ് തത്ര ഭീമസേനസ്യ ഗോചരാത്
 കരുസൈന്യം തതഃ സർവം ഭീമസേനം ഉപാദ്രവത്
 തത്ര രാവോ മഹാൻ ആസീദ് ഭീമം ഏകം ജീഘ്രാസതാം
 50 യുധാമന്യുഃ കൃപം വിദ്ധ്യാ ധനൂർ അസ്യാശ്രു ചിച്ഛിദേ
 അഥാന്യദ് ധനൂർ ആദായ കൃപഃ ശസ്ത്രദൃതാം വരഃ
 51 യുധാമന്യോർ ധ്വജം സൂതം ഛത്രം ചാപായത് ക്ഷിതൗ
 തതോ ഫപായാദ് രഥേനൈവ യുധാമന്യൂർ മഹാരഥഃ
 52 ഉത്തമൗജാസ് തു ഹാർദിക്യം ശരൈർ ഭീമപരാക്രമം
 ഛാദയാം ആസ സഹസാ മേഘോ വൃഷ്ട്യാ യഥാചലം
 53 തദ് യുദ്ധം സുമഹച് ചാസീദ് ഘോരരൂപം പരന്തപ
 യാദൃശം ന മയാ യുദ്ധം ദൃഷ്ടുപൂർവം വിശാം പതേ
 54 കൃതവർമ്മാ തതോ രാജന് ഉത്തമൗജസം ആഹവേ
 ഹൃദി വിവ്യാധ സ തദാ രഥോപസ്ഥ ഉപാവിശത്
 55 സാരഥിസ് തം അപോവാഹ രഥേന രഥിനാം വരം
 തതസ് തു സത്വരം രാജൻ പാണ്ഡുസൈന്യം ഉപാദ്രവത്

അധ്യായം 45

1 [സ്]

ദ്രൗണിസ്തു രഥവംശേന മഹതാ പരിവാരീതഃ
 ആപതത് സഹസാ രാജൻ യത്ര രാജാ വ്യവസ്ഥിഥ
 2 തം ആപതന്തം സഹസാ ശൂരഃ ശൗരി സഹായവാൻ
 ദധാര സഹസാ പാർഥോ വേലേവ മകലാലയം
 3 തതഃ ക്രുദ്ധോ മഹാരാജ ദ്രോണപുത്രഃ പ്രതാവവാൻ
 അർജുനം വാസുദേവം ച ഛാദയാം ആസ പത്രിഭിഃ
 4 അവച്ഛന്നൗ തതഃ കൃഷ്ണൗ ദൃഷ്ട്യാ തത്ര മഹാരഥാഃ
 വിസ്മയം പരമം ഗത്യാ പ്രൈക്ഷാന്ത കരവസ്തദാ
 5 അർജുനസ്തു തതോ ദിവ്യം അസ്ത്രം ചക്രേ ഹസന് ഇവ
 തദ് അസ്ത്രം ബ്രാഹ്മണോ യുദ്ധേ വാരയാം ആസ ഭാരത
 6 യദ് യദ് ധി വ്യാക്ഷിപദ് യുദ്ധേ പാണ്ഡവോ ഽസ്ത്രം ജീലാംസയാ
 തത് തദ് അസ്ത്രം മഹേഷ്യാസോ ദ്രോണപുത്രോ വ്യശാതയത്
 7 അസ്ത്രയുദ്ധേ തതോ രാജൻ അർതമാനേ ഭയാവഹേ
 അപശ്യാമ രണേ ദ്രൗണിം വ്യാത്താനനം ഇവാന്തകം
 8 സ ദിശോ വിദിശശ് ചൈവ ഛാദയിത്യാ വിജീഹമശൈഃ
 വാസുദേവം ത്രിഭിർ ബാണൈർ അവിധ്യദ് ദക്ഷിണേ ഭുജേ
 9 തതോ ഽർജുനോ ഹയാൻ ഹത്യാ സർവാംസ് തസ്യ മഹാത്മനഃ
 ചകാര സമരേ ഭൂമിം ശോണിതൗഘതരംഗിണീം
 10 നിഹതാ രഥിനഃ പേതുഃ പാർഥ ചാപച്യുതൈഃ ശരൈഃ
 ഹയാശ് ച പര്യധാവന്ത മുക്തയോക്ത്രാസ് തതസ് തതഃ
 11 തദ് ദൃഷ്ട്യാ കർമ പാർഥസ്യ ദ്രൗണീർ ആഹവശോഭിനഃ
 അവാകിരദ് രണേ കൃഷ്ണം സമന്താൻ നിശിതൈഃ ശരൈഃ
 12 തതോ ഽർജുനം മഹാരാജ ദ്രൗണീർ ആയമ്യ പത്രിണാ
 വക്ഷോ ദേശേ സമാസാദ്യ താഡയാം ആസ സംയുഗേ
 13 സോ ഽതിവിലോ രണേ തേന ദ്രോണപുത്രേണ ഭാരത
 ആദത്ത പരീലം ഘോരം ദ്രൗണേശ് ചൈനം അവാക്ഷിപത്
 14 തം ആപതന്തം പരീലം കാർതസ്വരവിഭൂഷിതം
 ദ്രൗണിശ് ചിച്ഛേദ സഹസാ തത ഉച്യക്രുശൂർ ജനാഃ
 15 സോ ഽനേകധാപതദ് ഭൂമൗ ഭാരദ്വാജസ്യ സായകൈഃ
 വിശീർണഃ പർവതോ രാജൻ യഥാ സ്യാൻ മാതരിശ്യാനാ
 16 തതോ ഽർജുനോ രണേ ദ്രൗണിം വിവ്യാധ ദശഭിഃ ശരൈഃ

സാരഥിം ചാസ്യ ഭല്ലേന രഥനീധാദ് അപാഹരത്
 17 സ സംഗൃഹ്യ സ്വയം വാഹാൻ കൃണൗ പ്രാച്ഛാദയച് ഛരൈഃ
 തത്രാദ്ഭൃതം അപശ്യാമ ദ്രൗണേർ ആശു പരാക്രമം
 18 അയച്ഛത് തുരഗാൻ യച് ച ഫൽഗുനം ചാപ്യ് അയോധയത്
 തദ് അസ്യ സമരേ രാജൻ സർവേ യോധാ അപൂജയൻ
 19 യദാ ത് അഗ്രസ്യത രണേ ദ്രോണ പുത്രേണ ഫൽഗുനഃ
 തതോ രശ്മീൻ രഥാശ്യാനാം ക്ഷുരപ്രെസ് ചിച്ഛിദേ ജയഃ
 20 പ്രാദ്രവംസ് തുരഗാസ് തേ തു ശരവേശപ്രബാധിതാഃ
 തതോ fഭ്രൂൻ നിനദോ ഭൂയസ് തവ സൈന്യസ്യ ഭാരത
 21 പാണ്ഡവാസ് തു ജയം ലബ്ധ്വാ തവ സൈന്യം ഉപാദ്രവൻ
 സമന്താൻ നിശിതാൻ ബാണാൻ വിമുഞ്ചന്തോ ജയൈഷിണഃ
 22 പാണ്ഡവൈസ് തു മഹാരാജ ധാർതരാഷ്ട്രീ മഹാചമുഃ
 പുനഃ പുനർ അഥോ വീരൈർ അഭജ്യത ജയോദ്ധതൈഃ
 23 പശ്യതാം തേ മഹാരാജ പുത്രാണാം ചിത്രയോധിനാം
 ശകന്യേഃ സൗബലേയസ്യ കർണസ്യ ച മഹാത്മനഃ
 24 വാര്യമാണാ മഹാസേനാ പുത്രൈസ് തവ ജനേശ്വര
 നാവതിഷ്ഠത സംഗ്രാമേ താഡ്യമാനാ സമന്തതഃ
 25 തതോ യോധൈർ മഹാരാജ പലായദ്ഭിസ് തതസ് തതഃ
 അഭവദ് വ്യാകുലം ഭീതൈഃ പുത്രാണാം തേ മഹദ് ബലം
 26 തിഷ്ട തിഷ്ഠേതി സതതം സൂതപുത്രസ്യ ജൽപതഃ
 നാവതിഷ്ഠത സാ സേനാ വധ്യമാനാ മഹാത്മഭിഃ
 27 അഥോത്ക്രിഷ്ടം മഹാരാജ പാണ്ഡവൈർ ജിതകാശിഭിഃ
 ധാർതരാഷ്ട്ര ബലം ദൃഷ്ട്വാ ദ്രവമാണം സമന്തതഃ
 28 തതോ ദുര്യോധനഃ കർണം അബ്രവീത് പ്രണയാദ് ഇവ
 പശ്യ കർണ യഥാ സേനാ പാണ്ഡവൈർ അർദിതാ ദൃശം
 29 ത്വയി തിഷ്ഠതി സന്ത്രാസാത് പലായതി സമന്തതഃ
 ഏതജ് ജ്ഞാത്യാ മഹാബാഹോ കരു പ്രാപ്തം അരിന്ദമ
 30 സഹസ്രാണി ച യോധാനാം ത്യാം ഏവ പുരുഷർഷഭ
 ക്രോശന്തി സമരേ വീര ദ്രാവ്യമാണാനി പാണ്ഡവൈഃ
 31 ഏതച് ഹൃത്യാ തു രാധേയോ ദുര്യോധന വചോ മഹത്
 മദ്രാജം ഇദം വാക്യം അബ്രവീത് സൂതനന്ദനഃ
 32 പശ്യ മേ ഭൂജയോർ വീര്യം അസ്താണം ച ജനേശ്വര
 അദ്യ ഹന്ധി രണേ സർവാൻ പാഞ്ചാലാൻ പാണ്ഡുഭിഃ സഹ

വാഹയാശ്വാൻ നരവ്യാഘ്രേ ഭദ്രേണൈവ ജനേശ്വര
 33 ഏവം ഉക്ത്യാ മഹാരാജ സുതപുത്രഃ പ്രതാപവാൻ
 പ്രഗൃഹ്യ വിജയം വീരോ ധനഃ ശ്രേഷ്ഠം പുരാതനം
 സജ്യം കൃത്യാ മഹാരാജ സംമുജ്യ ച പുനഃ പുനഃ
 34 സംനിവാര്യ ച യോധാൻ സ്വാൻ സാത്യേന ശപഥേന ച
 പ്രായോജയദ് അമേയാത്മാ ഭാർഗവാസ്തും മഹാബലഃ
 35 തതോ രാജൻ സഹസ്രാണി പ്രയുതാന്യ് അർബുദാനി ച
 കോടിശശ് ച ശരാസ് തീക്ഷ്ണാ നിരഗച്ഛൻ മഹാമൃദേ
 36 ജ്യലിന്തൈസ് തൈർ മഹാഘോരൈഃ കങ്കബർഹിണ വാജീന്തൈഃ
 സഞ്ചന്നാ പാണ്ഡവീ സേനാ ന പ്രാജ്ഞായത കിഞ്ച് ചന
 37 ഹാഹാകാരോ മഹാൻ ആസീത് പാണ്ഡാലാനാം വിശാം പതേ
 പീഡിതാനാം ബലവതാ ഭാർഗവാസ്തേണ സംയുഗേ
 38 നിപതദ്ഭീർ ഗജൈ രാജൻ നരൈശ് ചാപി സഹസ്രശഃ
 രഥൈശ് ചാപി നരവ്യാഘ്രേ ഹയൈശ് ചാപി സമന്തതഃ
 39 പ്രാകമ്പത മഹീ രാജൻ നിഹന്തൈസ് തൈസ് തതസ് തതഃ
 വ്യാകലം സർവം അഭവത് പാണ്ഡവാനാം മഹദ് ബലം
 40 കർണസ് ത്വ ഏകോ യുധാം ശ്രേഷ്ഠോ വിധുമ ഇവ പാവകഃ
 ദഹഞ് ശത്രുൻ നരവ്യാഘ്രേ ശൂശ്രൂഭേ സാ പരന്തപഃ
 41 തേ വധ്യമാനാഃ കർണേന പാണ്ഡാലാശ് ചേദിഭിഃ സഹ
 തത്ര തത്ര വ്യമുഹ്യന്ത വനദാഹേ യഥാ ദ്വിപാഃ
 ചക്രശൂസ് തേ നരവ്യാഘ്രേ യഥാ പ്രാഗ് വാ നരോത്തമാഃ
 42 തേഷാം തു ക്രോശതാം ശ്രുത്യാ ഭീതാനാം രണമൂർധനി
 ധാവതാം ച ദിശോ രാജൻ വിത്രസ്താനം സമന്തതഃ
 ആർതനാദോ മഹാംസ് തത്ര പ്രേതാനാം ഇവ സസ്തവേ
 43 വധ്യമാനാംസ് തു താൻ ദൃഷ്ട്യാ സുതപത്രേണ മാരിഷ്ഠ
 വിത്രേസുഃ സർവഭൂതാനി തിര്യഗ്യോനിഗതാന്യ് അപി
 44 തേ വധ്യമാനാഃ സമരേ സുതപത്രേണ സൃഞ്ജയാഃ
 അർജ്ജുനം വാസുദേവം ച വ്യാക്രോശന്ത മുഹൂർ മുഹൂഃ
 പ്രേതരാജപുരേ യദ്വത് പ്രേതരാജം വിചേതസഃ
 45 അഥാബ്രവീദ് വാസുദേവം കന്തിപത്രോ ധനഞ്ജയഃ
 ഭാർഗവാസ്തും മഹാഘോരം ദൃഷ്ട്യാ തത്ര സഭീരിതം
 46 പശ്യ കൃഷ്ണ മഹാബാഹോ ഭാർഗവാസ്തസ്യ വീക്രമം
 നൈതദ് അസ്തം ഹി സമരേ ശക്യം ഹന്തും കഥം ചന

47 സുതപുത്രം ച സംരബ്ധം പശ്യ കൃഷ്ണ മഹാരണേ
അന്തകപ്രതിമം വീരം കർവാണം കർമ്മ ദാരുണം
48 സുതീക്ഷ്ണാം ചോദയന് അശ്വാൻ പ്രേകതേ മാം മുഹൂർ മുഹൂഃ
ന ച പശ്യാമി സമരേ കർണസ്യ പ്രപലായിതം
49 ജീവൻ പ്രാപ്നോതി പുരുഷഃ സംഖ്യേ ജയപരാജയൗ
ജിതസ്യ തു ഹൃഷീകേശ ബധ ഏവ കതോ ജയഃ
50 തതോ ജനാർദനഃ പ്രായാദ് ദ്രഷ്ടും ഇച്ഛൻ യുധിഷ്ഠിരം
ശ്രമേണ ഗ്രാഹയിഷ്യംഗ് ച കർണം യുദ്ധേന മാരിഷ
51 അർജുനം ചാബ്രവീത് കൃഷ്ണോ ഭൃശം രാജാ പരിക്ഷതഃ
തം ആശ്വാസ്യ കരു ശ്രേഷ്ഠ തതഃ കർണം ഹനിഷ്യസി
52 തതോ ധനഞ്ജയോ ദ്രഷ്ടും രാജാനം ബാണഹീഡിതം
രഥേന പ്രയയൗ ക്ഷിപ്രം സംഗ്രാമേ കേശവാജ്ഞയാ
53 ഗച്ഛന് ഏവ തു കൗന്തേയോ ധർമ്മരാജ ദിദ്രക്ഷയാ
സൈന്യം ആലോകയാം ആസ നാപശ്യത് തത്ര ചാഗ്രജം
54 യുദ്ധം കൃത്വാ തു കൗന്തേയോ ദ്രോണപുത്രേണ ഭാരത
ദുഃസഹം വാജിണാ സംഖ്യേ പരാജീഗ്യേ ഭൃഗോഃ സുതം
55 ദ്രൗണിം പരാജിത്യ തതോ ിഗ്രധന്വാഃ കൃത്വാ മഹദ് ദുഷ്കരം ആര്യ കർമ്മ
ആലോകയാം ആസ തതഃ സ്വസൈന്യംഃ ധനഞ്ജയഃ ശത്രുഭീർ അപ്രവൃഷ്ടഃ
56 സ യുധ്യമാനഃ പുതനാ മുഖസ്ഥാഞ്ഃ ശൂരാഞ് ശൂരോ ഹർഷയൻ സവ്യസാചീ
പൂർവാപദാണൈഃ പ്രഥിന്തൈഃ പ്രശംസൻഃ സ്ഥിരാംഗ് ചകാരാത്മ രഥാൻ അനീ
കേ
57 അപശ്യമാനസ് തു കിരീടമാലീഃ യുധി ജ്യേഷ്ഠം ദ്രാതരം ആജമീഡം
ഉവാച ഭീമം തരസാഭ്യപേത്യഃ രാജ്ഞഃ പ്രവൃത്തിസ് ത് ഇഹ കേതി രാജൻ
58 [ഭ്മ]
അപയാത ഇതോ രാജാ ധർമ്മപുത്രോ യുധിഷ്ഠിരഃ
കർണ ബാണവിഭൃഗാംഗോ യദി ജീവേത് കഥം ചന
59 [അർജ്ജ്]
തസ്മാദ് ഭവാഞ് ശീഘ്രം ഇതഃ പ്രയാതുഃ രാജ്ഞഃ പ്രവൃത്തൈത്യ കരുസന്തമസ്യ
ന്തനം ഹി വിഭോ ിതിഭൃശം പൃഷ്ഠത്കൈഃഃ കർണേന രാജാ ശിബിരം ഗതോ
സൗ
60 യഃ സമ്പ്രഹാരേ നിശി സമ്പ്രവൃത്തേഃ ദ്രോണേന വിഭോ ിതിഭൃശം തരസീ
തസ്ഥൗ ച തത്രാപി ജയ പ്രതീക്ഷോഃ ദ്രോണേന യാവൻ ന ഹതഃ കിലാസീത്
61 സ സംശയം ഗമിതഃ പാണ്ഡവാഗ്ര്യഃഃ സംഖ്യേ ിദ്യ കർണേന മഹാനഭാവഃ

ജ്ഞാനം പ്രയാഹ്യ് ആശ്ര തം അദ്യ ഭീമ; സ്ഥാസ്യാമ്യ് അഹം ശത്രുഗണാൻ
നിരധ്യ

62 [ഭ്മ്]

ത്യാം ഏവ ജാനീഹി മഹാനഭാവ; രാജ്ഞഃ പ്രവൃത്തിം ഭരതർഷഭസ്യ
അഹം ഹി യദ്യ് അർജ്ജുന യാമി തത്ര; വക്ഷ്യന്തി മാം ഭീത ഇതി പ്രവീരാഃ

63 തതോ ിബ്രവീദ് അർജ്ജുനോ ഭീമസേനം; സംശ്ലകാഃ പ്രത്യനീകം സ്ഥിതാ
മേ

ഏതാൻ അഹത്യാ ന മയാ തു ശക്യം; ഇതോ ിപയാതും റിപുസംഘേ ഗോഷ്യാത്

64 അമാബ്രവീദ് അർജ്ജുനം ഭീമസേനം; സ്വവീര്യം ആശ്രിത്യ കരുപ്രവീര
സംശ്ലകാൻ പ്രതിയോത്സ്യാമി സംഖ്യേ; സർവാൻ അഹം യാഹി ധനഞ്ജയേ
തി

65 തദ് ഭീമസേനസ്യ വചോ നിശമ്യ; സുദുർവചം ഭ്രാന്തർ അമിത്രമധ്യേ
ദൃഷ്ടും കരുശ്രേഷ്ഠം അഭിപ്രയാതും; പ്രോവാച വൃഷ്ണീപ്രവരം തദാനീം

66 ചോദയാശ്യാൻ എഷീകേശ വിഗാഹൈതം രഥാർണവം
അജാതശത്രും രാജാനം ദൃഷ്ടും ഇച്ഛാമി കേശവ

67 തതോ ഹയാൻ സർവദാശാർഹ മുഖ്യഃ; പ്രാചോദയദ് ഭീമം ഉവാച ചേദം
നൈതച് ചിത്രം തവ കർമാദ്യ വീര; യാസ്യാമഹേ ജഹി ഭീമാതി സംഘാൻ

68 തതോ യയൗ എഷീകേശോ യത്ര രാജാ യുധിഷ്ഠിരഃ
ശീഘ്രച് ഛരീഘ്രതരം രാജൻ വാജീഭിർ ഗരുഡോപമൈഃ

69 പ്രത്യനീകേ വ്യവസ്ഥാപ്യ ഭീമസേനം അരിന്ദമം
സന്ദിശ്യ ചൈവ രാജേന്ദ്ര യുദ്ധം പ്രതി വൃകോദരം

70 തതസ് തു ഗത്യാ പുരുഷപ്രവീരൗ; രാജാനം ആസാദ്യ ശയാനം ഏകം
രഥാദ് ഉഭൗ പ്രത്യവരുഹ്യ തസ്താദ്; വവന്ദതുർ ധർമ്മരാജസ്യ പാദൗ

71 തൗ ദൃഷ്ട്വാ പുരുഷവ്യാഘ്രൗ ക്ഷേമിണൗ പുരുഷർഷഭ
മുദാഭ്യുപഗതൗ കൃഷ്ണാവ് അശ്വിനാവ് ഇവ വാസവം

72 താവ് അഭ്യന്ദദ് രാജാ ഹി വിവസ്വാൻ അശ്വിനാവ് ഇവ
ഹതേ മഹാസുരേ ജംഭേ ശക്ര വിഷ്ണു യഥാ ഗുരുഃ

73 മന്യമാനോ ഹതം കർണം ധർമ്മരാജോ യുധിഷ്ഠിരഃ
ഹർഷഗദ്ഗദയാ വാചാ പ്രീതഃ പ്രാഹ പരന്തപൗ

അധ്യായം 46

1 [സ്]

മഹാസത്തൗ തു തൗ ദൃഷ്ട്യാ സഹിതൗ കേശവാർജ്ജുനൗ
ഹതം ആധിരഥിം മേനേ സംഖ്യേ ഗാണധീവധന്വനാ
2 താവ് അഭ്യന്തരത് കൗന്തേയഃ സാന്ധ്യാ പരമവൽഗുനാ
സ്തിതപൂർവം അമിത്രാപ്തഃ പൃജയൻ ഭരതർഷഭ

3 [യ്]

സ്വാഗതം ദേവകീപുത്ര സ്വാഗതം തേ ധനഞ്ജയ
പ്രിയം മേ ദർശനം ബാധം യുവയോർ അച്യുതാർജ്ജുനൗ
4 അക്ഷതാബ്ധ്യാം അരിഷ്ടാഭ്യാം കഥം യുധ്യ മഹാരഥ
ആശീവിഷസമം യുദ്ധേ സർവശസ്ത്രവിശാരദം

5 അഗ്രഗം ധാർതരാഷ്ട്രാണാം സവേഷാം ശർമ വർമ ച
രക്ഷിതം വൃഷസേനേന സൃഷേണേന ച ധന്വിനാ
6 അനജ്ഞാതം മഹാവിദ്യം രമേണാസ്ത്രേഷു ദുർജയം
ത്രാതാരം ധാർതരാഷ്ട്രാണാം ഗന്താരം വാഹിനീമുഖേ

7 ഹന്താരം അരിസൈന്യാനാം അമിത്രഗണമർദനം
ദുര്യോധന ഹിതേ യുക്തം അസ്മദ് യുദ്ധായ ചോദ്യതം
8 അപ്രവൃഷ്ട്യം മഹായുദ്ധേ ദേവൈർ അപി സവാസവൈഃ
അനലാനിലയോസ് തുല്യം തേജസാ ച ബലേന ച

9 പാതാലം ഇവ ഗംഭീരം സുഹൃദ് ആനന്ദവർധനം
അന്തകാഭം അമിത്രാണാം കർണം ഹത്യാ മഹാഹവേ
ദിഷ്ട്യാ യുവാം അനുപ്രാപ്തൗ ജിത്യാസുരം ഇവാമരൗ
10 തേന യുദ്ധം അദീനേന മയാ ഹ്യ് അദ്യാച്യുതാർജ്ജുനൗ
കപിതേനാന്തകേനേവ പ്രജാഃ സർവാ ജീലാംസതാ

11 തേന കേതുശ് ച മേ ചിനീനോ ഹതൗ ച പാർഷ്ണിസാരഥി
ഹതവാഹഃ കൃതശ് ചാസ്തി യുധ്യാനസ്യ പശ്യതഃ
12 വൃഷ്ടദൃസ്തസ്യ യമയോർ വിരസ്യ ച ശിഖണ്ഡിനഃ
പശ്യതാം ദ്രൗപദേയാനാം പാണ്ഡാലാനാം ച സർവവഃ

13 ഏതാഞ് ജിത്യാ മഹാവിദ്യാൻ കർണഃ ശത്രുഗണാൻ ബഹുൻ
ജിതവാൻ മാം മഹാബാഹോ യതമാനം മഹാരണേ
14 അനുസൃജ്യ ച മാം യുദ്ധേ പരഷാണ്യ് ഉക്തവാൻ ബഹു
തത്ര തത്ര യുധാം ശ്രേഷ്ഠഃ പരിഭ്രയ ന സംശയഃ

15 ദീമസേനപ്രഭാവാത് തു യജ് ജീവാമി ധനഞ്ജയ

ബഹുനാത്ര കിം ഉഷേന നാഹം തത് സോഽപും ഉത്സഹേ
 16 ത്രയോദശാഹം വർഷാണി യസ്മാദ് ഭീതോ ധനഞ്ജയ
 ന സ്മ നിദ്രാം ലഭേ രാത്രൗ ന ചാഹനി സുഖം ക്വ ചിത്
 17 തസ്യ ദേവേഷണ സംയുക്തഃ പരിദഹ്യേ ധനഞ്ജയ
 ആത്മനോ മരണാം ജാനൻ വാധ്രീണസ ഇവ ദ്വിപഃ
 18 യസ്യായം അഗമത് കാലശ് ചിന്തയാനസ്യ മേ വിഭോ
 കഥം ശക്യോ മയാ കർണോ യുദ്ധേ ക്ഷപയിതും ഭവേത്
 19 ജാഗ്രത് സ്വപംശ് ച കൗന്തേയ കർണം ഏവ സദാ ഹ്യ് അഹം
 പശ്യാമി തത്ര തത്രൈവ കർണ ഭൂതം ഇദം ജഗത്
 20 യത്ര യത്ര ഹി ഗച്ഛാമി കർണാദ് ഭീതോ ധനഞ്ജയ
 തത്ര തത്ര ഹി പശ്യാമി കർണം ഏവാഗ്രതഃ സ്ഥിതം
 21 സോ ഹം തേനൈവ വീരേണ സമരേഷ് അപലായിനാ
 സഹയഃ സരഥഃ പാർഥ ജിത്വാ ജീവൻ വിസാർജിതഃ
 22 കോ ന മേ ജീവിതേനാർഥോ രാജ്യേനാർഥോ ഫഥ വാ പുനഃ
 മമൈവം ധിക്രതസ്യേഹ കർണേനാഹവ ശോഭിനാ
 23 ന പ്രാപ്തപൂർവ്വം യദ് ഭീഷ്മാത് കൃപാദ് ദ്രോണാച് ച സംയുഗേ
 തത് പ്രാപ്തം അദ്യ മേ യുദ്ധേ സുതപത്രാൻ മഹാരഥാത്
 24 തത് ത്വാ പച്ഛാമി കൗന്തേയ യഥാ ഹ്യ് അകശലസ് തഥാ
 തൻ മമാചക്ഷ്യ കാർത്യന്യന യഥാ കർണസ് ത്വയാ ഹതഃ
 25 ശക്ര വീര്യസമോ യുദ്ധേ യഥ ഇല്യപരാക്രമഃ
 രാമ ഇല്യസ് തഥാസ്ത്രേ യഃ സ കഥം വൈ നിഷ്ഠിതഃ
 26 മഹാരഥഃ സമാഖ്യാതഃ സർവയുദ്ധവിശാരദഃ
 ധനർധരാണാം പ്രവരഃ സർവേഷാം ഏകപുരുഷഃ
 27 പുജിതോ ധൃതരാഷ്ട്രേണ സപുത്രേണ വിശാം പതേ
 സദാ ത്വദർഥം രാധേയഃ സ കഥം നിഹതസ് ത്വയാ
 28 ധൃതരാഷ്ട്രോ ഹി യോധേഷു സർവേഷ് ഏവ സദാർജുന
 തവ മൃത്യും രണേ കർണം മന്യതേ പുരുഷർഷഭഃ
 29 സ ത്വയാ പുരുഷവ്യാഘ്രേ കഥം യുദ്ധേ നിഷ്ഠിതഃ
 തം മമാചക്ഷ്യ ബിഭത്സോ യഥാ കർണോ ഹതസ് ത്വയാ
 30 സോത്സേധം അസ്യ ച ശിരഃ പശ്യതാം സുഹൃദാം ഹൃതം
 ത്വയാ പുരുഷശാർദ്ദൂല ശാർദ്ദൂലേന യഥാ തരോഃ
 31 യഃ പര്യപാസീത് പ്രദിശോ ദിശശ് ച; ത്വാം സുതപത്രഃ സമരേ പരീപ്ലൻ
 ദിത്യഃ കർണഃ സമരേ ഹസ്തിപുശഃ; സ ഹീദാനീം കങ്കപത്രൈഃ സുതീക്ലൈഃ

32 ത്വയാ രണേ നിഹതഃ സൃതപുത്രഃ; കച്ഛിച്ഛി ഛേരതേ ഭൂമിതലേ ദുരാത്മാ

കച്ഛിച്ഛി പ്രിയം മേ പരമം ത്വയാദ്യ; കൃതം രണേ സൃതപുത്രം നിഹത്യ

33 യഃ സർവതഃ പര്യപതത് ത്വദർഥേ; മഹാനിതോ ഗർവിതഃ സൃതപുത്രഃ

സാ ശൂരമാനീ സമരേ സമേത്യ; കച്ഛിച്ഛി ത്വയാ നിഹതഃ സംയുഗേ fദ്യ

34 രൗക്മം രഥം ഹസ്തിവരൈശ്ച യുക്തം; രഥം ദിത്സുർ യഃപരേഭ്യസ് ത്വദർഥേ

സാദാ രണേ സ്മർധതേ യഃ സ പാപഃ; കച്ഛിച്ഛി ത്വയാ നിഹതസ് താത യുദ്ധേ

35 യോ fസൗ നിത്യം ശൂര മദേന മത്തോ; വികത്മതേ സംസദി കൗരവാണാം

പ്രിയോ fത്യർഥം തസ്യ സുയോധനസ്യ; കച്ഛിച്ഛി സ പാപോ നിഹതസ്

ത്വയാദ്യ

36 കച്ഛിച്ഛി സമാഗമ്യ ധനുഃപ്രമുക്കൈസ്; ത്വത് പ്രേഷിതൈർ ലോഹിതാർ

മൈർ വിഹംഗൈഃ

ശേതേ fദ്യ പാപഃ സ വിഭിന്നഗാത്രഃ; കച്ഛിച്ഛി ഭഗോ ധാർതരാഷ്ട്രസ്യ ബാഹുഃ

37 യോ fസൗ സദാ ശ്ലാഘതേ രാജമധ്യേ; ദുര്യോധനം ഹർഷയൻ ദർപപൂർണഃ

അഹം ഹന്താ ഫൽഗുനസ്യേതി മോഹാത്; കച്ഛിച്ഛി യതസ് തസ്യ ന വൈ തഥാ

രഥഃ

38 നാഹം പാദൗ ധാവയിഷ്യേ കദാ ചിദ്; യാവത് സ്ഥിതഃ പാർഥ ഇത്യ്

അൽപബുദ്ധിഃ

വ്രതം തസ്യൈതത് സർവദാ ശക്രസുനോ; കച്ഛിച്ഛി ത്വയാ നിഹതഃ സോ fദ്യ

കർണഃ

39 യോ fസൗ കൃഷ്ണാം അബ്രുവിദ് ദൃഷ്ടബുദ്ധിഃ; കർണഃ സഭായാം കരുവീരമധ്യേ

കിം പാണ്ഡവാംസ് ത്വം ന ജഹാസി കൃഷ്ണേ; സുദുർബലാൻ പതിതാൻ ഹീനസ

ത്യാൻ

40 യത് തത് കർണഃ പ്രത്യജാനാത് ത്വദർഥേ; നാഹത്യാഹം സഹ കൃഷ്ണേന

പാർഥം

ഇഹോപയാതേതി സ പാപബുദ്ധിഃ; കച്ഛിച്ഛി ഛേരതേ ശരസംഭിന്ന ഗാത്രഃ

41 കച്ഛിച്ഛി സംഗ്രാമേ വിദിതോ വാ തദായം; സമാഗമഃ സൃജയ കൗരവാണാം

യത്രാവസ്ഥാം ഊദൃശീം പ്രാപിതോ fഹം; കച്ഛിച്ഛി ത്വയാ സോ fദ്യ ഹതഃ

സമേത്യ

42 കച്ഛിച്ഛി ത്വയാ തസ്യ സുമന്ദബുദ്ധേർ; ഗാന്ധീവമുക്കൈർ വിശിഖൈർ

ജ്വലദ്ഭിഃ

സകണ്ഡലം ഭാനുമദ് ഉത്തമാംഗം; കായാത് പ്രകൃത്തം യുധി സവ്യസാചിൻ

43 യത് തൻ മയാ ബാണസമർപിതേന; ധൃതോ fസി കർണസ്യ വധായ വീര

തൻ മേ ത്വയാ കച്ഛിച്ഛി അമോഘം അദ്യ; ധൃതാം കൃതം കർണ നിപാതനേന

44 യദ് ദർപപൂർണ്ണഃ സ സുയോധനോ fസ്താൻ; അവേക്ഷതേ കർണ സമാശ്ര
യേണ

കച് ചിത് ത്വയാ സോ fദ്യ സമാശ്രയോ fസ്യ; ഭഗ്നഃ പരാക്രമ്യ സുയോധനസ്യ
45 യോ നഃ പുരാ ഷണ്ഡതിലാൻ അഭോചത്; സഭാമധ്യേ പാർഥിവാനാം
സമക്ഷം

സ ദുർമതിഃ കച് ചിദ് ഉപേത്യ സംഖ്യേ; ത്വയാ ഹതഃ സുതപത്രോ fത്യമർഷി
46 യഃ സുതപത്രഃ പ്രഹസൻ ദുരാത്മാ; പുരാബ്രവീൻ നിജിതാം സൗബലേന
സ്വയം പ്രസഹ്യാനയ യാജ്ഞസേനീം; അപീഹ കച് ചിത് സ ഹതസ്
ത്വയാദ്യ

47 യഃ ശസ്ത്രദ്വച് ശ്രേഷ്ഠതമം പൃഥിവ്യാം; പിതാമഹം വ്യാക്ഷിപദ് അൽപചേതാഃ
സംഖ്യായമാനോ fർധരഥഃ സ കച് ചിത്; ത്വയാ ഹതോ fദ്യാധിരഥിർ ദുരാത്മാ
48 അമർഷണം നിക്രതിസമീരണേരിതഃ; ഹൃദി ശ്രീതം ജ്വലനം ഇമം സദാ മമ
ഹതോ മയാ സോ fദ്യ സമേത്യ പാപധീർ; ഇതി ബ്രുവൻ പ്രശമയ മേ fദ്യ
ഹൽഗുന

അധ്യായം 47

1 [സ്]

തദ് യർമശീലസ്യ വചോ നിശമ്യ; രാജ്ഞഃ ക്രോധസ്യാധിരഥൗ മഹാത്മാ
ഉവാച ദുർധർഷം അദീനസത്ത്വം; യുധിഷ്ഠിരം ജിഷ്ണൂർ അനന്തവീര്യഃ

2 സംശപ്തകൈർ യുധ്യമാനസ്യ മേ ദ്വദ്വ; സേനാഗ്രയാധീ കരസൈന്യസ്യ
രാജൻ

ആശീവിഷാഭാൻ ഖഗമാൻ പ്രമുഞ്ചൻ; ദ്രൗണിഃ പുരസ്താത് സഹസാ വ്യതിഷ്ഠത്

3 ദൃഷ്ട്വാ രഥം മേഘലനിഭം മമേമം; അംബഷ്ട സേനാ മരണേ വ്യതിഷ്ഠത്

തേഷാം അഹം പഞ്ച ശതാനി ഹത്വാ; തതോ ദ്രൗണിം അഗമം പാർഥിവാഗ്ര്യ

4 തതോ ഫപരാൻ ബാണസംഘാൻ അനേകാൻ; ആകർണപൂർണായത വിപ്രമു
ക്താൻ

സസർജ ശിക്ഷാസ്തു ബലപ്രയത്തൈർ; തഥാ യഥാ പ്രാവൃഷ്ടി കാമമേഘഃ

5 നൈവാദദാനം ന ച സന്ദധാനം; ജാനീമഹേ കതരേണാസ്യതി ഇതി
വാമേന വാ യദി വാ ദക്ഷിണേന; സ ദ്രോണപുത്രഃ സമരേ പര്യവർതത്

6 അവിദ്യൻ മാം പഞ്ചഭിർ ദ്രോണപുത്രഃ; ശിന്തൈഃ ശരൈഃ പഞ്ചഭിർ വാസുദേവം
അഹം ഇ തം ത്രിംശതാ വജ്രകൽപൈഃ; സമാർദ്ദം നിമിഷസ്യാന്തരേണ

7 സ വിക്ഷരൻ ത്വധിരം സർവഗാത്രൈഃ; രഥാനീകം സൂത സൂനോർ വിവേശ
മയാഭിദ്രുതഃ സൈനികാനാം പ്രബർഹാൻ; അസാവ് അപശ്യൻ ത്വധിരേണ
പ്രദിഗ്ധാൻ

8 തതോ ദ്ഭിദ്രുതം യുധി വീക്ഷ്യ സൈന്യം; വിധസ്തയോധം ദ്രുതവാജിനാഗം
പഞ്ചാശതാ രഥമുഖൈഃ സമേതഃ; കർണസ് ത്വരൻ മാം ഉപായാത് പ്രമാഥീ

9 താൻ സുദധിത്വാഹം അപാസ്യ കർണം; ദ്രഷ്ടും ഭവന്തം ത്വരയാഭിയാതഃ
സർവേ പാഞ്ചാലാ ഹ്യ ഉദദിജന്തേ സ്മ കർണാദ്; ഗന്ധാദ് ഗാവഃ കേസരിണോ
യഥൈവ

10 മഹാത്മഷ്ടസ്യേവ മുഖം പ്രപന്നാഃ; പ്രഭദ്രകാഃ കർണം അഭി ദ്രവന്തി
മൃത്യോർ ആസ്യം വ്യാന്തം ഇവാമ്പപദ്യൻ; പ്രഭദ്രകാഃ കർണം ആസാദ്യ രാജൻ

11 ആയാഹി പശ്യാദ്യ യ്യുത്സമാനം; മാം സൂതപുത്രം ച വൃതൗ ജയായ
ഷദ് സാഹസ്രാ ഭാരത രാജപുത്രാഃ; സ്വർഗായ ലോകായ രഥാ നിമഗ്നാഃ

12 സമേത്യാഹം സൂതപുത്രേണ സംഖ്യേ; വൃത്രേണ വജ്രീവ നരേന്ദ്രമുഖ്യ
യോത്യേ ദൃശം ഭാരത സൂതപുത്രം; അസ്മിൻ സംഗ്രാമേ യദി വൈ ദൃശ്യതേ ദ്വദ്വ

13 കർണം ന ചേദ് അദ്യ നിഹന്ധി രാജൻ; സബാസ്യവം യുധ്യമാനം പ്രസഹ്യ
പ്രതിശ്രുത്യാകർവതാം വൈ ഗതിർ യഃ; കഷ്ടാം ഗച്ഛേയം താം അഹം രാജ
സിംഹ

14 ആമന്ത്രയേ ത്യാം ബൃഹി ജയം രണേ മേഃ പൂരാ ഭീമം ധാർതരാഷ്ട്രാ ഗ്രസന്തേ
സൗതിം ഹനിഷ്യാമി നരേന്ദ്ര സിംഹഃ സൈന്യം തഥാ ശത്രുഗണാംശ് ച
സർവാൻ

അധ്യായം 48

1 [സ്]

ശ്രുത്യാ കർണം കല്യാ ഉദാരവീര്യം; ക്രുദ്ധഃ പാർഥഃ ഫൽഗുനസ്യാമിതൗജാഃ
ധനഞ്ജയം വാക്യം ഉവാച ചേദം; യുധിഷ്ഠിരഃ കർണ ശരാഭിതപ്തഃ

2 ഇദം യദി ദ്വൈതവനേ ഹ്യ് അവക്ഷ്യഃ; കർണം യോദ്ധും ന പ്രസഹേ നൃപേതി
വയം തദാ പ്രാപ്തകാലാനി സർവേ; വൃത്താന്ത് ഉപൈഷ്യമാമ തദൈവ പാർഥ

3 മയി പ്രതിശ്രുത്യ വധം ഹി തസ്യ; ബലസ്യ ചാപ്തസ്യ തമൈവ വീര
ആനീയ നഃ ശത്രുമധ്യം സ കസ്നാത്; സമുത്ക്ഷിപ്യ സമണ്ഡിലേ പ്രത്യപിംഷ്യാഹ്

4 അന്യാശിഷ്ട വയം അർജുന ത്വയി; യിയാസവോ ബഹുകല്യാണം ഇഷ്ടം
തൻ നഃ സർവം വിഫലം രാജപുത്ര; ഫലാർഥിനാം നിചലേവാതിപുഷ്ടഃ

5 പ്രച്ഛാദിതം ബഡിശം ഇവാമിഷേണഃ; പ്രച്ഛാദിതോ ഗവയ ഇവാപവാചാ
അനർഥകം മേ ദർശിതവാൻ അസി ത്വം; രാജ്യാർഥിനോ രാജ്യരൂപം വിനാശം

6 യത് തത് പൃഥാം വാഗ് ഉവാചാന്തരിക്ഷേഃ; സപ്താഹ ജാതേ ത്വയി മന്ദബുദ്ധൗ
ജാതഃ പുത്രോ വാസവ വിക്രമോ ിയം; സർവാഞ് ശൂരാഞ് ശാത്രവാഞ്
ജേഷ്യതീതി

7 അയം ജേതാ ഖാണ്ഡവേ ദേവസംഘാൻ; സർവാണി ഭൂതാന്ത് അപി ചോത്ത
മൗജാഃ

അയം ജേതാ മദ്രകലിംഗകേകയാൻ; അയം കുന്ദൻ ഹന്തി ച രാജമധ്യേ

8 അസ്നാത് പരോ ന ഭവിതാ ധന്വര്യരോ; ന വൈ ഭൂതഃ കശ് ചന ജാതു ജേതാ
ഇച്ഛന് ആര്യഃ സർവഭൂതാനി കര്യാദ്; വശേ വശീസർവസമാപ്ത വിദ്യഃ

9 കാന്ത്യാ ശശാങ്കസ്യ ജവേന വായോഃ; ണൈമര്യേണ മേരോഃ ക്ഷമയാ
പൃഥിവ്യാഃ

സൂര്യസ്യ ഭാസാ ധനദസ്യ ലക്ഷ്മ്യഃ; ശൗര്യേണ ശക്രസ്യ ബലേന വിഷ്ണോഃ

10 ഇല്യോ മഹാത്മാ തവ കന്തി പുത്രോ; ജാതോ ിദിതേർ വിഷ്ണർ ഇവാരി
ഹന്താ

സ്വേഷാം ജയായ ദിഷ്യാതാം വധായ; ഖ്യാതോ ിമിതൗജാഃ കലതതു കർതാ

11 ഇത് അന്തരിക്ഷേ ശതശ്രംഗമൂർധ്വി; തപസിനാം ശൃണ്വതാം വാഗ് ഉവാച
ഏവംവിധം ത്വാം തച് ച നാഭൂത് തവാദ്യഃ; ദേവാ ഹി നൃനം അന്തരം വദന്തി

12 തഥാപരേഷാം ഋഷിസന്തമാനാം; ശ്രുത്വാ ഗീരം പൂജയതാം സദൈവ
ന സംനതിം പ്രൈതി സുയോധനസ്യ; ന ത്വാ ജാനാമ്യ് ആധിരഥേർ ഭയാർതം

13 ത്വഷ്ടാ കൃതം വാഹം അളജനാക്ഷം; ശൂഭം സമാസ്മായ കപിധ്വജം ത്വം
ഖഡ്ഗം ഗൃഹീത്വാ ഹേമചിത്രം സമിദ്ധം; ധനുശ് ചേദം ഗാണ്ഡിവം താലമാത്രം
സ കേശവേനോഹ്യമാനഃ കഥം നഃ; കർണാദ് ഭീതോ വ്യപയാതോ ിസി പാർഥ

14 ധനുസ് ചൈതത് കേശവായ പ്രദായ; യന്താ ഭവിഷ്യസ് ത്വം രണേ ചേദ്
ദുരാത്മൻ

തതോ ഫഹനിഷ്യത് കേശവഃ കർണം ഉഗ്രം; മരുത്പതിർ വൃത്രം ഇവാത്ത വജ്രഃ
15 മാസേ ഫപതിഷ്യഃ പഞ്ചമേ ത്വം പ്രകൃഷ്ടേ; ന വാ ഗർഭോ ഫപ്യ് അഭവിഷ്യഃ
പൃഥായാഃ

തത് തേ ശ്രമോ രാജപുത്രാഭവിഷ്യൻ; ന സംഗ്രാമാദ് അപയാതും ദുരാത്മൻ

അധ്യായം 49

1 [സ്]

യുധിഷ്ഠിരേണൈവം ഉക്തഃ കൗന്തേയഃ ശ്വേതവാഹനഃ
 അസിം ജഗ്രാഹ സങ്കുലോ ജീഘാഃസുർ ഭരതർഷഭഃ
 2 തസ്യ കോപം സമുദ്ദീക്ഷ്യ ചിത്തജ്ഞഃ കേശവസ് തദാ
 ഉവാച കിം ഇദം പാർഥ ഗൃഹീതഃ ഖഡ്ഗ ഇത്യ് ഉത
 3 നേഹ പശ്യാമി യോദ്ധവ്യം തവ കിം ചിദ് ധനജ്ജയ
 തേ ധന്യാ ധാർതരാഷ്ട്രാ ഹി സർവേ ഭീമേന ധീമതാ
 4 അപയാതോ ിസി കൗന്തേയ രാജാ ദ്രുഷ്ടവ്യ ഇത്യ് അപി
 സ രാജാ ഭവതാ ദൃഷ്ടഃ കശലീ ച യുധിഷ്ഠിരഃ
 5 തം ദൃഷ്ട്വാ നൃപശാർദൂല ശാർദൂല സമവിക്രമം
 ഹർഷകാലേ തു സമ്പ്രാപ്തേ കന്യാത് ത്വാ മന്യൂർ ആവിശത്
 6 ന തം പശ്യാമി കൗന്തേയ യസ് തേ വധ്യോ ഭവേദ് ഇഹ
 കന്യാദ് ഭവാൻ മഹാഖഡ്ഗം പരിഗൃഹ്ണാതി സത്വരം
 7 തത് ത്വാ പൃച്ഛാമി കൗന്തേയ കിം ഇദം തേ ചികീർഷിതം
 പരാമൃഗസി യത് ക്രുദ്ധഃ ഖഡ്ഗം അദ്ഭുതവിക്രമ
 8 ഏവം ഉക്തസ് തു കൃഷ്ണേന പ്രേക്ഷമാണോ യുധിഷ്ഠിരഃ
 അർജുനഃ പ്രാഹ ഗോവിന്ദം ക്രുദ്ധഃ സർപ ഇവ ശ്വസൻ
 9 ദദ ഗാണധീവം അന്യസ്താ ഇതി മാം യോ ിഭിചോദയേത്
 ഛിന്ദ്യാം അഹം ശിരസ് തസ്യ ഇത്യ് ഉപാംശു വ്രതം മമ
 10 തദ് ഉക്തോ ിഹം അദീനാത്മൻ രാജ്ഞാമിത പരാക്രമ
 സമക്ഷം തവ ഗോവിന്ദ ന തത് ക്ഷത്തം ഇഹോത്സഹേ
 11 തസ്യാദ് ഏനം വധിഷ്ട്യാമി രാജാനം ധർമ്മഭീരുകം
 പ്രതിജ്ഞാം പാലയിഷ്ട്യാമി ഹത്യേമം നരസത്തമം
 ഏതദർഥം മയാ ഖഡ്ഗ്നോ ഗൃഹീതോ യദുനന്ദന
 12 സോ ിഹം യുധിഷ്ഠിരം ഹത്യാ സത്യേ ിപ്യ് ആണൃത്യതാം ഗതഃ
 വിശോകോ വിജ്വരശ് ചാപി ഭവിഷ്ട്യാമി ജനാർദന
 13 കിം വാ ത്വം മന്യസേ പ്രാപ്തം അസ്തിൻ കാലേ സമൃത്ഥിതേ
 ത്വം അസ്യ ജഗതസ് താത വേത്ഥ സർവം ഗതാഗതം
 തത് തഥാ പ്രകരിഷ്ട്യാമി യഥാ മാം വക്ഷ്യതേ ഭവാൻ
 14 [ക്]

ഇദാനീം പാഥ ജാനാമി ന വൃദ്ധാഃ സേവിതാസ് ത്വയാ
 അകാലേ പുരുഷവ്യാഘ്രേ സംരംഭക്രിയയാനയാ

ന ഹി ധർമ്മവിഭാഗജ്ഞഃ കര്യാദ് ഏവം ധനഞ്ജയ
 15 അകാര്യംനാം ച കാര്യംനാം സംയോഗം യഃ കരോതി വൈ
 കാര്യംനാം അക്രിയാനാം ച സ പാർഥ പുരുഷാധമഃ
 16 അനുസൃത്യ തു യേ ധർമ്മം കവയഃ സമുപസമിതാഃ
 സമാസ വിസ്തരവിദാഃ ന തേഷാം വേതമ നിശ്ചയം
 17 അനിശ്ചയജ്ഞോ ഹി നരഃ കാര്യകാര്യവിനിശ്ചയേ
 അവശോ മുഹൂതേ പാർഥ യഥാ ത്വം മൂഢ ഏവ തു
 18 ന ഹി കാര്യം അകാര്യം വാ സുഖം ജ്ഞാതും കഥം ചന
 ശ്രുതേന ജ്ഞായതേ സർവം തച് ച ത്വം നാവബുധ്യസേ
 19 അവിജ്ഞാനാദ് ഭവാൻ യച് ച ധർമ്മം രക്ഷതി ധർമ്മവിത്
 പ്രാണിനാം ഹി വധം പാർഥ ധർമ്മികോ നാവബുധ്യതേ
 20 പ്രാണിനാം അവധസ് താത സർവജ്ഞായാൻ മതോ മമ
 അന്തതം തു ഭവേദ് വാച്യം ന ച ഹിംസ്യാത് കഥം ചന
 21 സ കഥം ദ്രാതരം ജ്യേഷ്ഠം രാജാനം ധർമ്മകോവിദം
 ഹന്യാദ് ഭവാൻ നരശ്രേഷ്ഠ പ്രാകൃതോ ഽനൃഃ പമാൻ ഇവ
 22 അയ്യധ്യമാനസ്യ വധസ് തഥാശസ്തസ്യ ഭാരത
 പരാങ്മുഖസ്യ ദ്രവതഃ ശരണം വാഭീഗച്ഛതഃ
 കൃതാഞ്ജലേഃ പ്രപന്നസ്യ ന വധഃ പുജ്യതേ ബുധൈഃ
 23 ത്വയാ ചൈവ വ്രതം പാർഥ ബാലേനൈവ കൃതം പുരാ
 തസ്നാദ് അധർമ്മസംയുക്തം മൗഢ്യോത് കർമ്മ വ്യവസ്യസി
 24 സ ഗുണം പാർഥ കസ്താത് ത്വം ഹന്യാ ധർമ്മം അനുസ്മരൻ
 അസന്ത്രധാര്യ ധർമ്മാനാം ഗതിം സുക്ഷ്ണാം ദുരന്വയാം
 25 ഇദം ധർമ്മരഹസ്യം ച വക്ഷ്യാമി ഭരതർഷഭ
 യദ് ബ്രൂയാത് തവ ഭീഷ്മോ വാ ധർമ്മജ്ഞോ വാ യുധിഷ്ഠിരഃ
 26 വിദൂരോ വാ തഥാ ക്ഷത്താ കന്തി വാപി യശസിനീ
 തത് തേ വക്ഷ്യാമി തത്ത്വേന തൻ നിബോധ ധനഞ്ജയ
 27 സത്യസ്യ വചനം സാധു ന സത്യാദ് വിദ്യതേ പരം
 തത്ത്വേനൈതത് സുദുർജ്ജ്ഞേയം യസ്യ സത്യം അനുഷ്ഠിതം
 28 ഭവേത് സത്യം അവക്തവ്യം വക്തവ്യം അന്തതം ഭവേത്
 സർവസ്വസ്യാപഹാരേ തു വക്തവ്യം അന്തതം ഭവേത്
 29 പ്രാണാത്യയേ വിവാഹേ ച വക്തവ്യം അന്തതം ഭവേത്
 യത്രാന്തതം ഭവേത് സത്യം സത്യം ചാപ്യ് അന്തതം ഭവേത്
 30 താദൃശം പശ്യതേ ബാലോ യസ്യ സത്യം അനുഷ്ഠിതം

സത്യാനുതേ വിനിശ്ചിത്യൽ തതോ ഭവതി ധർമ്മവിത്

31 കിം ആശ്ചര്യം കൃതപ്രജ്ഞഃ പുരുഷോ ിപി സുദാരുണഃ
സുമഹത് പ്രാപ്തയാത് പുണ്യം ബലാകോ ിസവധാദ് ഇവ

32 കിം ആശ്ചര്യം പുനർ മൃശോ ധർമ്മകാമോ ിപ്യ് അപണ്ഡിതഃ
സുമഹത് പ്രാപ്തയാത് പാപം ആപഗാം ഇവ കൗശികഃ

33 [അർജ്ജ്]

ആചക്ഷ്യ ഭഗവന് ഏതദ് യഥാ വിദ്യാം അഹം തഥാ
ബലാകാസാഭിസംബദ്ധം നദീനാം കൗശികസ്യ ച

34 [ക്]

മൃഗവ്യാധോ ിഭവത് കശ് ചിദ് ബലാകോ നാമ ഭാരത
യാത്രാർഥം പുത്രദാരസ്യ മൃഗാൻ ഹന്തി ന കാമതഃ

35 സോ ിസയ ച മാതാ പിതരൗ ബിഭർത്യ് അന്യാംശ് ച സംശ്രിതാൻ
സ്വധർമ്മനിരതോ നിത്യം സത്യവാഗ് അനസ്യയകഃ

36 സ കദാ ചിൻ മൃഗാൽ ലിപ്സർ നാനവിന്ദത് പ്രയത്നവാൻ
അഥാപശ്യത് സ പീതോദം ശ്യാപദം ഘ്രാണചക്ഷുഷം

37 അദൃഷ്ടപൂർവം അപി തത് സത്ത്വം തേന ഹതം തദാ
അന് ഏവ ച തതോ വ്യോമ്നഃ പുഷ്പവർഷം അവാപതത്

38 അപ്ലരോഗീതവാദിത്രൈർ നാദിതം ച മനോരമം
വിമാനം ആഗമത് സ്വർഗാൻ മൃഗവ്യാധ നിനീഷയാ

39 തദ് ഭൂതം സര ഭൂതാനാം അഭാവായ കിലാർജ്ജുന
തപസ് തപ്താ വരം പ്രാപ്തം കൃതം അന്ധം സ്വയം ഭൂവാ

40 തദ് ധത്യാ സർവഭൂതാനാം അഭാവ കൃതനിശ്ചയം
തതോ ബലാകഃ സ്വരഗാദ് ഏവം ധർമ്മഃ സുദുർവിദഃ

41 കൗശികോ ിപ്യ് അഭവദ് വിപ്രസ് തപസാി ന ബഹുശ്രുതഃ
നദീനാം സംഗമേ ഗ്രാമാദ് അദൂരേ സ കിലാവസത്

42 സത്യം മയാ സദാ വാച്യം ഇതി തസ്യാഭവദ് വ്രതം
സത്യവാദീതി വിഖ്യാതഃ സ തദാസീദ് ധനഞ്ജയ

43 അഥ ദസ്യ ഭയാത് കേചിത്തദാ തദ് വനം ആവിശൻ
ദസ്യവോ ിപി ഗതാഃ ക്രൂരാ വ്യമാർഗത പ്രയത്നതഃ

44 അഥ കൗശികം അഭ്യേത്യ പ്രാഹുസ് തം സത്യവാദിനം
കതമേന പഥാ യാതാ ഭഗവൻ ബഹവോ ജനാഃ

സത്യേന പുഷ്പപ്രബ്രൂഹി യദി താൻ വേത്ഥ ശംസ നഃ
45 സ പുഷ്പഃ കൗശികഃ സത്യം വചനം താൻ ഉവാച ഹ

ബഹുവൃക്ഷ ലതാമുൽഭവം ഏതദ് വനം ഉപാശ്രിതാഃ
 തതസ് തേ താൻ സമാസാദ്യ ക്രൂരാ ജംഗ്ലൻ ഇതി ശ്രുതിഃ
 46 തേനാധർമ്മേണ മഹതാ വാഗ് ദുരഭേതന കൗശികഃ
 ഗതഃ സുകഷ്ടം നരകം സുകൃഷ്ണധർമ്മേഷ് അകോവിദഃ
 അപ്രഭുത ശ്രുതോ മുഡോ ധർമ്മാണാം അവിഭാഗവിത്
 47 വൃദ്ധാൻ അപൃഷ്ട്യാ സന്ദേഹം മഹച് ഛവ്രം ഇതോ ഫർഹതി
 തത്ര തേ ലക്ഷണോദ്ദേശഃ കസ് ചിദ് ഏവ ഭവിഷ്യതി
 48 ദുഷ്കരം പരമജ്ഞാനം കർതേണാത്ര വ്യവസ്യതി
 ശ്രുതിർ ധർമ്മ ഇതി ഹ്യ ഏകേ വദന്തി ബഹവോ ജനാഃ
 49 ന ത്വ ഏതത് പ്രതിസ്മയാമി ന ഹി സർവം വിധിയതേ
 പ്രവോർഥായ ഭൂതാനാം ധർമ്മപ്രവചനം കൃതം
 50 ധാരണാദ് ധർമ്മം ഇത്യ് ആഹുർ ധർമ്മോ ധാരയതി പ്രജാഃ
 യഃ സ്യാദ് ധാരണ സംയുക്തഃ സ ധർമ്മ ഇതി നിശ്ചയഃ
 51 യേ ഫന്യായേന ജിഹീർഷന്തോ ജനാ ഇച്ഛന്തി കർഹി ചിത്
 അകുജനേന ചേൻ മോക്ഷോ നാത്ര കൂജേത് കഥം ചന
 52 അവശ്യം കൂജിതവ്യം വാ ശങ്കേരൻ വാപ്യ് അകുജതഃ
 ശ്രേയസ് തത്രാന്തതം വജ്രം സത്യാദ് ഇതി വിചാരിതം
 53 പ്രാണാത്യയേ വിവാഹേ വാ സർവജ്ഞാതി ധനക്ഷയേ
 നർമ്മണ്യ് അഭിപ്രവൃത്തേ വാ പ്രവക്തവ്യം മൃഷാ ഭവേത്
 അധർമ്മം നാത്ര പശ്യന്തി ധർമ്മത്തൊർഥ ദർശിനഃ
 54 യഃ സ്തേനൈഃ സഹ സംബന്ധാൻ മുച്യതേ ശപഥൈർ അപി
 ശ്രേയസ് തത്രാന്തതം വജ്രം തത് സത്യം അവിചാരിതം
 55 ന ച തേഭ്യോ ധനം ദേയം ശക്യേ സതി കഥം ചന
 പാപേഭ്യോ ഹി ധനം ദേയം ശക്യേ സതി കഥം ചന
 തസ്യാദ് ധർമ്മാർഥം അന്തതം ഉക്ത്യാ നാന്തത വാഗ് ഭവേത്
 56 ഏഷ തേ ലക്ഷണോദ്ദേശഃ സമുദ്ദിഷ്ടോ യഥാവിധി
 ഏതച് ശ്രുത്യാ ബ്രൂഹി പാർഥ യദി വധ്യോ യുധിഷ്ഠിരഃ
 57 [അർജ്ജ്]

യഥാ ബ്രൂയാൻ മഹാപ്രാജ്ഞോ യഥാ ബ്രൂയാൻ മഹാമതിഃ
 ഹിതം ചൈവ യഥാസ്താകം തഥൈതദ് വചനം തവ
 58 ഭവൻ മാതുസമോ ഫസ്താകം തഥാ പിതൃസമോ ഫപി ച
 ഗതിശ് ച പരമാ കൃഷ്ണ തേന തേ വാക്യം അദ്ഭുതം
 59 ന ഹി തേ ത്രിഷു ലോകേഷു വിദ്യതേ ഫവിദിതം ക്വ ചിത്

തസ്നാദ് ഭവാൻ പരം ധർമ്മം വേദ സർവം യഥാതഥം
 60 അവധ്യം പാണ്ഡവം മന്യേ ധർമ്മരാജം യുധിഷ്ഠിരം
 യസ്തിൻ സമയസംയോഗേ ബ്രൂഹി കിം ചിദ് അനുഗ്രഹം
 ഇദം ചാപരം അത്രൈവ ശൃണു ഹൃത്ഥം വിവക്ഷിതം
 61 ജാനാമി ദാശാർഹ മമ വ്രതം ത്വം; യോ മാം ബ്രൂയാത് കശ് ചന മാനുഷേഷു
 അന്യസ്മൈ ത്വം ഗാണ്ഡീവം ദേഹി പാർഥ; യസ് ത്വത്തോ ിസ്തേർ ഭവിതാ വാ
 വിശിഷ്ടഃ
 62 ഹന്യാം അഹം കേശവ തം പ്രസഹ്യ; ഭീമോ ഹന്യാത് തുബരകേതി
 ചോക്തഃ
 തൻ മേ രാജാ പ്രോക്തവാംസ് തേ സമക്ഷം; ധനർ ദേഹീത്യ് അസക്രദ്
 വൃഷ്ണിസിംഹ
 63 തം ഹത്യാ ചേത് കേശവ ജീവലോകേ; സ്ഥാതാ കാലം നാഹം അപ്യ്
 അൽപമാത്രം
 സാ ച പ്രതിജ്ഞാ മമ ലോകപ്രബുദ്ധാ; ഭവേത് സത്യാ ധർമ്മഭൃതാം വരിഷു
 യഥാ ജീവേത് പാണ്ഡവോ ിഹം ച കൃഷ്ണ; തഥാ ബുദ്ധിം ദാതും അദ്യാർഹസി
 ത്വം
 64 [വാ]
 രാജാ ശ്രാന്തോ ജഗതോ വിക്ഷതശ് ച; കർണേന സംഖ്യേ നിശിന്തൈർ
 ബാണസംഘൈഃ
 തസ്നാത് പാർഥ ത്വം പരഷ്യാണ്യ് അവോചത്; കർണേ ദൃതംഹ്യ് അദ്യ രണേ
 നിബദ്ധം
 65 തസ്തിൻ ഹതേ കുരവോ നിർജിതാഃ സ്യൂർ; ഏവം ബുദ്ധിഃ പാർഥിവോ
 ധർമ്മപുത്രഃ
 യദാവമാനം ലഭതേ മഹാന്തം; തദാ ജീവൻ മൃത ഇത്യ് ഉച്യതേ സഃ
 66 തൻ മാനിതഃ പാർഥിവോ ിയം സദൈവഃ ത്വയാ സഭീമേന തഥാ യമാദ്യാം
 വൃദ്ധൈശ് ച ലോകേ പുരുഷപ്രവീരൈസ്; തസ്യാവമാനം കലയാ ത്വം പ്രയു
 ക്ഷ്യ
 67 ത്വം ഇത്യ് അത്ര ഭവന്തം ത്വം ബ്രൂഹി പാർഥ യുധിഷ്ഠിരം
 ത്വം ഇത്യ് ഉക്തോ ഹി നിഹതോ ഗുരുർ ഭവതി ഭാരത
 68 ഏവം ആചര കൗന്തേയ ധർമ്മരാജേ യുധിഷ്ഠിരേ
 അധർമ്മയുക്തം സംയോഗം കുരുഷ്വൈവം കുരൂദ്വഹ
 69 അഥർവാംഗിരസി ഹ്യ് ഏഷാ ശ്രുതീനാം ഉത്തമാ ശ്രുതിഃ
 അവിചാര്യൈവ കാര്യേഷാ ശ്രേയഃ കാമൈർ നരൈഃ സദാ

70 വയോ ഹ്യ് അയം പാണ്ഡവ ധർമ്മരാജൺ; തൃത്തോ യുക്തോ വേത്യുതേ
ചൈവം ഏഷഃ

തതോ ഫസ്യ പാദാവ് അഭിവാദ്യ പശ്ചാച്ഛ; ഛരമം ബ്രൂയാഃ സാന്ത്വപൂർവം ച
പാർഥം

71 ഭ്രാതാ പ്രാജ്ഞസ് തവ കോപം ന ജാതുഃ കര്യാദ് രാജാ കം ചന പാണ്ഡവേയഃ
മുക്തോ ഫന്താദ് ഭ്രാതൃവധാച്ഛ ച പാർഥഃ ഹൃഷ്ടഃ കർണം ത്വം ജഹി സൂതപുത്രം

72 [സ്]

ഇത്യ് ഏവം ഉക്തസ് തു ജനാർദനേന; പാർഥഃ പ്രശസ്യാഥ സുഹൃദ് വധം തം
തതോ ഫബ്രവീദ് അർജുനോ ധർമ്മരാജഃ; അനക്തപൂർവം പരഷം പ്രസഹ്യ

73 മാ ത്വം രാജൻ വ്യാഹര വ്യാഹരന്ത്യഃ; ന തിഷ്ടസേ ക്രോശമാത്രേ രണാർദ്ധേ
ഭീമസ് തു മാം അർഹതി ഗർഹണായ; യോ ദ്യുധൃതേ സർവയോധപ്രവീരഃ

74 കാലേ ഹി ശത്രുൻ പ്രതിപീഡ്യ സംഖ്യേ; ഹത്യാ ച ശൂരാൻ പൃഥിവീപതീംസ്
താൻ

യഃ കണ്ഠരാണാം അധികം സഹസ്രം; ഹത്യാനദത് തുമുലം സിംഹനാദം

75 സുദുഷ്കരം കർമ്മ കരോതി വീരഃ; കർതും യഥാ നാർഹസി ത്വം ക്ഷദാ ചിത്ത്
രഥാദ് അവപ്സത്യ ഗദാം പരാമൃശംസ്; തയാ നിഹന്ത്യ് അശ്വനരദ്വീപാൻ രണേ

76 വരാസിനാ വാജീരഥാശ്വകണ്ഠരാംസ്; തഥാ രഥാംഗൈർ ധനുഷാ ച ഹന്ത്യ്
അരീൻ

പ്രമുദ്യ പദ്ഭ്യം അഹിതാൻ നിഹന്തി യഃ; പുനശ് ച ദോർഭ്യാം ശതമന്യുവിക്രമഃ
77 മഹാബലോ വൈശ്രവണാന്തകോപമഃ; പ്രസഹ്യ ഹന്താ ദ്വിഷതാം യഥാർ
ഹം

സ ഭീമസേനോ ഫർഹതി ഗർഹണാം മേ; ന ത്വം നിത്യം രക്ഷ്യസേ യഃ സുഹൃദ്ഭിഃ
78 മഹാരഥാൻ നാഗവരാൻ ഹയാംഗ് ച; പദാതിമിഖ്യാൻ അപി ച പ്രഥമ്യ
ഏകോ ഭീമോ ധാർതരാഷ്ട്രേഷു മഗഃ; സ മാം ഉപാലബ്ധം അരിന്ദമോ ഫർഹതി

79 കലിംഗ വംഗ് അനംഗ നിഷാദമാഗധാൻ; സദാ മദാൻ നീലബലാഹകോപ
മാൻ

നിഹന്തി യഃ ശത്രുഗണാൻ അനേകശഃ; സ മാഭിവക്തും പ്രഭവത്യ് അനാഗസം
80 സുയുക്തം ആസ്ഥായ രഥം ഹി കാലേ; ധനൻ വികർഷണ് ശരപൂർണമുഷ്ടിഃ
സൃജത്യ് അസൗ ശരവർഷാണി വീരോ; മഹാഹവേ മോഘ ഇവാംബുധാരാഃ

81 ബലം തു വാചി ദ്വിജസത്തമാനാം; ക്ഷാത്രം ബുധാ ബാഹുബലം വദന്തി
ത്വം വാഗ്ബലോ ഭാരത നിഷ്കരശ് ച; ത്വം ഏവ മാം വേത്സി യഥാവിധോ ഫഹം

82 യതാമി നിത്യം തവ കർതും ഇഷ്ടം; ദാദൈഃ സുതൈർ ജീവിതേനാത്മനാ ച
ഏവം ച മാം വാഗ് വിശിഖൈർ നിഹംസി; ത്വന്തഃ സുഖം ന വയം വിദ്മ കിം

ചിത്

83 അവാമംസ്ഥാ മാം ദ്രൗപദീ തൽപ സംസേഥാ; മഹാരഥാൻ പ്രതിഹന്വി
ത്വദർഥേ

തേനാതിശങ്കീ ഭാരത നിഷ്കരോ ിസി; ത്വന്തഃ സുഖം നാഭിജാനാമി കിം ചിത്

84 പ്രോക്തഃ സ്വയം സത്യസന്ധേന മൃത്യുസ്; തവ പ്രിയാർഥം നദദേവ യുദ്ധേ
വീരഃ ശിഖണ്ഡീ ദ്രൗപദോ ിസൗ മഹാത്മാ; മയാഭിമുപ്ലേന ഹതം ച തേന

85 ന ചാഭിനന്ദാമി തവാധിരാജ്യം; യതസ് തം അക്ഷേഷ്യ് അഹിതായ സക്തഃ
സ്വയം കൃത്യാ പാപം അനാര്യജ്ജഷ്ടം; ഏഭീർ യുദ്ധേ തർതും ഇച്ഛസ്യ് അരീംസ് തു

86 അക്ഷേഷ്യ ദോഷാ ബഹവോ വിധർമാ; ശ്രുതാസ് ത്വയാ സഹദേവോ
വിബ്രവിദ് യാൻ

താൻ നൈഷി സാന്തർതും അസാധു ജ്ജഷ്ടാൻ; യേന സ്മ സർവേ നിരയം
പ്രപന്നാഃ

87 തം ദേവിതാ ത്വത്കൃതേ രാജ്യനാശസ്; ത്വത് സംഭവം വ്യസനം നോ
നരേന്ദ്ര

മാസ്യാൻ ക്രൂരൈർ വാക് പ്രതോദൈസ് തുദ താം; ഭൂയോ രാജൻ കോപയന്ന്
അൽപഭാഗ്യാൻ

88 ഏതാ വാചഃ പരഷാഃ സാവ്യ സാചീ; സ്ഥിരപ്രജ്ഞം ശ്രാവയിത്യാ തതക്ഷ
തദാനതേപേ സുരരാജപത്രോ; വിനിഃശ്യാസംഗ് ചാപ്യ് അസിം ഉദ്ബബർഹ

89 തം ആഹ കൃഷ്ണാഃ കിം ഇദം പുനർ ഭവാൻ; വികോശം ആകാശനിഭം
കരോത്യ് അസിം

പ്രബ്രൂഹി സത്യം പുരർ ഉത്തരം വിധേർ; വചഃ പ്രവക്ഷ്യാമ്യ് അഹം അർഥസിദ്ധ
യേ

90 ഇത്യ് ഏവ പൃഷ്ടഃ പുരുഷോത്തമേന; സുദഃഖിതഃ കേശവം ആഹ വാക്യം
അഹം ഹനിഷ്യേ സ്വശരീരം ഏവ; പ്രസഹ്യ യേനാഹിതം ആചരം വൈ

91 നിശമ്യ തത് പാർഥ വചോ വിബ്രവിദ് ഇദം; ധനഞ്ജയം ധർമമൃതാം വരിഷ്ടഃ
പ്രബ്രൂഹി പാർഥ സ്വമുണാൻ ഇഹാത്മനസ്; തഥാ സ്വഹാർദം ഭവതീഹ സദ്യഃ

92 തഥാസ്തു കൃഷ്ണേത്യ് അഭിനന്ദ്യ വാക്യം; ധനഞ്ജയഃ പ്രാഹ ധനർ വിനാമ്യ
യുധിഷ്ടിരം ധർമമൃതാം വരിഷ്ടം; ശൃണുഷ്യ രാജന്ന് ഇതി ശക്രസുന്തഃ

93 ന മാദൃശോ ിന്യോ നരദേവ വിദ്യതേ; ധനർധരോ ദേവം ജതേ പിനാകിനം
അഹം ഹി തേനാനമതോ മഹാത്മനാ; ക്ഷണേന ഹന്യാം സചരാചരം ജഗത്

94 മയാ ഹി രാജൻ സദിഗ് ഈശ്വരാ ദിശോ; വിജിത്യ സർവാ ഭവതഃ കൃതാ
വശേ

സ രാജസൂയംഗ് ച സമാപ്തദക്ഷിണഃ; സഭാ ച ദിവ്യാ ഭവതോ മമൗജസാ

95 പാപൗ പൃഷ്ഠത്കാ ലിഖിതാ മമേമേ; ധനുശ് ച സംഖ്യേ വിതതം സബാണം
പാദൗ ച മേ സശരൗ സഹധ്വജൗ; ന മാദൃശം യുദ്ധഗതം ജയന്തി

96 ഹതാ ഉദിച്ചയാ നിഹതാഃ പ്രതീചയാഃ; പ്രാചയാ നിരസ്താ ദാക്ഷിണാത്യാ
വിശസ്താഃ
സംശപ്തകാനാം കിം ചിദ് ഏവാവശിഷ്ടഃ; സർവസ്യ സൈന്യസ്യ ഹതം
മയാർധം

97 ശേതേ മയാ നിഹതാ ഭാരതീ ച; ചമ്ര രാജൻ ദേവ ചമ്ര പ്രകാശാ
യേ നാസ്തജ്ഞാസ് താൻ അഹം ഹന്തി ശസ്ത്രൈഃ; തസ്താൽ ലോകം നേഹ
കരോമി ഭസ്മസാത്

98 ഇത്യ ഏവം ഉക്ത്വാ പുനർ ആഹ പാർഥോ; യുധിഷ്ഠിരം ധർമ്മദൃതാം വരിഷ്ഠം
അപ്യ് അപ്യത്രാ തേന രാധാ ഭവിത്രീ; കന്തീ മയാ വാ തദ് ജ്വതം വിദ്ധി രാജൻ
പ്രസീദ രാജൻ ക്ഷമ യൻ മയോക്തം; കാലേ ഭവാൻ വേത്സ്യതി തൻ നമസ് തേ
99 പ്രസാദ്യ രാജാനം അമിത്രസാഹം; സ്ഥിതോ fബ്രവീച് ചൈനം അഭിപ്രപ
നഃ

യാമ്യ് ഏഷ ഭീമം സമരാത് പ്രമോജ്ഞഃ; സർവാത്മനാ സൃതപത്രം ച ഹന്തും
100 തവ പ്രിയാർഥം മമ ജീവിതം ഹി; ബ്രവീമി സത്യം തദ് അവേഹി രാജൻ
ഇതി പ്രായാദ് ഉപസംഗൃഹ്യ പാദൗ; സമൃത്ഥിതോ ദീപ്തതേജഃ കിരീടി
നേദം ചിരാത് ക്ഷിപ്രം ഇദം ഭവിഷ്യത്യ്; ആവർത്തതേ fസാവ് അഭിയാമി
ചൈനം

101 ഏതച് ഏത്യാ പാണ്ഡവോ ധർമ്മരാജോ; ദ്രാൺ വാക്യം പരഷം ഹൽഗുന
സ്യ

ഉത്ഥായ തസ്താച് ഛയനാദ് ഉവാച; പാർഥം തതോ ദഃഖപരീത ചേതാഃ

102 കൃതം മയാ പാർഥ യഥാ ന സാധ്യഃ; യേന പ്രാപ്തം വ്യസനം വഃ സുഘോരം
തസ്താച് ഛിരശ് ഛിന്ധി മമേദം അദ്യ; കലാന്തകന്യാധമ പുരഷസ്യ

103 പാപസ്യ പാപവ്യസനാനിതസ്യ; വിമൂഢബുദ്ധേർ അലസസ്യ ഭീരോഃ
വൃദ്ധാവമന്തുഃ പരഷസ്യ ചൈവ; കിം തേ ചിരം മാം അനുവൃത്യ രൂക്ഷം

104 ഗച്ഛാമ്യ് അഹം വനം ഏവാദ്യ പാപഃ; സുഖം ഭവാൻ വർത്തതാം മദിഹിനഃ
യോഗ്യോ രാജാ ഭീമസേനോ മഹാത്മാഃ; ക്ലിബസ്യ വാ മമ കിം രാജ്യകൃത്യം

105 ന ചാസ്മി ശക്തഃ പരഷാണി സോഢ്യഃ; പുനസ് തവേമാനി അഷാനിതസ്യ
ഭീമോ fസ്തു രാജാ മമ ജീവിതേന; കിം കാര്യം അദ്യാവമതസ്യ വീര

106 ഇത്യ ഏവം ഉക്ത്വാ സഹസോത്പപാതഃ; രാജാ തതസ് തച് ഛയനം
വിഹായ
ഇയേഷ നിർഗന്തും അഥോ വനായ; തം വാസുദേവഃ പ്രണതോ fഭ്യവാച

107 രാജൻ വിദിതം ഏതത് തേ യഥാ ഗാഢീവധന്വനഃ
 പ്രതിജ്ഞാ സത്യസന്ധസ്യ ഗാഢീവം പ്രതി വിശ്രൂതാ
 108 ബ്രൂയാദ് യ ഏവം ഗാഢീവം ദേഹ്യ് അന്യസ്മൈ ത്വം ഇത്യ് ഉത
 സ വധ്യോ റ്വസ്യ പൂമാൽ ലോകേ ത്വയാ ചോക്തോ റ്വയം ഈദൃശം
 109 അതഃ സത്യം പ്രതിജ്ഞാം താം പാർഥേന പരിരക്ഷതാ
 മച്ഛന്ദാദ് അവമാനോ റ്വയം കൃതസ് തവ മഹീപതേ
 ഗുരൂണാം അവമാനോ ഹി വധ ഇത്യ് അഭിധീയതേ
 110 തസ്മാത് ത്വം വൈ മഹാബാഹോ മമ പാർഥസ്യ ചോഭയോഃ
 വൃതിക്രമം ഇമം രാജൻ സർഷമസ്വാർജ്ജനം പ്രതി
 111 ശരണം ത്വാം മഹാരാജ പ്രപന്നൗ സ്വ ഉഭാവ് അപി
 ക്ഷതും അർഹസി മേ രാജൻ പ്രണതസ്യാഭിയാചതഃ
 112 രാധേയസ്യാദ്യ പാപസ്യ ഭൂമിഃ പാസ്യതി ശോണിതം
 സത്യം തേ പ്രതിജാനാമി ഹതം വിധ്യ് അദ്യ സ്മൃതജം
 യസ്യേച്ഛസി വധം തസ്യ ഗതം ഏവാദ്യ ജീവിതം
 113 ഇതി കൃഷ്ണ വചഃ ശ്രുത്വാ ധർമരാജോ യുധിഷ്ഠിരഃ
 സസംഭ്രമം ഹൃഷീകേശം ഉത്ഥാപ്യ പ്രണതം തദാ
 കൃതാഞ്ജലിം ഇദം വാക്യം ഉവാചാനന്തരം വചഃ
 114 ഏവം ഏതദ് യഥാത്ഥ ത്വം അസ്ത്വ് ഏഷോ റ്വതിക്രമോ മമ
 അനനീതോ റ്വസ്മി ഗോവിന്ദ താരിതശ് ചാദ്യ മാധവ
 മോക്ഷിതാ വ്യസനാദ് ഘോരാദ് വയം അദ്യ ത്വയാച്യുത
 115 ഭവന്തം നാഥം ആസാദ്യ ആവാം വ്യസനസാഗരാത്
 ഘോരാദ് അദ്യ സമുത്തീർണാവ് ഉഭാവ് അജ്ഞാനമോഹിതൗ
 116 ത്വദ് ബൃദ്ധിപ്രവം ആസാദ്യ ദുഃഖശോകാർണവാദ് വയം
 സമുത്തീർണാഃ സഹാമാത്യാഃ സനാഥാഃ സ്തു ത്വയാച്യുത

അധ്യായം 50

1 [സ്]

ഇതി സു കൃഷ്ണ വചനാത് പ്രത്യുചാര്യ യുധിഷ്ഠിരം
 ബഭ്രുവ വിമനാഃ പാർഥഃ കിം ചിത് കൃത്യേവ പാതകം
 2 തതോ fബ്രവീദ് വാസുദേവഃ പ്രഹസന് ഇവ പാണ്ഡവം
 കഥം നാമ ഭവേദ് ഏതദ് യദി ത്വം പാർഥ ധർമ്മജം
 അസിനാ തീക്ഷ്ണധാരേണ ഹന്യാ ധർമ്മേ വ്യവസഥിതം
 3 ത്വം ഇത്യ ഉക്തൈവ രാജാനം ഏവം കശ്ശലം ആവിശഃ
 ഹത്യാ തു നൃപതിം പാർഥ അകരിഷ്യഃ കിം ഉത്തരം
 ഏവം സുദുർവിദോ ധർമ്മോ മന്ദപ്രജ്ഞേൻ വിശേഷതഃ
 4 സ ഭവാൻ ധർമ്മഭീരുത്വാദ് ധ്രുവം ഐഷ്യാൻ മഹത് തപഃ
 നരകം ഘോരരൂപം ച ഭ്രാതൃർ ജ്യേഷ്ഠസ്യ വൈ വധാത്
 5 സ ത്വം ധർമ്മദൂതാം ശ്രേഷ്ഠം രാജാനം ധർമ്മസംഹിതം
 പ്രസാദയ കരുശ്രേഷ്ഠം ഏതദ് അത്ര മതം മമ
 6 പ്രസാദ്യ ഭക്ത്യാ രാജാനം പ്രീതം ചൈവ യുധിഷ്ഠിരം
 പ്രയാമസ് ത്വരിതാ യോദ്ധും സൂതപുത്ര റഥം പ്രഥി
 7 ഹത്യാ സുദുർജയം കർണം ത്വം അദ്യ നിശിതൈഃ ശരൈഃ
 വിപുലാം പ്രീതിം ആധത്വ ധർമ്മപുത്രസ്യ മാനദ
 8 ഏതദ് അത്ര മഹാബാഹോ പ്രാപ്തകാലം മതം മമ
 ഏവം കൃതേ കൃതം ചൈവ തവ കാര്യഭവിഷ്യതി
 9 തതോ fർജ്ജുനോ മഹാരാജ ലജ്ജയാ വൈ സമന്വൃതഃ
 ധർമ്മരാജസ്യ ചരണൗ പ്രപേദേ ശിരസാനഘ
 10 ഉവാച ഭരതശ്രേഷ്ഠ പ്രസീദേതി പുനഃ പുനഃ
 ക്ഷമസ്വ രാജൻ യത് പ്രോക്തം ധർമ്മകാമേന ഭീരുണാ
 11 പാദയോഃ പതിതം ദൃഷ്ട്വാ ധർമ്മരാജോ യുധിഷ്ഠിരഃ
 ധനഞ്ജയം അമിത്രഘ്നം തദന്തം ഭരതർഷഭ
 12 ഉത്ഥാപ്യ ഭ്രാതരം രാജാ ധർമ്മരാജോ ധനഞ്ജയം
 സമാശ്ലിഷ്യ ച സന്യേഹം പ്രരുരോദ മഹീപതിഃ
 13 തദിത്യാ തു ചിരം കാലം ഭ്രാതരൗ സുമഹാദ്യുതി
 കൃതശൗചൗ നരവ്യാഘ്രൗ പ്രീതിമന്തൗ ബഭ്രുവതുഃ
 14 തത ആശ്ലിഷ്യ സ പ്രേമ്ണാ മൂർധ്നി ചാഗ്രായ പാണ്ഡവം
 പ്രീത്യാ പരമയാ യുക്തഃ പ്രസൂയംശ് ചാബ്രവീജ് ജയം
 15 കർണേന മേ മഹാബാഹോ സർവസൈന്യസ്യ പശ്യതഃ

കവചം ച ധ്വജശ് ചൈവ ധനുഃ ശക്തിർ ഹയാ ഗദാ
ശരൈഃ കൃത്താ മഹേഷ്യാസ യതമാനസ്യ സംയുഗേ
16 സോ ിഹം ജ്ഞാത്യാ രണേ തസ്യ കർമ്മ ദൃഷ്ട്യാ ച ഫൽഗുന
വ്യവസീദാമി ദുഃഖേന ന ച മേ ജീവിതം പ്രിയം
17 തം അദ്യ യദി വൈ വീര ന ഹനിഷ്യസി സൃതജം
പ്രാണാൻ ഏവ പരിത്യക്ഷ്യേ ജീവിതാർഥോ ഹി കോ മമ
18 ഏവം ഉക്തഃ പ്രത്യവാച വിജയോ ഭരതർഷഭ
സത്യേന തേ ശപേ രാജൻ പ്രസാദേന തവൈവ ച
ഭിമേന ച നരശ്രേഷ്ഠ യമാദ്യാം ച മഹീപതേ
19 യഥാദ്യ സമരേ കർണം ഹനിഷ്യാമി ഹതോ ിമ വാ
മഹീതലേ പതിഷ്യാമി സത്യേനായുധം ആലഭേ
20 ഏവം ആഭാഷ്യ രാജാനം അബ്രുവീൻ മാധവം വചഃ
അദ്യ കർണം രണേ കൃഷ്ണ സുദയിഷ്യേ ന സംശയഃ
തദ് അനുധ്യാഹി ഭദ്രം തേ വധം തസ്യ ദുരാത്മനഃ
21 ഏവം ഉക്തോ ിബ്രുവീത് പാർഥം കേശവോ രാജസത്തമ
ശക്തോ ിസ്മി ഭരതശ്രേഷ്ഠ യതം കർതും യഥാബലം
22 ഏവം ചാപി ഹി മേ കാമോ നിത്യം ഏവ മഹാരഥ
കഥം ഭവാൻ രണേ കർണം നിഹന്ത്യാദ് ഇതി മേ മതിഃ
23 ഭൂയശ് ചോവാച മതിമാൻ മാധവോ ധർമ്മനന്ദനം
യുധിഷ്ഠിരേമം ബീഭത്സും ത്വം സാന്ത്വയിതും അർഹസി
അനുജ്ഞാതും ച കർണസ്യ വധായാദ്യ ദുരാത്മനഃ
24 ശ്രുത്യാ ഹ്യ് അയം അഹം ചൈവ ത്വം കർണ ശരപീഡിതം
പ്രവൃത്തിം ജ്ഞാതും ആയാതാവ് ഇഹ പാണ്ഡവനന്ദന
25 ദിഷ്യാസി രാജൻ നിരുജോ ദിഷ്യാ ന ഗ്രഹണം ഗതഃ
പരിസാന്ത്വയ ബീഭത്സും ജയം ആശാധി ചാനഘ
26 [യ്]

ഏഹ്യ് ഏഹി പാർഥ ബീഭത്സോ മാം പരിഷ്വജ പാണ്ഡവ
വക്തവ്യം ഉക്തോ ിസ്മ്യ് അഹിതം ത്വയാ ക്ഷാന്തം ച തൻ മയാ
27 അഹം ത്വം അനുജാനാമി ജഹി കർണം ധനഞ്ജയ
മന്യം ച മാ കൃഥഃ പാർഥ യൻ മയോക്തോ ിസി ദാരണം
28 [സ്]

തതോ ധനഞ്ജയോ രാജഞ് ശിരസാ പ്രണതസ് തദാ
പാദൗ ജഗ്രാഹ പാണിദ്യാം ദ്രാതുർ ജ്യേഷ്ഠസ്യ മാരിഷ

29 സമൃതമാപ്യ തതോ രാജാ പരിഷ്വജ്യ ച പീഡിതം
 മൂർധ്യാ ഉപാഘ്രായ ചൈവൈനം ഇദം പുനർ ഉവാച ഹ
 30 ധനഞ്ജയ മഹാബാഹോ മാനിതോ ിസ്തീ ദൃഢം ത്വയാ
 മാഹാത്മ്യം വിജയം ചൈവ ഭൂയഃ പ്രാപ്തഹി ശാശ്വതം
 31 [അർജ്ജ]

അദ്യ തം പാപകർമാണം സാനബന്ധം രണേ ശരൈഃ
 നയാമ്യ് അന്തം സമാസാദ്യ രാധേയം ബലഗർവിതം
 32 യേന ത്യാം പീഡിതോ ബാണൈർ ദൃഢം ആയമ്യ കാർമുകം
 തസ്യാദ്യ കർമണഃ കർമണഃ ഫലം പ്രാപ്സ്യതി ദാരുണം
 33 അദ്യ ത്യാം അഹം ഏഷ്യാമി കർണം ഹത്യാ മഹീപതേ
 സഭാജയിതും ആക്രന്ദാദ് ഇതി സത്യം ബ്രവീമി തേ
 34 നാഹത്യാ വിനിവർതേ ിഹം കർമണം അദ്യ രണാജിരാത്
 ഇതി സത്യേന തേ പാദൗ സ്സശാമി ജഗതീപതേ
 35 [സ്]

പ്രസാദ്യ ധർമരാജാനം പ്രഹൃഷ്ടേനാന്തരാത്മനാ
 പാർഥഃ പ്രോവാച ഗോവിന്ദം സൂതപുത്ര വധോദ്യതഃ
 36 കൽപ്യതാം ച രഥോ ഭൂയോ യുജ്യന്താം ച ഹയോത്തമാഃ
 ആയുധാനി ച സർവാണി സജ്ജ്യന്താം വൈ മഹാരഥേ
 37 ഉപാവൃത്താശ് ച തുരഗാഃ ശിക്ഷിതാശ് ചാശ്വസാദിനഃ
 രഥോപകരണൈഃ സർവൈർ ഉപായാതു ത്വരാന്വിതാഃ
 38 ഏവം ഉഷേ മഹാരാജ ഫൽഗുനേന മഹാത്മനാ
 ഉവാച ദാരുകം കൃഷ്ണഃ കുരു സർവം യഥാബ്രവീത്
 അർജ്ജുനോ ഭരതശ്രേഷ്ഠഃ ശ്രേഷ്ഠഃ സർവധനുഷ്ഠതാം
 39 ആജ്ഞപ്തസ് ത് അഥ കൃഷ്ണേന ദാരുകോ രാജസത്ഥമ
 യോജയാം ആസ സ രഥം വൈയാഘ്രം ശത്രുതാപനം
 40 യുക്തം തു രഥം ആസ്ഥായ ദാരുകേണ മഹാത്മനാ
 ആപ്തച്ഛ ധർമരാജാനം ബ്രാഹ്മണാൻ സ്വസ്തി വാച്യ ച
 സമംഗല സ്വസ്ത്യയനം ആരുരോഹ രഥോത്തമം
 41 തസ്യ രാജാ മഹാപ്രാജ്ഞോ ധർമരാജോ യുധിഷ്ഠിരഃ
 ആശിഷോ ിയുക്ത പരമാ യുക്താഃ കർണവധം പ്രതി
 42 തം പ്രയാന്തം മഹേഷ്യാസം ദൃഷ്ട്വാ ഭൂതാനി ഭാരത
 നിഹതം മേനിരേ കർണം പാണ്ഡവേന മഹാത്മനാ
 43 ബഭ്രുവുർ വിമലാഃ സർവാ ദിശോ രാജൻ സമന്തതഃ

ചാഷാശ് ച ശതപത്രാശ് ച ക്രൗഞ്ചാശ് ചൈവ ജനേശ്വര
 പ്രദക്ഷിണം അകർവന്ത തദാ വൈ പാണ്ഡുനന്ദനം
 44 ബഹവഃ പക്ഷിണോ രാജൻ പുനാമാനഃ ശുഭ്രഃ ശിവഃ
 ത്വരയന്തോ ഫർജ്ജനം യുദ്ധേ ഹൃഷ്ടരൂപാ വവാശിരേ
 45 കങ്കാ ഗൃധ്രാ വധാശ് ചൈവ വായസാശ് ച വിശാം പതേ
 അഗ്രതസ് തസ്യ ഗച്ഛന്തി ഭക്ഷ്യഹേതോർ യോനകഃ
 46 നിമിത്താനി ച ധന്യാനി പാർഥസ്യ പ്രശശംസിരേ
 വിനാശം അരിസൈന്യാനാം കർണസ്യ ച വധം തഥാ
 47 പ്രയാതസ്യാഥ പാർഥസ്യ മഹാൻ സ്വേദോ വ്യജായത
 ചിന്താ ച വിപുലാ ജജ്ഞേ കഥം ന്വ ഏതദ് ഭവിഷ്യതി
 48 തതോ ഗാണധീവധന്യാനം അബ്രവീൻ മധുസൂദനഃ
 ദൃഷ്ട്വാ പാർഥം തദായസ്തം ചിന്താപരിഗതം തദാ
 49 ഗാണധീവധന്വൻ സംഗ്രാമേ യേ ത്വയാ ധനുഷാ ജിതാഃ
 ന തേഷാം മാനുഷോ ജേതാ ത്വദന്യ ഇഹ വിദ്യതേ
 50 ദൃഷ്ട്വാ ഹി ബഹവഃ ശുഭ്രഃ ശക്രതുല്യപരാക്രമാഃ
 ത്വം പ്രാപ്യ സമരേ വീരം യേ ഗതഃ പരമാം ഗതിം
 51 കോ ഹി ദ്രോണം ച ഭീഷ്മം ച ഭഗദത്തം ച മാരിഷ
 വിന്ദാനവിന്ദാവ് ആവന്ത്യൗ കാംബോജം ച സുദക്ഷിണം
 52 ശ്രുതായുഷം മഹാവീര്യം അച്യുതായുഷം ഏവ ച
 പ്രത്യുദ്ഗമ്യ ഭവേത് ക്ഷേമീ യോ ന സ്യാത് ത്വം ഇവ ക്ഷമീ
 53 തവ ഹ്യ് അസ്താനി ദിവ്യാനി ലാഘവം ബലം ഏവ ച
 വേധഃ പാതശ് ച ലക്ഷശ് ച യോഗശ് ചൈവ തവാർജ്ജുന
 അസംമോഹശ് ച യുദ്ധേഷു വിജ്ഞാനസ്യ ച സംനതിഃ
 54 ഭവാൻ ദേവാസുരാൻ സർവ്വൻ ഹന്യാത് സഹചരാചരാൻ
 പൃഥിവ്യാം ഹി രണേ പാർഥ ന യോദ്ധാ ത്വത്സമഃ പുമാൻ
 55 ധനുർ ഗ്രഹാ ഹി യേ കേ ചിത് ക്ഷത്രീയാ യുദ്ധദുർമദഃ
 ആ ദേവാത് ത്വത്സമം തേഷാം ന പശ്യാമി ശ്രണോമി വാ
 56 ബ്രാഹ്മണാ ച പ്രജാഃ സൃഷ്ട്വാ ഗാണധീവം ച മഹാദ്ഭുതം
 യേന ത്വം യുധ്യസേ പാർഥ തസ്താൻ നാസ്തി ത്വയാ സമഃ
 57 അവശ്യം ഇ മയാ വാച്യം യത് പഥ്യം തവ പാണ്ഡവ
 മാവമംസ്ഥാ മഹാബാഹോ കർണം ആഹവശോഭിനം
 58 കർണോ ഹി ബലവാൻ ധൃഷ്ടഃ കൃതാസ്തശ് ച മഹാരഥഃ
 കൃതീ ച ചിത്രയോധീ ച ദേശേ കാലേ ച കോവിദഃ

59 തേജസാ വഹ്നി സദൃശോ വായുവേഗസമോ ജവേ
അന്തകപ്രതിമഃ ക്രോധേ സിംഹസംഹനനോ ബലി
60 അയോ രത്തിർ മഹാബാഹുർ വ്യൂഢോരസ്തഃ സുദുർജയഃ
അതിമാനീ ച ശൂരശ് ച പ്രവീരഃ പ്രിയദർശനഃ
61 സർവൈർ യോധഗുണൈർ യുക്തോ മിത്രാണാം അഭയങ്കരഃ
സതതം പാണ്ഡവ ദ്വേഷി ധാർതരാഷ്ട്ര ഹിതേ രതഃ
62 സർവൈർ അവധ്യോ രാധേയോ ദേവൈർ അപി സവാസവൈഃ
ഋതേ ത്യാം ഇതി മേ ബുദ്ധിസ് ത്യാം അദ്യ ജഹി സൃതജം
63 ദേവൈർ അപി ഹി സംയന്തൈർ ബിഭ്രദ്ഭീർ മാംസശോണിതം
അശക്യഃ സമരേ ജേതും സർവൈർ അപി യുയുത്സുഭിഃ
64 ദുരാത്മാനം പാപമതിം നൃശംസം; ദുഷ്ടപ്രജ്ഞം പാണ്ഡവേയേഷു നിത്യം
ഹീനസ്വാർഥം പാണ്ഡവേയൈർ വിരോധേ; ഹത്യാ കർണം ധിഷ്ഠിതാർഥോ
ഭവാദ്യ
65 വീരം മന്യത ആത്മാനം യേന പാപഃ സുയോധനഃ
തം അദ്യ മൂലം പാപാനാം ജയ സൗതിം ധനഞ്ജയ

പ്രസാധകർ

സാജിഭക്തം

